

Klébelsberg Intézményfenntartó Központ
Makói tankerület

Apátfalvi Dózsa György Általános Iskola

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Készítette a Dózsa György Általános iskola nevelőtestülete

2013.
Apátfalva

TARTALOMJEGYZÉK:

BEVEZETŐ	5
NEVELÉSI PROGRAM	6
I. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	6
II. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	8
III. Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	8
IV. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	13
V. A pedagógusok és az osztályfőnökök helyi feladatai	15
VI. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	18
VII. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje	25
VIII. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partneri kapcsolattartásának formái	26
IX. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata	30
X. A felvétel és az átvétel helyi szabályai	32
XI. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	33
HELYI TANTERV	36
I. A választott kerettanterv megnevezése	36
II. A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások meghatározása	37
III. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	43
IV. A Nemzeti alaptantervben (Nat) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai	43
V. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja	48
VI. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai	49
VII. Projektoktatás	49
VIII. A tanuló esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	49
IX. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formája	50
X. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	52
XI. A tanuló fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek	53
XII. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei	58
XIII. A tanuló jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei	61
XIV. Intézményünk értékei	64
Záró rendelkezések	65
Legitimációs záradék	66
Mellékletek:	
1. melléklet	67
2. melléklet	99

AZ INTÉZMÉNY JELLEMZŐ ADATAI:

Az intézmény hivatalos elnevezése:

APÁTFALVI DÓZSA GYÖRGY ÁLTALÁNOS ISKOLA

Pontos címe, telefonszáma:

6931 Apátfalva, Hunyadi utca 22.

Tel: 62/520-045

Fax: 62/260-007

E-mail: iskola@dgyamk.hu

Honlap: www.dgyamk.hu

Az intézmény fenntartója, címe, telefonszáma:

KLÉBELSBERG INTÉZMÉNYFENNTARTÓ KÖZPONT

MAKÓI TANKERÜLET

1055 Budapest Szalay utca 10-14.

Tel:

Fax:

Az iskolai osztályok száma: 11

Az intézmény vezetője, a program benyújtója:

MÁTÓ LAJOS igazgató

*Mottó: „Ha jövőre akarsz termést, vess gabonát.
Ha tíz év múlva akarsz termést, ültess fát.
Ha egy életen át akarsz termést, gyarapítsd
az embereket.”*

(kínai közmondás)

BEKÖSZÖNTŐ:

Településünk Csongrád megyében, Makó mellett helyezkedik el, a Maros partján. Iskolánk a község legnagyobb, részben önálló intézménye. Az első oktatási intézményünk a századforduló időszakában létesült, majd 1974-ben újabb épülettel gazdagodott a falu tanulni vágyó fiatalsága.

Apátfalva megközelítőleg 3300 lakosával a megye 60 települése közül a 17. helyen áll.

Nyolc város és nyolc község előzi meg. Lakosainak száma a megye településeinek többségéhez hasonlóan csökken. Ennek mértéke a háromezres településeket tekintve középben van. A lakosság zöme mezőgazdaságból él. A település legnagyobb munkáltatója az önkormányzat, melynek legnagyobb intézménye a Dózsa György Általános Iskola. A munkanélküliek aránya a megyei átlag fölött van. A lakások szinte mindegyikében van víz és villany. A telefon- és gázhálózat is kiépült. A csatornahálózat kiépítésére a kistérség települései társulást hoztak

létre. A határ közelsége ellenére sincs számottevő román vagy szerb ajkú lakos. Jelentős a cigány (roma) kisebbség aránya. Nemzetiségi önkormányzata van a roma és a román kisebbségnek. Velük jó kapcsolatokat ápolunk. Az iskola közel 200 tanulójának több mint 40%-a hátrányos helyzetű gyermek. Közülük sokan halmozottan hátrányos helyzetűek.

Az **iskolai** oktatás döntően 2 épületben folyik. Az egyik a századforduló időszakában, míg a főépület 1974-ben épült. A századforduló idejéből származó Templom u. 59. szám épületben 3 tanterem van.

Az 1974-es épület egy eredetileg 16 tantermes iskola 8 tantermes 2 szintes változata, egy későbbi toldalékkal. A főépület 9 tantermet és egy előadótermet tartalmaz szertárakkal és vizesblokkal. Mivel eredetileg tanári és igazgatási helyiségek nem épültek egy tanteremből lett a tanári szoba, a hozzá tartozó szertárból az igazgatói iroda. Az iskolatitkári és az igazgatóhelyettesi irodát is szertárakból alakították ki. Az épülethez folyosó közbeiktatásával csatlakozik a tornatermi szárny szertárral, két öltözővel, vizesblokkokkal és orvosi szobával, valamint a kazánház. Később egy toldalékkal két tantermet és kiszolgáló helyiségeket építettek. 2004-ben pályázati pénzből megoldottuk a Hunyadi utcai homlokzat nyílászáróinak cseréjét. 2006-ban pályázati pénzből sor került a fűtési rendszer korszerűsítésére. Évről évre elvégeztettük azokat az állagmegóvási munkákat, amelyeket a fenntartó anyagi ereje lehetővé tett. Az épületek állaga a 2009-ben elvégzett teljes körű felújítást követően megfelel a korszerű oktatási követelményeknek.

Az iskola elegendő belső szabad térrel, (udvar) rendelkezik, melynek egy része a sportolásra alkalmas. Az udvari sport- és játzóeszközök pótlására a 2009. évi felújításkor sor került. Egyéb tárgyi eszközök tekintetében a felszereltség megfelelő, felújítását pályázati forrásokból igyekszünk megoldani. Számítógépes hálózatunk folyamatos korszerűsítése

alapvető feladataink egyike. 2010-ben a TIOP 1.1.1/07 pályázat keretében korszerű informatikai eszközök beszerzésére került sor, 5 tantermi csomaggal, 9 tanulói számítógéppel és Wifi csomaggal, valamint szerver alkalmazáscsomaggal bővült.

AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

Mottó: "Nádszál az ember, a természet leggyengébb nádja, de ez a nádszál gondolkodik. Nem kell a világnak összefognia, hogy megsemmisítse: kis pára, egy vízcsepp is megölheti."
(Pascal)

I. Az iskolában folyó nevelő-oktatómunka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei és eljárásai:

a) Pedagógiai alapelveink, értékeink

- Olyan feltételeket igyekszünk teremteni, és olyan munkát végezni, hogy tanulóink testileg – lelkileg egészséges, felelős közösségi emberként tudjanak élni a mindennapokban.
- Kiemelt feladatnak tekintjük a tanulókra való személyes odafigyelést, a személyre szabott foglalkozást mind a tehetséggondozás, mind a felzárkóztatás terén.
- Arra törekszünk, hogy iskolánkba jó hangulatban, szép környezetben tanuljanak a gyerekek. Tevékenységünket szolgáltatnak tekintjük, melyet a társadalmi és a partneri igényeknek megfelelően szeretetteljes légkörben végzünk.
- Kiemelt feladatnak tartjuk, hogy az egészséges életmód megismert elemei épüljenek tanulóink személyiségébe.
- Célunk: a szilárd alapkészségek kialakítása mellett megtartani, keresni a szépet, a jót, az érdekeset, a hasznosat; kedvvel, örömmel szerezni az ismereteket; s kitartással eljutni a kitűzött célig.
- Azért dolgozunk, hogy diákjaink harmonikus, kiegyensúlyozott, a felnőttek világában boldogulni tudó emberekké váljanak. Olyanokká, akik a megszerzett tudást értéknek tekintik és használják.
- Arra törekszünk, hogy ápoljuk, továbbvigyük hagyományainkat, a családi tradíciókat, a felelősségtudatot, a felnőttek tiszteletét, a szülőföld, a szabadság, a munka szeretetét.

b) Célok, feladatok

Célunk, hogy az intézményből művelt, az elsajátítandó képességek és készségek szempontjából alapvető fontosságú ismeretekkel bíró fiatalok kerüljenek ki, akik nyitottak az emberi értékek megbecsülésére, akik elsajátították az emberi, társadalmi együttéléshez nélkülözhetetlen szokásokat, magatartásformákat. Az iskolarendszer fejlesztésére vonatkozó stratégiai elképzeléseinket a Nemzeti Köznevelésről szóló törvény, a Nemzeti alaptanterv alapján, a tantestület és a fenntartó egyetértésével kívánjuk véglegesíteni.

A gyermekek iránt érzett felelősség, a tudást közvetítő pedagógusokba vetett hit, és a szülők támogató segítsége a garanciája a pedagógiailag jól átgondolt, a kliensek (szülők, pedagógusok és tanulók) által igényelt program megvalósításának

A kulcskompetenciák kialakítása, a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése, az egész életen át tartó tanulás lehetőségének megalapozása. Az anyanyelv helyes használata szóban és írásban, a kommunikációs képességek fejlesztése.

Fontos a tehetség kibontakozásának a segítése, a differenciálással történő fejlesztés, és a hátránykompenzálás az iskolai élet minden területén. Az intézmény az esélyegyenlőség elve szerint saját keretein belül lehetőséget teremt a különleges bánásmódot igénylő tanulók számára is.

Hazáját ismerő és szerető, a nemzeti hagyományokat és az iskolai tradíciókat őrző fiatalok nevelése.

Célunk, hogy tanulóink megismerjék az egészséges életmód legfontosabb szabályait, tisztában legyenek az egészséges táplálkozás, a rendszeres mozgás egészséget befolyásoló hatásával, a testi-lelki higiéné fontosságával.

Az idegen nyelvi kommunikáció fejlesztése, az IKT- eszközök alkalmazásának folyamatos elterjesztése. (internet, digitális tananyagok használata és készítése, projektmunkák.)

Minden tanuló szeressen iskolába járni, ahol biztosított számára a nyugodt, kiegyensúlyozott légkör. Tanulóink legyenek motiváltak a tanulásra. Minden iskolás ízeleje meg a sikert társai, szülei és nevelői körében túl a tantervi követelményeken - a képességek mind szélesebb skáláján.

Tanulóink legyenek érdeklődők és toleránsak a nemzeti és a különböző (etnikai) kultúrák iránt. Rendelkezzenek az egyes életkoroknak megfelelő környezetkultúrával, esztétikai érzékkel.

A helyi sajátosságokból adódó speciális céljaink:

- a neveltségi és műveltségi hátrányok leküzdése
- még több törődés a magatartási, beilleszkedési zavarokkal küszködő, sajátos nevelési igényű, hátrányos- és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekekkel
- az intézmény haladó hagyományainak ápolása
- az egészséges életmódra nevelésen belül az életkori sajátosságoknak megfelelő megelőző munka (felvilágosítás)
- Apátfalva néphagyományainak és helytörténetének ápolása

c)Az intézményben folyó nevelő-oktató munka eszköz-és eljárásrendje:

A nevelési-oktató feladatok aktuális eljárásrendjét minden tanév elején a munkatervben határozzuk meg.

A NAT szabályozásának megfelelően a kulcskompetenciák fejlesztése.

A tanítási órákon differenciált tevékenységi formák szervezése, a rendelkezésre álló éves órakeret racionális felhasználásával csoportbontásos oktatás, korszerű taneszközök, hatékony, változatos tanítási módszerek alkalmazása, a tanulás tanítása, sikeres új pedagógiai eljárások, módszerek kipróbálása, elterjesztése, a tanulói tevékenykedtetés előtérbe helyezése.

A hátrányos helyzetű és a különleges bánásmódot igénylő tanulók esélyegyenlőségének javítása, a gyerekek integrálását elősegítő programok intézményi alkalmazása, az elsajátítottak intézményi adaptációjának megvalósítása, a szegregációmentes együttnevelési környezet kialakítása.

Következetes, fokozatosan nehezedő követelménytámasztás, és a tanulói teljesítmények változatos formájú, személyre szóló folyamatos ellenőrzése, értékelése.

Szakértői vélemény alapján, a központilag biztosított illetve a fenntartótól kapott órakeret felhasználásával fejlesztő, felzárkóztató foglalkozások szervezése különösen a különleges bánásmódot igénylő gyermekek számára.

Közszégi, iskolai szintű rendezvények, ünnepélyek, megemlékezések, projekt rendezvények (Dózsa-nap) szervezése, változatos programkínálat biztosítása, valamint a szabadidő hasznos eltöltésének változatos módon történő segítése.

A diákönkormányzat hatékony működéséhez nélkülözhetetlen információk, személyi és tárgyi feltételek biztosítása.

Szorgalmazni kell a tanulói aktivitást, tág teret kell adni az egyéni munkamódszereknek, és ezzel hozzá kell segíteni a tanulót az egyéni tanulási stratégia kialakításához.

II. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok:

A NAT-ban képviselt értékek, az egységes, alapvető követelmények és az ezekre épülő differenciálás egyaránt azt a célt szolgálják, hogy a tanulók adottságaikkal, fejlődésükkel, iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal, egyéb tevékenységeikkel, szervezett és spontán tapasztalataikkal összhangban minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

Programunk kitűzött nevelési célját a gyermek szükségleteinek, tevékenységeinek és képességeinek figyelembevételével, a gyermek egyéni adottságaiból kiindulva lehetséges megvalósítani. A gyermek személyisége és a tevékenysége kölcsönösen egymásra hatva fejlődnek. Ezért a gyermek személyiségét komplex tevékenységek által fejleszthetjük a leghatékonyabban. Minden gyermek más személyiség: egyedi, megismételhetetlen, különleges.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok nevelő-oktató munkánk szerves részét képezik. A legtágabb értelemben véve a gyermek, tanuló nevelése, iskolai felügyelete személyiségformáló hatásával, a tudásszint növelésével, az erkölcsi ismeretek megismertetésével közvetlenül hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló helyes irányban fejlődjön, képes legyen annak felismerésére, hogy az adott esetben mi a megfelelő döntés.

A személyiségfejlesztés feladatait a következő területekre bontva adjuk meg, összhangban a pedagógiai program alapelveivel, cél- és feladatrendszerével, valamint a NAT-ban képviselt értékekkel és a helyi sajátosságokkal:

Ennek érdekében feladatunk:

- ,hogy minden tevékenységünket – az oktatás és a nevelés területén egyaránt – a gyerekek szeretete hassa át,
- ,hogy meglássuk, megláttassuk és továbbfejlesszük a gyermekek személyiségében rejlő értékeket,
- ,hogy a tárgyi tudás mellé a gyermek szerezzon olyan kommunikációs képességeket is, amelyek segítségével tudását önmaga és mások számára hasznosítani tudja,
- ,hogy tanítsuk meg őket az egyéni és csoportos versenyzésre,
- ,hogy elsősorban személyes példamutatással neveljük gyermekeinket,
- ,hogy lehetőségeink szerint a gyermekek számára biztosítsunk képességeinek, érdeklődésének megfelelő változatos programokat, tevékenységi formákat,
- ,hogy kiemelten hangsúlyt fektessünk a kulcskompetenciák fejlesztésére,
- ,hogy jól együttműködjünk a térség iskoláival,
- ,hogy a szülőkkel olyan szemléletben tudjunk együttműködni, hogy az iskola és a szülő egyaránt érezze: közösek a céljaink.

III. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok:

Mottó: „A ma embere még az egészségügyi sétát is gépesíti.”

A teljes körű egészségfejlesztési program az iskola közössége életminőségének, életfeltételeinek javítását szolgáló, az intézményi közösséghez tartozók közös akaratát összegző cselekvési program, melynek közvetlen és közvetett célja az életminőség, ezen keresztül az egészségi állapot javítása, olyan új közösségi problémakezelési módszer, amely az érintettek aktív részvételére épít.

a)Alapfogalmak:

Egészségnevelés: A tanulók egészségkultúráltsági szintjének emelésével egyidejűleg olyan tevékenység kialakítása, amely az ismereteket aktív magatartássá formálja.

Egészségfejlesztés: Magába foglalja a korszerű egészségnevelés, az elsődleges prevenció, mentálhigiéné, az önsegítés feladatait, módszereit.

b)Az egészségnevelés célja:

Az egészség, mint elfogadott érték épüljön be az iskola mindennapjaiba. A nevelés során növekedjen a tanulók felelősségérzete önmaguk, mások és környezetük iránt. Célunk, hogy megtanítsuk diákjainkat az egészségügyi szolgáltatások helyes és célszerű igénybevételére, a szűrővizsgálatokon való rendszeres és önkéntes részvételre.

Célunk továbbá az iskolai testnevelés és sport egészségmegőrző hatásának növelése, a sport egészségmegőrző szerepének népszerűsítése, tudatosítása. Programunk tartalmazza a mindennapi testedzés megvalósítására szolgáló programot is.

c)Az egészségnevelés alapelvei:

- a szellemi, a testi és a lelki nevelést egyformán fontosnak kell tekinteni
- tervszerű, szervezett, rendszeres tevékenység
- kiterjed minden tanulóra résztvevője az iskola minden dolgozója
- helyes cselekedésre serkentő
- segíti az „egészséges iskolai légkör” kialakulását
- személyiség megerősítése
- csoportfelelősség területét szélesíti, bővíti (iskolavezetés, tanár, diákcsoport)

d)Az egészségnevelés területei:

A teljes körű iskolai egészségfejlesztés az alábbi négy egészségfejlesztési alapfeladat rendszeres végzését jelenti - minden tanulóval, a nevelőtestület és a szülők bevonásával, a nevelési-oktatási intézmény partneri kapcsolati hálóban szereplő kliensek ésszerű bevonásával:

egészséges táplálkozás megvalósítása (lehetőleg a helyi termelészelyi fogyasztás összekapcsolásával);

mindennapi testnevelés/testedzés minden gyermeknek (ennek részeként sok más szakmai elvárás közt jól végzett tartásjavító torna, relaxáció és tánc is);

a gyermekek érett személyiséggé válásának elősegítése **személyközpontú pedagógiai módszerekkel** és a művészetek személyiségfejlesztő hatékonyságú alkalmazásával (ének, tánc, rajz, mesemondás, népi játékok és népi rítusjátékok stb.);

környezeti, médiatudatossági, fogyasztóvédelmi, balesetvédelmi és családi életre nevelést is magában foglaló **egészségfejlesztéssel is összefüggő tantárgyak (technika és életvitel, környezetismeret, biológia és egészségtan, hatékony (= bensővé váló) oktatása.**

Az egészségfejlesztési ismeretek témakörei az iskolában:

- Az egészség fogalma.
- A krónikus beteg egészsége.
- Az egyén és az őt körülvevő közösség egészsége: felelősségünk.
- A környezet egészsége.
- Az egészséget befolyásoló tényezők.
- Szájhigiéna.
- A jó egészségi állapot megőrzése.
- A betegség fogalma.
- Megelőzhető betegségek.
- A táplálkozás és az egészség, betegség kapcsolata.

- Az egészséges táplálkozás - helyi termelés, helyi fogyasztás összekapcsolása.
- Lelki eredetű táplálkozási zavarok.
- A beteg ember táplálásának sajátosságai.
- A testmozgás és az egészség, betegség kapcsolata.
- Az egészséghez szükséges testmozgás.
- A szervezet fejlődése testmozgással és annak hiányában.
- A felnőtt szervezet működése testmozgással és annak hiányában.
- Gerincvédelem, gerinckímélet.
- Balesetek, baleset-megelőzés.
- A lelki egészség.
- Önismeret, önértékelés, a másikat tiszteletben tartó kommunikáció módjai, ennek szerepe a másik önértékelésének segítésében.
- A két agyfélteke harmonikus fejlődése.
- Az érett, autonóm személyiség jellemzői.
- A társas kapcsolatok.
- A nő szerepei.
- A férfi szerepei.
- A társadalom élete, a társadalmi együttélés normái, illem és etika, erkölcs.
- A családi élet - kapcsolat a család tagjai között; közös tevékenységek.
- A gyermekáldás.
- A várandósság alatti hatások a gyermek fejlődésére.
- A gyermek fejlődését elősegítő viszonyulás a gyermekhez - családban, iskolában.
- A szenvedélybetegségek és megelőzésük (dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, játék-szenvedély, internet- és tv-függés).
- Művészeti és sporttevékenységek lelki egészséget, egészséges személyiségfejlődést és tanulási eredményességet elősegítő hatásai.
- A média egészséget meghatározó szerepe.
- Médiatudatosság, a médiafogyasztás egészségvédő módja.
- Fogyasztóvédelem.
- Az idő és az egészség, bioritmus, időbeosztás.
- Tartós egészségkárosodással élő társakkal együttélés, a segítségre szorulóknak segítése.
- Iskola-egészségügy igénybevétele.
- Az egészségügyi ellátórendszer többi elemének igénybevétele.
- Otthoni betegápolás.

A teljes körű iskolai egészségfejlesztés az alábbi részterületeken jelentkező hatások révén eredményezi a hatékonyság növekedését (indikátor-tényezők):

- a tanulási eredményesség javítása;
- az iskolai lemorzsolódás csökkenése;
- a társadalmi befogadás és esélyegyenlőség elősegítése;
- a dohányzás, az alkoholfogyasztás, a kábítószer-fogyasztás és egyéb szenvedélyek elsődleges megelőzése;
- bűnmegelőzés;
- a társadalmi kapcsolatok javulása a kortársakkal, szülőkkel, pedagógusokkal;
- az önismeret és önbizalom javulása;
- az alkalmazkodó készség, a stressz kezelése, a problémamegoldás javulása;
- érett, autonóm személyiség kialakulása;
- a krónikus, nem fertőző megbetegedések (lelki betegségek, szív-érrendszeri, mozgásszervi és daganatos betegségek) elsődleges megelőzése;

e)A tanulók egészségfejlesztésével összefüggő iskolai feladataink:

- alapvető ismeretek elsajátíttatása az emberi szervezet működéséről, a testi – lelki – szellemi egészség összefüggéseiről,
- a sportoláshoz, mozgáshoz való pozitív viszony kialakítása, a szabadidő – kultúra fejlesztése,
- alapvető ismeretek elsajátíttatása az egészséget fenyegető tényezőkről, a betegségek és balesetek megelőzésének módjairól, az egészségkárosító szokások és szenvedélyek kialakulásának megelőzéséről,
- a harmonikus (társas) kapcsolatok kialakításához szükséges ismeretek, készségek és képességek fejlesztése (empátia, rugalmasság, alkalmazkodóképesség, személyiségtisztelet, stb.),
- felkészítés a felelős, örömteli párkapcsolatra, a családi életre,
- reális énkép és önismeret kialakítása,
- az erkölcsi tudat, a jellem fejlesztése, - a felelős döntési képesség kialakítása.

f)Az egészségnevelés színterei:

- tanórák (ezen belül kiemelt szerepet kapnak a biológia és egészségtan, a természetismeret, környezetismeret az osztályfőnöki és a testnevelés órák, de a többi szaktárgyi órán is kihasználjuk a tananyaghoz kapcsolódó egészségnevelési lehetőségeket)
- napközis foglalkozások
- iskolai sportköri foglalkozások (labdarúgás, atlétika, tömegsport)
- a védőnő által tartott foglalkozások (az osztályfőnökökkel egyeztetett munkaterv szerint)
- iskolaorvosi szűrővizsgálatok
- erdei iskola
- KRESZ foglalkozások külön terv szerint, a helyi rendőrrel egyeztetett rend szerint
- túrák, kirándulások, iskolai sportversenyek
- szülői értekezletek (a szülőkkel történő, egészségneveléssel kapcsolatos párbeszéd nagyon fontos, mert közvetetten segíti nevelőmunkánkat)
- a felnőttek (tanárok, és más iskolai dolgozók) példaadása, egészséges életmódja

g)Az ismeretek,készségek elsajátítását szolgáló módszerek, tevékenységformák:

- szerep – és szituációs játékok
- személyes és más példák gyűjtése, kiértékelése, megbeszélése
- önismereti tesztek, kérdőíves felmérések kitöltése, kiértékelése, megbeszélése
- érték kategóriák felállítása (táplálkozás, emberi kapcsolatok, helyes viselkedésformák, szokások stb.)
- kísérletek végzése (a környezet tisztaságának vizsgálata, a dohányzás ártalmai stb.)
- problémák megbeszélése, elemzése, vita

- kiselőadások
- projektmunka
- - interjúk, felmérések készítése az iskola közvetlen partnerei és az egészség viszonyáról,
- - serdülőkori önismereti csoport-foglalkozások,
- - problémamegoldó gyakorlatok, értékeléssel,
- - interaktív, sajátélményen alapuló szituációs játékok,
- - részvétel a helyi egészségvédelmi programokon,
- - sport, kirándulás, egészségnap(ok) rendszeres szervezése,
- - érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony kommunikáció elsajátítása),
- - környezetvédelmi tevékenységek kialakítása (madárvédelem, faültetés),
- - a szabadidő hasznos, értelmes eltöltésére irányuló programok szervezése,
- - az egészséges életmódra nevelés tantárgyakban történő megjelenítése.

Fontosnak tartjuk az ún. „részvételen alapuló” oktatási technikák minél szélesebb körű alkalmazását, mert ezek révén alakulhat ki a saját élmény, fejlődhetnek az életvezetés, a testi–lelki jólét szempontjából valóban fontos készségek és jártasságok.

h) Mindennapos testmozgás:

Célok, alapelvek:

- Minden tanuló minden nap vegyen részt valamilyen testmozgásban
- Testnevelés órán megfelelő terhelést kapjon
- Minden testnevelés órán legyen gimnasztika a helyes testtartást, helyes légzést kialakító gyakorlatok
- Gyógytorna gyakorlatok
- Minden testnevelés óra – testmozgás örömet és sikerélményt jelentsen még az eltérő adottságú tanulóknak is.
- Érvényesüljön a testnevelés személyiségfejlesztő hatása
- Tanítsunk olyan sportokat is, amelyeket egy életen át lehet folytatni az életminőség javítása érdekében (szabadidő sportok, játékok, aerobik)
- A tanulók testi-biológiai fejlődése csak rendszeres, napi testneveléssel és sporttal (testmozgással és testedzéssel) biztosítható. Ez a feladat sem előbbre, sem későbbre nem hozható és semmiféle más tevékenységgel nem helyettesíthető.
- A kisgyermek a legmaradandóbb élményüket életük első tíz évében gyűjtik. Ha a testi készség és képességfejlesztés ebben az életkorban elmarad, a későbbiekben nem, vagy csak alacsony szinten pótolható.
- Fizikai képességek kialakítása és fejlesztése (is) csak az érzékeny szakaszokban gazdaságos (Pl. az úszástanulás érzékeny időszaka 3-10, az ügyességé 10-13 éves kor)

A mindennapos testedzés formái:

A 2012/2013 tanévtől kezdődően - **felmenő rendszerben - heti 5 testnevelés óra kerül bevezetésre.**

Az átmeneti időszakban a mindennapi testnevelés megvalósítása az alábbiak szerint történik:

a. Az alsó tagozaton a heti testnevelés órák száma: 3
iskolai néptánc: heti 2 óra

b. A felső tagozaton a heti testnevelés órák száma. 5

IV. Közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok:

---

*Mottó: „Az emberek csak akkor látják be,
hogy egymásra kell támaszkodniuk,
amikor már csak állóhely lesz a Földön.”*

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő-oktató munka egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül, melyhez elengedhetetlen a szülői közösség aktív részvétele.

Mindez az iskola szereplőinek – a tanulóknak, a pedagógusoknak, a szülőknek – hatékony együttműködéséhez kötött, s egyes intézményi pedagógiai feladatok megvalósítása révén érhető el.

Feladataink:

- A tanuló ismerje meg a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek.
- A közösségben találja meg az igazi helyét. Tanuljon meg engedelmeskedni, alkalmazkodni, ha vezetésre termett, ezt szolgálatnak tekintse.
- Tudjon és merjen a konfliktusokról beszélni - a felnőttekkel is -, tapasztalja meg, hogy ezek természetesesek, s hogy van rájuk megoldás. Tanítsuk meg a konfliktusok kezelésére, megoldására.
- Tanítsuk meg, hogy társát tisztelje, szeresse. Segítsük, hogy tudjon bízni a társaiban, az emberekben.
- Tapasztalja meg, és tudatosítsa, hogy a közösségnek milyen nélkülözhetetlen szerepe van a személyisége formálódásában.
- Igazodjék el az emberi kapcsolatok, közösségek világában. Minél szűkebb egy közösség, annál nagyobb a felelősség, ugyanakkor maradjon nyitott a nagyobb közösségek irányában is.
- Fejlesszük a beteg, sérült, és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.
- Alapozzuk meg a nemzettudatot, mélyítsük el a lakóhely, a közvetlen és tágabb környezet megismerését; a nemzeti önismeretet, a hazaszeretetet.
- Ösztönözzük a hagyományok (családi, iskolai, népi) feltárására, ápolására, készítsük az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységre.
- Alakítsuk ki a tanulóban, hogy a környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás legyen életvitelüket meghatározó erkölcsi alapelv.

Annak érdekében, hogy a tanulók:

- megismerhessék és gyakorolhassák a demokrácia elemeit;
- érvényesíthessék jogait és kötelességeik teljesítéséhez segítséget kaphassanak;
- gyakorolják a demokratikus munkakultúrát, a hatalommal való élet, a közösség szolgálatát, az alkalmazkodást az eltérő nézetekhez;
- a tanuló egyéni problémáival keresse meg tanárát

Az intézmény feladata:

- az osztályközösségek, a diákképviselői fórumok és az iskolagyűlés működésének pedagógiai tartalmú tevékenységét elősegíteni és koordinálni;
- az osztályfőnöki órák tartalmi kereteit adó tematikus célok meghatározása;

- az éves munkatervben ütemezettek szerint a közösségfejlesztés tanórai, és tanórán kívüli programjainak meghatározása.

Annak érdekében, hogy a pedagógusok:

- képesek legyenek kollégáikkal, a szülőkkel, de főleg a tanulókkal a mindennapos kapcsolattartásra, vegyék észre gondolataikat, hallgassák meg véleményüket, javaslataikat;
- rendelkezzenek alkalmazható és ténylegesen is alkalmazott kommunikációs-, döntési-, szervezési- és elemzőképességgel

Az intézmény feladata:

- kialakítani a kapcsolattartás kommunikációs csatornáit és azok hatékony működtetésének feltételeiről gondoskodni;
- a szakmai műhelymunkák intézményén keresztül a nevelési-szakmai együttműködés lehetőségeit megteremteni az iskolavezetés bevonásával és aktív részvételével;
- a diákképviselőt és az osztályközösségek pedagógusokkal való konzultációjának tereit megteremteni;
- a pedagógusok és a tanulók valamint a szülők között a nevelési tartalmak alakítása vonatkozásában a folyamatos érintkezés lehetőségeit megteremteni
- a hatékony kapcsolattartás, továbbá a közösségformálás és -fejlesztés céljait szolgáló pedagógusképzési formákat az anyagi lehetőségeknek megfelelően kell kezelni a továbbképzési és beiskolázási tervek kialakításánál.

Annak érdekében, hogy a szülők (gondviselők):

- mindenkor bizalommal fordulhassanak véleményeikkel, javaslataikkal vagy problémáikkal a pedagógusokhoz;
- kapjanak támogatást az iskolától problémáik megoldásához;
- együttműködhetnek a pedagógusokkal gyermeke nevelésében

Az intézmény feladata:

- a partnerközpontú hálózat kiépítése a szülőkkel, az érintettek neveléssel kapcsolatos kérdések megvitatásának folyamatába való minél szélesebb körű bevonásával;
- megteremteni annak a lehetőségét, hogy az iskola pedagógusai a tanulókkal kapcsolatos
- igazgatói tájékoztatás a szülői összejövetelek alkalmával:
- a szülőkkel való találkozás alkalmával a családi nevelés és a gyermek pozitívumait erősíteni, őszinte légkört kialakítani, hogy a szülő elmondhassa a véleményét;
- a szülők bevonása az intézmény különféle programjaiba.

A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos kiemelt preferenciájú pedagógiai feladatok:

A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása.

Ennek keretében:

Létrehozni, működtetni kell a közösségen belüli a kölcsönhatások, a közvélemény irányításának speciális feltételrendszerét: az információs és értékelő fórumokat, szerveket, kereteket, valamint a perspektívákat és hagyományokat. Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.

A tanulók életkori sajátosságainak, fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében.

Ennek keretében: A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a gyermek heteronóm – a felnőttek elvárásainak

megfelelni akaró – személyiségének lassú átalakulásától az autonóm – önmagát értékelni és irányítani képes – személyiséggé válásig.

Az önkormányzás képességének kialakítása.

Ennek keretében: A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.

A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése.

Ennek keretében: A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata, a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.

Az iskolai közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása.

Ennek keretében: A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

V.A pedagógusok és az osztályfőnökök helyi feladatai:

---

*Mottó: „Semmi sem változtatja meg jobban az életünket,
mint az önmagunknak feltett kérdések.”*

(Greg Leroy)

A pedagógusok helyi intézményi feladatai a nevelés-oktatás folyamatában

Az intézményben dolgozó pedagógusok felelősséggel és önállóan, a tanulók tudásának, képességeinek és személyiségének fejlesztése érdekében végzik szakmai munkájukat a munkaköri leírásban foglaltak keretein belül az iskolai tantárgyfelosztáson meghatározott munkarend alapján.

A pedagógus:

- napi rendszerességgel megbeszéli és kialakítja a legfontosabb napi feladatokat a tanulócsoportjában tanító nevelőkkel, és szükség esetén egyeztet velük;
- tanóráira és tanórán kívüli foglalkozásaira rendszeresen felkészül, nagy gondot fordít a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő fejlesztő foglalkoztatásra, a módszertani innovációra, a rendelkezésre álló idő optimális kihasználására;
- tanórai munkáját a gyermekek adottságainak, haladási tempójának megfelelően differenciáltan szervezi;
- a lemaradó tanulók számára felzárkóztató foglalkozásokat szervez, egyéni segítségnyújtással biztosítja továbbhaladásukat;
- gondot fordít a tehetséges tanulók megfelelő foglalkoztatására, amit a tanórai differenciáláson kívül egyéni tehetséggondozó foglalkozás illetve tanulmányi versenyekre való felkészítés formájában is megtehet;
- a gyermekek tanulmányi fejlődését egyéni foglalkoztatással, sokoldalú szemléltetéssel szolgálja, s maga gondoskodik az általa használt szemléltető és technikai eszközök helyes tárolásáról, épségének megőrzéséről;
- rendszeresen ellenőrzi és értékeli a gyermekek tanulmányi munkáját annak figyelembe vételével, hogy az értékelés az életkori sajátosságoknak megfelelő, motiváló hatású legyen;

- az értékelésben törekszik az írásbeli és szóbeli formák egyensúlyának megtartására gondot fordít arra, hogy az írásbeli és szóbeli számonkérés egyensúlyban legyen;
- a kötelező írásbeli feladatokat ellenőrzi, javítja vagy a tanulókkal együtt értékeli;
- az írásbeli számonkérések anyagait a következő tanóra, de legkésőbb 10 munkanapon belül köteles kijavítani;
- a tanulók személyiségfejlesztését a tanítás-tanulás folyamatában tervszerűen végzi, s ennek keretében feladata a gyermekek minél alaposabb megismerése, amit a tanulók állandó, tudatos megfigyelésével, változatos közös tevékenységek szervezésével, szükség szerinti családlátogatások és különböző vizsgálatok segítségével érhet el;
- fokozatosan szoktatja tanulóit az iskolai élet szabályainak betartására, megismerteti és betartatja velük az iskola házirendjét;
- biztosítja tanulói számára, hogy nyugodt légkörben, türelmes, elfogadó környezetben fejlődjenek;
- feladata a tanulás megszerettetése, a szellemi erőfeszítésekben rejlő örömforrások felfedeztetése, a gyermekek spontán érdeklődésének fenntartása, fejlesztése;
- tanórán kívüli szabadidős foglalkozásokat szervez a tanulók életkorának, igényeinek megfelelően;
- különös figyelmet fordít a mindennapos testmozgás megvalósítására a tanórai és a szabadidős foglalkozások megtartása során;
- a tanítási órákon és tanórákon kívüli foglalkozásokon különös gondot fordít a tanulók együttműködési készségeinek, önállóságának és öntevékenységének kialakítására;
- a közös iskolai tevékenység minden mozzanatában gyakoroltatja a kulturált emberi viselkedés szabályait;
- a félévi és az év végi zárás előtti utolsó témazáró, illetve iskolai dolgozatot legkésőbb egy héttel a jegyek lezárása előtt megírattja;
- a kötelező házi feladatokat ellenőrzi, javítja, vagy a tanulókkal javíttatja, és velük együtt értékeli;
- megismeri az általa foglalkoztatott tanulókról szóló szakvéleményeket és szakértői véleményeket, annak ajánlásait figyelembe veszi és mérlegeli az érintett gyermekek tanításkor és osztályzásakor;
- az iskolavezetés jóváhagyásával, a tantárgyfelosztás alapján a lassúbb tempóban haladó gyerekek számára felzárkóztató foglalkozásokat szervezhet lehetőséget biztosítva a javításra;
- foglalkozásain optimálisan felhasználja a rendelkezésére álló szemléltető eszközöket;
- állandó jelleggel gyarapítja szakmai és pedagógiai tudását, a szaktárgya körébe tartozó új tudományos eredmények megismerésére törekszik és a módszertani fejlesztések körében való tájékozódik

Az osztályfőnöki munka nevelési tartalmi

Az osztályfőnök céltudatosan irányítja az osztályban folyó nevelő-oktató munkát, összehangolja az iskolai és iskolán kívüli nevelési tényezőket, pedagógiai törekvéseket.

A tanulókkal közösen tervezi, elemzi, és alakítja az osztály életét, biztosítja annak bekapcsolódását az iskola egészének nevelési rendszerébe. A tanulók közvetlen megismerése és az osztályközösség arculatának formálása kiváló lehetőségeket kínálnak az iskolai és iskolán kívüli programok: szakkörök, klubdelutánok, sportfoglalkozások, rendezvények, diákgyűlések, utazások, kirándulások, színház-, és múzeumlátogatások stb.

Az osztályfőnöki munka eredményessége érdekében a pedagógus kapcsolatot tart tanítványai szüleivel, erősíti a családból származó pozitív nevelési hatásokat, megismeri a

család viszonyulását az iskolához, a gyermekhez. Az osztályfőnöki munka kritikus pontja a torz családi nevelési minták és szokások ellensúlyozása, a negatív társadalmi hatások kivédése.

Az osztályfőnök nevelő munkájának szerves része a közvetlen nevelőmunka. Az osztályfőnöki órákon sajátos rendszerező, szintetizáló módszerrel kerül sor a tanulók nevelésében szerepet játszó nevelési tartalmak, témakörök feldolgozására. Jellemezze az osztályfőnöki órákat a mai fiatalokhoz közel álló tartalom és forma! Az osztályfőnöki óra a helyes vitakultúra kialakításának nélkülözhetetlen gyakorlóterepe.

Célunk, hogy a tanulók fejében megfogalmazódott kérdések ne haljanak el. Gondolkodjanak, kérdezzenek, vitatkozzanak ők és az osztályfőnök is. A válaszokat ne a tanár fogalmazza meg, ő csak a saját véleményét mondja el, de társ legyen a megoldáskeresésben. Sokszor egy-egy problémát alternatív módon lehet csak kezelni és megoldani, ebben segíthet a szülő is. Lényeges, hogy az osztályfőnök - akinek célja a diákok sokoldalú megismerése és fejlesztése - élvezze ezt a szabadságot adó együttlétet. Serkentő környezetet teremtsen, bátorítsa a gyermekek autonóm törekvéseit, fogadja el fantáziavilágukat. Biztonságos háttérrel adjon a gyermekeknek, a fejlesztő szándék mellett is elfogadva őket olyannak amilyenek, hiszen élettapasztalatukat, társadalmi - emberi mintáikat és személyes élményeiket saját környezetükből, életterükből hozzák.

Az osztályfőnöki órákon törekedni kell olyan légkör kialakítására, amely feloldja a tanulóban lévő gátlásokat, segíti a tanulókat abban, hogy őszintén nyilatkozzanak meg a "kényes" témákban is. A feloldódáshoz más környezet kell, mint a hagyományosan merev tantermi berendezés, az egymás hátát látó gyerekekkel. Klubszobát célszerű berendezni, ami témától függően átrendezhető: puffokkal, ülőpárnákkal, vitrinekkel, polcokkal, meseszőnyeggel. A falon legyen lehetőség "területeket" kialakítani saját osztály-, faliújságra, akár falfirkára is. Ki lehessen alakítani osztálykuckókat. Legyen a teremben hagyományos és modern audiovizuális eszköz. Kartonok, színes papírok, ollók, ragasztó, színes ceruzák, zsírkréta, festékek, folyóiratok, könyvek, művészeti alkotások reprodukciói, bábok. Nem szükséges minden órát ebben a megszokott környezetben tartani, lehet színhely: könyvtár, múzeum, közösségi ház, vagy éppen a természet.

Az osztályfőnök közvetlen pedagógiai tevékenységének jellemzői:

- Az 5-8. évfolyamon kötelező osztályfőnöki órák nevelési témái lehetnek: kötöttek, szabadon választhatók és aktuális eseményekhez kapcsolódóak.
- Az osztályfőnöki óra egyszerre szolgálja az általános műveltség gyarapítását, a világszemlélet és az erkölcsi értékrend alakulását. Fejleszti az önismeretet, felkészíti a tanulókat a kulturált társas kapcsolatok építésére és fenntartására. Hozzájárul a differenciált emberkép és identitástudat alakulásához.
- A tanulókat tudományosan megalapozott ismeretekhez juttatja a természeti- és társadalmi környezetről, az emberről, és megismerteti őket a magatartási szabályokkal és etikai normákkal.
- Szükség van azonban arra, hogy a javasolt osztályfőnöki program koncentrikusan bővülő ismeretrendszerrel már 5. osztálytól járuljon hozzá a fiatalok önismeretének, önfejlesztő stratégiájának és erkölcsiségének alakításához (egészséges életmód, konstruktív életvezetés, magatartás kultúra, erkölcsismeret, vallásismeret).
- Az életkornak megfelelő ember-, és társadalomismeretek nyújtásával segítse elő a tanuló szocializálódási folyamatát, természeti és társadalmi környezetébe való beilleszkedését.
- Segítse a tanulót kapcsolat-, és viszonyrendszereinek felismerésében, nevelje értékes és hasznos kapcsolatok kialakítására és ápolására.
- Fejlessze a tanuló szociális érzékenységét, toleranciáját, valamint empátikus képességét az

- életkornak megfelelő társadalmi problémák iránt.
- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
  - Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
  - Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
  - Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
  - Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
  - Szülői értekezletet tart.
  - Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: digitális napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
  - Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
  - Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart a családsegítő szolgálat munkatársával, illetve a tudomására jutó beavatkozást igénylő kérdésekről tájékoztatja az iskola igazgatóját.
  - Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
  - Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
  - Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
  - Órát látogat az osztályában.

VI.A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység:

---

*Mottó: „Sok rossz tanulóból lett már neves történelmi személyiség.
Úgy látszik, könnyebb történelmet csinálni, mint tanulni.”*

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló az, aki az alább felsorolt jellemzők valamelyikével rendelkezik:

- a. kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
- b. beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
- c. sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

a) A kiemelten tehetséges tanulók nevelése:

A tehetség- és a képességek kibontakoztatása szempontjából elsődleges, hogy tanulóink versenyképes, használható, gyakorlatias tudásra tegyenek szert. Mindehhez szükséges az egyéniség, személyiség erőteljesebb fejlesztése. A magasabb szintű gondolkodási képességek erősítése, a természeti és gazdasági jelenségek értelmezése, a probléma megoldási technikák megismertetése, igazi műveltségélményhez juttatás.

Tehetségen azt a velünk született, adottságokra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakoztatott képességeket értjük, amely az emberi tevékenység egy bizonyos, vagy több területén az átlagosat túlhaladó teljesítményt tud létrehozni.

A tehetség jellemzői: átlagosnál magasabb intelligencia, magas fokú kreativitás, a következtetés képessége, önálló útkeresés, szorgalom és kitartás, előítéletektől való mentesség, bizonytalanság tolerálása, becsvágy, kockázatvállalás, divergens gondolkodás, folyamatos kommunikáció.

A tehetség kibontakoztatását serkenti:

- a megfelelő légkör megteremtése,
- a motiváció, a pedagógus ösztönző attitűdje,
- a bizalom,
- a megfelelő szervezeti strukturáltság,
- a játékoság.

A tehetség kibontakoztatását gátolja:

- a kreativitás lebecsülése,
- a túlzott fegyelem,
- a teljesítménykényszer.

A tehetséggondozás az iskolai oktatás egyik lényegi kérdése. Erre kötelez minket a világban elszórtan élő magyar származású tudósok öröksége is.

Legfontosabb feladatunk idejében felfedezni a gyermekek speciális képességeit, s készségeiket az adott iskolatípus adta maximális szintig fejleszteni. Ehhez pedagógusaink rendelkezzenek megfelelő pedagógiai-pszichológiai ismeretekkel.

Forrásaink:

- óvodai vélemények
- egyéb jelzések (zene, sport stb.)
- pedagógusok megfigyelései
- szülők, környezet véleménye

Módszerek:

- óvodai látogatás
- iskolán kívüli elfoglaltságok megismerése
- kötetlen beszélgetések (szülők, edzők stb.)
- pedagógus (osztályfőnök, szaktanár) céltudatos munkája
- adatgyűjtés

A tehetséget fel kell fedezni, alakítani, fejleszteni, ösztönözni kell. Ez a környezet, s ezen belül ez az iskola feladata. Ehhez azonban ismernünk kell a tehetség megnyilvánulási formáit:

1. tudományos tehetség
2. vezetői tehetség
3. pszichomotoros tehetség
4. művészi tehetség

Tudjuk, hogy idejekorán, a szükséges valószínűséggel bármely társadalmi rétegben született gyermekről megállapíthatjuk a vele született vagy tanult tehetséget. Az esélyegyenlőség csak abban az esetben valósulhat meg, ha a kedvezőtlen helyzetben élő, jó adottságokkal rendelkező gyermekek minél hamarabb hozzájuthatnak adottságaik, képességeik kifejlesztésének a lehetőségeihez. A speciálisan szervezett, céltudatos munkával, speciális gondozással és feltételekkel a kiemelkedő képességek fejleszthetők. Ahányféle emberi adottság és képesség van, annyi fejleszthető tehetséggé, s szinte ahány ember, annyi tehetséges ember is van. A felismert tehetség neveléséhez világosan megfogalmazott célra, mindenre kiterjedő nevelési koncepcióra és következetes, szorgalmas munkára van szükség.

A tehetséggondozás szervezeti formái

- A tanítási órán differenciált feladatok biztosítása. Csoportbontásnál fontos a viszonylagos homogenitás, hogy a tehetséges gyermekek a velük versenyképes kortárstanulókkal ismételten összemérhessék képességeiket, erejüket. Megvalósulhat a tananyag gazdagítás. Egyes anyagrészekkel elmélyültebben foglalkozhatnak, gazdagíthatják a követelményrendszert, projektet készíthetnek, gyűjtő- és kutatómunkát végezhetnek.
- Szakkörök
- Pályázatok
- Képzőművészeti kiállítások
- Versenyekre felkészítés
- Vetélkedők
- Középiskolai előkészítők

b) A tanulási, beilleszkedési és magatartási zavarokkal összefüggő pedagógiai tevékenység:

A fejlesztő munka eltér a „hagyományos” pedagógiai tevékenységtől. A fejlesztés nem felzárkóztat, hanem olyan képességeket fejleszt, melyek a gyerekek iskolai teljesítményét javítják.

A komplexitás elvének érvényesítése szellemében a fejlesztés az alábbi területeket öleli fel:

- mozgás (nagy- és finommozgás),
- testséma,
- téri orientáció,
- percepció (vizuális, auditív, taktilis), melyekhez mindig kapcsolódik a verbális tudatosítás.

A fejlesztésbe bekerülők köre.

- o Azon tanulók, akik az intelligencia szintjük alapján elvárhatóan lényegesen alacsonyabb tanulási teljesítményt mutatnak.
- o A tanulási képességeket vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottságok (továbbiakban: szakértői bizottságok) tanulási képességvizsgálata alapján részképesség zavarokkal, tanulási nehézséggel, illetve másodlagosan kialakuló magatartási zavarokkal küzdenek.

A képességfejlesztés a szülő beleegyezésével és aktív támogatásával végezhető. A fejlesztés tartalmilag kiterjed mindazon részterületekre, amelyeket a szakértői bizottság megjelöl (mozgás, testséma, téri orientáció, percepciófejlesztés, stb.).

Szervezeti formái:

- Egyéni fejlesztés (1-3 fő),
- Kiscsoportos fejlesztés (4- 6 fő),
a szakvéleményben illetve a szakértői véleményben rögzített óraszámok szerint.

Nagyon fontos a beilleszkedési, **magatartási problémákkal** küszködő tanulók fejlesztése is, mert a problematikus tanuló saját fejlődésének és közössége fejlesztésének is gátjává válhat. Az iskolai követelményrendszer és a társadalmi normáktól, a többségi kultúrától eltérően szocializált gyermekek összetalálkozása egy sor tipikus nehézséget hoz felszínre.

A nehezen kezelhető, szociálisan inadaptív gyerek nem azonos a rosszul nevelt gyerekkel.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek leggyakoribb ismertetőjelei:

- a gyermek nem felel meg a vele szemben támasztott nevelési és oktatási követelményeknek,
- passzív vagy aktív módon ellenáll a nevelői hatásoknak,
- nehezen tud alkalmazkodni és a közösségbe beilleszkedni,
- testi és pszichés tünetei vannak,

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekekkel, tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek:

- szoros kapcsolatot kell tartani a helyi óvodai intézményekkel, nevelési tanácsadóval és gyermekjóléti szolgálattal,
- fontos:
  - a helyzetfelismerés és helyzetértékelés,
  - a magatartási zavar feltárása,
  - a kapcsolatteremtés és folyamatos kapcsolattartás a szülőkkel illetve gondviselőkkel,
  - az egyéni fejlesztési terv kidolgozása, megszervezése és lebonyolítása,
  - a tanítási órán differenciált foglalkozás kialakítása, a képességek szerinti csoportbontás,
- együtt kell működni:
  - a gyerekekkel foglalkozó szakembereknek,
  - az osztályban tanító pedagógusoknak és a gyermekvédelmi felelősnek,
- törekedni kell arra, hogy:
  - a tanuló minél több sikerélményhez jusson a tanórákon és a tanórán kívüli tevékenységek során,
  - olyan speciális osztályfőnöki órák is legyenek, ahol személyiségfejlesztő tréningeken keresztül fejlődhet a gyermek önértékelési és önismereti képessége,
  - felzárkóztató, fejlesztő foglalkozások legyenek,
  - minél könnyebb legyen a felső és az alsó tagozat között az átmenet.

Fontos feladatunknak tartjuk időben felismerni és kiszűrni a beilleszkedési, magatartási problémákkal küzdő tanulókat. Ez a tevékenység csak akkor eredményes, ha ismerjük a magatartási zavarok megnyilvánulásának formáit.

Formái:

Nyílt oppozíciós zavar: dacos, engedetlen, kötekedő, bomlasztó, provokatív, indulatos, aktívan elutasító szülővel, tanárral, kortárssal szemben. Dührohamok jellemzik, de nincs súlyos, erőszakos cselekedet.

Családi körre korlátozás: teljesen a családtagokra és az ott élőkre korlátozódik. Pénzlopás otthonról, családtag tulajdonának elvétele.

Kortárs csoportba beilleszkedők magatartászavara: Az előzőekhez hasonló tüneteket mutatják. Bomlasztó, állandó, disszociális agresszív magatartás csoportosan, főként az iskolai életre jellemző.

Kotrás csoportba nem illeszkedők magatartászavara: több gyerekkel való kapcsolata nem megfelelő, nincsenek barátai. Tipikus viselkedési minták: agresszió, kegyetlenkedés állatokkal, kortársakkal kezelhetetlenség. Indulatkitörések, rombolás, lopás, minden helyzetre kiterjed, de legkifejezettebb az iskolában.

A konfliktusokat szabályoznunk kell. Ennek feltételei:

- bizalmi légkör megteremtése
- képesség a kölcsönös kommunikációra
- a kritikus gondolkodásra a probléma közös megoldása érdekében

Figyelmet kell szentelnünk a szocializáció fokának esetenkénti különbözősége miatti problémákra, viselkedéskultúra, udvariassági szabályok, személyi higiénia terén mutatkozó hiányosságokra.

Fel kell figyelünk:

- az agresszív megnyilvánulásokra,
- a közönyre és a passzivitásra,
- az érzelemszegény, apatikus magatartásra,

- az elkülönülésre, közömbösségre a társak iránt,
- a túlzott félelemre és szorongásra,
- a látszólag ok nélküli sírásra,
- a kifejezett féltékenységre, irigységre,
- a barátok túl gyakori váltogatására,
- a hipermobilitásra,
- a teljesítményromlásra,
- a beszédzavarra,
- a hirtelen romló tanulmányi eredményre stb.

A problémák, a nem elfogadható viselkedés számbavétele után következik a viselkedési zavart kiváltó pszichológiai, szociális, esetleg biológiai okok feltárása.

Szükséges vizsgálni azt, hogy a viselkedési zavart kiváltó ok:

1. Külső tényezők:

- Szociokulturális
- Tömegkommunikációs
- Szülői, nevelői módszerek (fizikai bántalmazás, szülői következetlenség, hideg, elutasító érzelmű szülők)

2. Pszichológiai faktorok:

- Alacsony intelligencia
- Szóbeli kifejezőképesség hiányosságai
- Problémamegoldó készség gyengesége
- Csökkent önértékelés
- Kapcsolati problémák

következménye-e?

Mindezek feltárásában segítséget nyújthatnak:

- a szociometriai felmérések,
- a tanulókkal való személyes beszélgetések,
- a szülőkkel való kapcsolatfelvétel,
- a tanulók viselkedésének figyelemmel kísérése,
- a gyermeket előzőleg tanító tanítókkal, tanárokkal való kapcsolatfelvétel stb.

Az okok pontos ismerete sokat segíthet a magatartási problémák hatékony megoldásában, ill. enyhítésében. Kezelése komplex beavatkozást igényel. A beilleszkedési, magatartási zavarok megoldását, ill. enyhítését az alábbi pedagógiai tevékenységekkel kívánjuk elérni:

- békéltető, konfliktusmegoldó stratégia alkalmazásával;
- a felnőttek és a serdülők közötti barátságos viszony kialakításával, amely lehetővé teszi, hogy a tanuló problémáival, érzelmi konfliktusaival, kritikus élethelyzeteiben bizalommal fordulhat tanítójához, tanáraihoz;
- személyes szeretetteljes bánásmód kialakításával;
- teljesíthető, reális követelmények támasztásával;
- a pozitív énkép kialakulásának támogatásával (dicsérettel, biztatással);

- a szülőkkel való rendszeres kapcsolattartással;
- az egy osztályban tanító tanárok együttműködésével, egységes nevelési elvek alkalmazásával;
- az osztályközösség segítő erejének mozgósításával;
- a közös iskolai és iskolán kívüli programok során a peremhelyzetű tanulók bevonásával;
- következetes - a fegyelmi vétségek súlyával arányos büntetési rendszer kialakításával
- az ifjúságvédelmi felelőssel való együttműködéssel;
- a helyi kisebbségi önkormányzat bevonásával;
- szükség esetén pszichológus, ill. más külső szakember segítségének igénybevételel.

Nagy jelentősége van a problémák korai feltárásának és kezelésének, mert ezzel mélyebb pszichés zavarok kialakulását előzhetjük meg.

Hatékony mérés:

Kontrollvizsgálatok, melyek a törvény által meghatározott időközönként történnek, esedékességi idejük a szakvéleményben vannak feltüntetve.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel (BTM) küzdő tanulók esetén a Nevelési Tanácsadó kontrollvizsgálata szükséges

Az SNI és a BTMN tanulók kiszűrésének rendje:

1. Az észlelt problémával a tanító, illetve a szaktanár az osztályfőnökhöz fordul
2. Az osztályfőnök kikéri és összegyűjti az osztályban tanító pedagógusok véleményét a problémás tanulóval kapcsolatban, majd ezeket rendszeri.
3. Az osztályfőnök az osztályban tanítókkal együttműködve:
  - a. javaslatot tesz a gyermeket tanítóknak a probléma hatékony kezelésére;
  - b. szükség esetén a problémát jelzi az igazgatónak és kezdeményezi a tanuló hivatalos szakértői vizsgálatát.
4. Az igazgató a gyógypedagógus javaslatára utasítást ad a szakértői vizsgálat előkészítésére és ellenőrzi, hogy e tevékenység az általa megszabott határidőre megtörtént-e.
5. Az igazgatóhelyettes gondoskodik arról, hogy a szakértői bizottság hivatalos szakvéleménye eljusson az illetékes osztályfőnökhöz.
6. Az osztályfőnök gondoskodik arról, hogy a szakvéleményben foglaltak alapján történjen tanuló további oktatása, nevelése és értékelése
7. Az igazgatóhelyettes pontos nyilvántartást vezet az SNI és BTMN tanulókról, felülvizsgálatuk időpontjáról és gondoskodik arról, hogy kontrollvizsgálatuk időben megtörténjen.
8. Az iskola igazgatója a következő tanév tervezésekor gondoskodik arról, hogy az előírt fejlesztési feladatok ellátására elegendő időkeret álljon rendelkezésre.

c) A sajátos nevelési igényű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai feladatok:

Intézményünkben „A sajátos Nevelési Igényű Tanulók Iskolai Oktatásának Irányelve” figyelembe vételével végezzük a sajátos nevelési igényű tanulók az oktatását ,értékelését

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység fő céljai, feladatai

- a hiányzó, sérült funkciók helyreállítása, újak kialakítása a meglévő ép funkciók

bevonásával

- a különféle funkciók egyensúlyának kialakítása.
- speciális eszközök elfogadtatása, használatuk megtanítása.
- sikerélményt segítő egyéni tulajdonságok fejlesztése.

SNI tanulók habilitációs, rehabilitációs ellátása

-A tanulók különleges gondozása az iskolánkban

-olyan tanítási-tanulási folyamat biztosítása, ami problémájuk megoldásában nyújt segítséget (pl.: eszközök, időkeret, stb.) úgy, hogy a tanuló egyéni sikereket érjen el.

-A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztésére követelmények meghatározása,

-egyéni fejlesztési terv készítése (gyógypedagógusok)

A törvényben előírt szakember a sajátos igény típusa szerint logopédus, gyógypedagógus, pszichológus, gyógytestnevelő meghatározott időkeretben való bevonása a fejlesztő tevékenységbe.

A fejlesztés területei:

- Általános ismeretek
- Tájékozódás
- Mozgás
- Figyelem
- Emlékezet
- Észlelés
- Gondolkodás
- Verbális fejlesztés
- Szövegértés
- Helyesírás, nyelvi fejlesztés
- Matematikai képességek fejlesztése

Pedagógusok feladata:

- a) Írásbeli vagy szóbeli felmérésen biztosítani kell a hosszabb felkészülési időt az iskolai tanulmányai során általa használt, megszokott eszközöket.
- b) A tanítási órákon problémájának figyelembevétele, egyéni megsegítés
- c) Szükség esetén a szóbeliség előnybe részesítése
- d) A gyermek önbizalmának növelése
- e) Személyes, szeretetteljes bánásmód kialakítása

- f) Teljesíthető, a gyermek egyéni képességeihez mért követelmények támasztása
- g) Pozitív énkép kialakítása
- h) Órákon, ha szükséges a differenciálás biztosítása
- i) Szülőkkel történő rendszeres kapcsolattartás
- j) Az utasítások lassú, nyugodt kiadása
- k) Hosszabb tanári magyarázat
- l) Tartalmilag összetartozó egységek kiemelése
- m) Írásban rögzített házi feladat
- n) Rögzítés, megerősítés
- o) Egyéni tanulási tempóhoz alkalmazkodás
- p) Együttműködés a gyógypedagógusokkal

Cél:

- a sajátos nevelési igényű gyermekek inklúziója
- szeretetteljes légkör létrehozása
- pedagógusok célirányos továbbképzése
- tárgyi feltételek biztosítása
- szülők bevonása, segítségnyújtás

Hatékonyság mérés:

Kontrollvizsgálatok, melyek a Köznevelési Törvény által meghatározott időközönként történnek, esedékességi idejük a szakvéleményben vannak feltüntetve

SNI tanulók esetén a kontrollvizsgálatot végző intézmény a TKVSZRB.

VII.A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje:

Az iskolai diákönkormányzat

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeiknek képviselőire, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik.

Az iskolai diákönkormányzat jogosítványait az iskolai diákönkormányzat vezetősége, illetve annak választott tisztségviselői érvényesítik.

Az iskolai diákönkormányzat a magasabb rendű jogszabályokban megfogalmazott jogkörökkel rendelkezik.

Az iskolai diákönkormányzat szervezetét és tevékenységét saját szervezeti és működési szabályzata szerint alakítja

A diákönkormányzat szervezeti és működési szabályzatát a választó tanulóközösség fogadja el, a nevelőtestületnek egyetértési joga van.

A diákönkormányzatnak egyetértési joga van a következő kérdésekben:

- az SZMSZ tanulókat érintő rendelkezéseinek elfogadása és módosítása
- a házirend kialakításakor
- minden tanulókat érintő kérdésben

Az iskolai diákönkormányzat **véleményét ki kell kérni**

- a tanulók nagyobb közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,
- a tanórán kívüli tevékenység formáinak meghatározásához,
- a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához

Az iskolai diákönkormányzat munkáját, segítő nevelőt a diákönkormányzat vezetőségének javaslata alapján – a nevelőtestület egyetértésével – az igazgató bizza meg.

A diákközgyűlés:

A diákközgyűlést tanévenként egy alkalommal össze kell hívni. Itt az igazgató tájékoztatást ad az iskola munkatervében foglaltakról és az előző diákközgyűlés óta történt, az iskola életét érintő kérdésekről, eseményekről. A diákközgyűlés összehívása az igazgató feladata.

A rendkívüli diákközgyűlés

Rendkívüli diákközgyűlés a tanév során bármikor összehívható. Ezt kezdeményezheti az igazgató, a DÖK vezetője, vagy a diákok jelentősebb csoportja. A diákközgyűlés napirendjét, annak megrendezése előtt legalább 8 nappal ki kell hirdetni.

A DÖK működését az iskola fenntartója finanszírozza. Minden kiadás tervezését megelőzően az igazgató egyeztet a fenntartóval. A tervezett költségek fenntartói jóváhagyás után realizálhatók. A diákönkormányzat saját bevételeivel (pl. hulladékgyűjtésből származó bevétel) maga rendelkezik.

VIII.A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái:

---

a) közvetlen partnereink:

A tanulók:

A családok szociokulturális hátterének sajátosságai:

A szülők nagyobb része, csakúgy, mint a lakosság zöme a mezőgazdaságból él, sokan alkalmi munkákból. Az iskolázottságuk általában középfokú végzettségű, valamilyen szakma. Sajnos egyre több az olyan család, ahol a szülők legmagasabb iskolai végzettsége nem magasabb, mint az általános iskola 8. osztálya. A lakosság jelentős része az országos átlag alatti jövedelemből tartja el családját. A munkahelyek megszűnése miatt egyre többen váltak, válnak munkanélkülivé. Egyre kevesebb a két keresettel rendelkező család, magas a segélyezették száma. Napjainkban drámai bizonyítékait láthatjuk, hogy a mai családok egyre kevésbé képesek biztosítani tagjaik fejlődéséhez szükséges hátteret.

A család sajnos nemcsak melegséget és támogatást jelent manapság, hanem éppen annyira a negatív tapasztalatok forrását is. Ugrásszerűen megnőtt a válások száma, megfigyelhető az ambíció és érdeklődés hiánya, a jövővel kapcsolatos mély pesszimizmus, a depresszió, menekülés a televízióhoz, videojátékokhoz, játékgépekhez. A változások, a feszültebb családi légkör még fontosabbá teszi, hogy az iskola megmaradjon egy nyugodt, játékos szigetnek, ahol a legfontosabb a gyermeki személyiség tisztelete, elfogadása, személyiségének fejlődését segítő tevékenységek biztosítása.

A programunk a gyermekek egyéni fejlesztése érdekében a családokkal való együttnevelésre épül.

Azonban nem vállalhatjuk át a családi nevelés feladatainak megoldását, de hozzájárulhatunk a családi szocializáció kedvezőtlen hatásainak enyhítéséhez. Hisszük, ha erőfeszítéseink közösek, eredményesebb a munkánk. A szülők szerepe pedagógiai programunkban elengedhetetlen, véleményüket és igényeiket kikérjük munkánkkal kapcsolatban.

A tapasztalatokat figyelembe vesszük és beépítjük. A szülőkkel való partnerkapcsolatunk szabályozza a titoktartás kérdését.

A szülők elvárják, hogy reális tájékoztatást kapjanak gyermekeikkel felmerülő kényes problémákkal kapcsolatban. Az együttműködés hatékonysága érdekében szülői értekezleteken tájékoztatjuk őket a házirendről, melyből tájékozódhatnak jogaikról és kötelességeikről, az iskolai élet szabályairól. Rendszeres és kölcsönös tájékoztatással még jobban be kell vonnunk az iskola életébe a szülői szervezetet, aki a nyitottságot, együttműködést, a valós érdekek képviselőjét látja el.

A szülői szervezet a törvényben meghatározott módon képviseli és érvényesíti a szülők érdekeit.

A gyermek nevelésének két fő színterén az iskolában és a családban összhangot, egységet kell teremteni a közös cél érdekében. Alapvető fontosságúnak tartjuk a szülőkkel való harmonikus, jó viszony kialakítását, ápolását. A tanár-szülő kapcsolatnak kölcsönös bizalmon, őszinteségen, megbecsülésen, megértésen kell alapulnia. Pedagógiai programunkat a szülőkkel egyetértésben és együttműködve tudjuk megvalósítani.

Ennek érdekében:

Tájékoztatni kell a szülőket az iskola nevelési céljairól, feladatairól, az alkalmazott pedagógiai módszerekről. Ugyanakkor mindezekről ismernünk kell a szülők véleményét, hiszen bármennyire jól átgondolt egy pedagógiai program, az nem valósítható meg a szülők egyetértése nélkül.

Alkalmat kell biztosítani a szülőknek, hogy az iskolai közélet tevékeny résztvevői, közreműködői és segítői lehessenek.

A kapcsolattartás és információ átadás módjai:

Szóbeli- írásbeli:

- Szülői értekezletek
- Fogadóórák
- Nyílt tanítási napok
- Családlátogatás (szükség esetén)
- SZMK ülések
- Üzenő-tájékoztató füzet (1. évf.)
- Ellenőrző könyv
- Iskolai hirdetőtábla
- Tájékoztató szórólapok
- Plakátok (pl. óvodában)
- Honlap
- **Szülői értekezletek**
- **Célja:** Közös feladatok, célok megtervezése, időpontok egyeztetése, a felmerülő problémák megvitatása.

- Kapcsolatteremtés iskola – szülő, illetve szülő – szülő között.
- **Ideje:** Tanévenként 2 alkalommal (október, február), olyan időzítéssel, hogy a többgyermekes szülők lehetőleg minden szülői értekezletre eljussanak.
- **Fogadóórák**
- **Célja:** A szaktanárokkal való egyéni beszélgetés során véleménycsere a gyermek tanulmányi munkájáról, eredményeiről, kudarcairól, a problémák okairól, viselkedéséről, a szülő és a pedagógus elképzeléseiről.
- **Ideje:** A szülői értekezletek után rendszeresen.
- **Rendkívüli fogadóóra**
- Sürgős probléma felmerülése esetén mind a szülő, mind a pedagógus kezdeményezheti, bármely időpontban tartható, melyben az érintett szülő és a pedagógus előzetesen megegyezett.
- **Nyílt nap**
- **Célja:** A leendő első osztályosok és szüleik betekintést nyerhetnek az iskola belső világába. A magasabb évfolyamra járó gyerekek szülei megismerhetik gyermekük iskolai teljesítményét, megfigyelhetik viselkedését, képet kaphatnak a tanórákon folyó munkáról, a tanítás menetéről, az alkalmazott módszerekről, követelményekről, s mindezek ismeretében reményeink szerint jobban tudják segíteni gyermekeiket a tanórákra való felkészülésben.
- **Ideje:** A tantestület által meghatározott időpontokban tavasszal, külön a leendő első szülőknek (az óvodákkal egyeztetve) és külön a már jelenleg is iskolánkban tanuló gyermekek szüleinek

Családlátogatás

Szükség esetén a gyermek osztályfőnöke és/vagy a gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus végzi. Tapasztalataikról tájékoztatják az igazgatót, esetleg a Gyermekjóléti Szolgálatot, gyámhivatalt, jegyzőt.

Iskolánk gondot fordít arra, hogy a szülők időben, alaposan tájékozódjanak intézményünk életéről, működéséről. Ezt a célt szolgálja az a tájékoztató, amely a helyi újságban legalább félévenként egyszer megjelenik.

A fenntartó:

Az intézmény fenntartója a **Klébelsberg Intézményfenntartó Központ Makói Tankerület**. Iskolaszervezési gyakorlatunk a következő: Az iskola vezetése a lehető legtöbb szakmailag előkészített információval igyekszik segíteni a fenntartót velünk kapcsolatos döntéseinek meghozatalában.

b)Közvetett kapcsolataink:

Kapcsolattartás az óvodával:

Igyekszünk szoros kapcsolatot fenntartani településeink óvodájával. Ennek keretében az iskola előkészítés feladatait igyekszünk segíteni oly módon, hogy tanítóink a nagycsoportosok szülei számára szülői értekezletet tartanak, mind a szülőket, mind az óvoda gyermekeit bemutató órákon látjuk vendégül. Lehetőséget biztosítunk arra, hogy az óvónők tájékozódjanak a gyermekek iskolai előmeneteléről, gondjaikról, eredményeikről.

Nagy figyelmet fordítunk az óvoda jelzéseire, amelyek a gyermekek esetleges tanulási, beilleszkedési, viselkedési zavaraira utalnak. Az **óvoda-iskola átmenet** megkönnyítése érdekében létrehoztuk az óvoda- iskola közös munkacsoportot. Tovább visszük az óvodai tevékenységközpontú nevelési formákat iskolai körülményekre adaptált formában. Ennek érdekében az iskolaotthonos oktatás keretében a szabadidős foglalkozásokon és tanórai

keretek közt valósítjuk meg ezzel kapcsolatos feladatainkat. Beépítve játékosság és tevékenységközpontúság elemeit.

Kapcsolattartás a település kulturális intézményeivel:

Faluház: színháztermét és klubhelyiségeit iskolai ünnepek, gyermek színi előadások, farsangi bál megtartására vesszük igénybe.

A faluház könyvtára Ismeretterjesztő programokat szervez, segíti a tanulók gyűjtő munkáját. Lehetőséget biztosít tanórák megtartására.

Szigetház: A 2004/2005-ös tanévtől pedagógusaink bevonásával igyekszünk a gyerekek számára itt biztosított hasznos szabadidő eltöltési formákat kialakítani, igénybe venni (játsszóház, vetélkedők). Az itt működő Erdei Iskola lehetőségeit is igyekszünk kihasználni, melynek formálódó programját az ottani szakemberek és iskolánk pedagógusai alkotják meg.

Kapcsolattartás a határon túli testvér települések oktatási intézményeivel:

Iskolánk testvérkapcsolati együttműködés keretén belül baráti kapcsolatokat épített ki az apácai és a kisoroszi oktatási intézményekkel. Együttműködési megállapodást írtunk alá a romániai Gyertyámos és Újvár általános iskolájával. Közös kultúrműsorok, sport rendezvények, bemutató órák szervezésével igyekszünk elmélyíteni kapcsolatainkat és megismerni egymás szokásait, hagyományait, kultúráját.

Elvárásaink a hatékony nevelés és oktatás érdekében:

Tanulóink

- kapjanak az iskolától értékálló tudást az anyanyelv, az idegen nyelv, a művészet, a sport és az informatika területén;
- ismerjék meg és érvényesítsék jogaikat: vegyenek részt az iskola színes, sokoldalú életében (működő diákönkormányzat);
- értékeljék saját és mások tudását, a tanuláshoz legyenek tekintélyesek;
- fejlődjön önismeretük;
- saját képességeiknek megfelelő maximális tudást (jártasság, készség) szerezzenek,
- olyan humán értékeket sajátítsanak el, mint becsület, tisztesség, egymás tisztelete, hazaszeretet, magyarságtudat;
- kapjanak személyiségfejlődésüknek és képességeiknek megfelelő egyéni bánásmódot.

A pedagógus:

- rendelkezzen színvonalas, korszerű szaktudással, pedagógiai ismeretrendszerrel, befogadási és önművelődési készséggel;
- készüljön fel a tanítási óráira szaktárgyilag, didaktikailag, és módszertanilag;
- ismerje és alkalmazza a differenciált képességfejlesztés formáit, módszereit;
- legyen képes kollégáival, a szülőkkel, de főleg a gyermekekkel a mindennapos kapcsolattartásra, vegye észre gondjaikat, hallgassa meg véleményüket, javaslataikat;
- értékálló magatartással hitelesen érvényesítse az iskola által közvetített nevelési elveket;
- rendelkezzen kommunikációs-, döntési-, szervezési- és elemzőkészséggel;
- nevelőtestületünk tagjaként egységesen képviselje a munka tiszteletét, megbecsülését, valamint a műveltségnek és igazságosságnak, mint feltétlen értékeknek a fontosságát.

A szülő.

- ismerje saját és gyermeke jogait, kötelességeit;
- mindenkor bizalommal fordulhasson véleményével, javaslatával vagy problémáival a pedagógusokhoz;

- kapjon támogatást az iskolától problémáinak megoldásához; együttműködhessen a pedagógusokkal gyermeke nevelésében

---

IX.A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata:

A tanulók továbbhaladásának elvei:

A belépést követően a felzárkózáshoz, az esetleges hiányok pótlására a tanuló haladékosan kap. A felzárkóztatás a tanítók, a nyelvtanár, a napközis nevelő segítségével, irányításával történik. A tanuló köteles részt venni a felzárkóztató foglalkozásokon, melynek eredményeiről, a fejlődés üteméről illetve a felmerülő problémákról a szülőt rendszeresen értesíti az osztálytanító. A türelmi időszakban a teljesítményt csak szóvegesen értékeljük, de félévkor, ill. év végén már érdemjeggyel (*kivéve az első évfolyamon és második évfolyamon félévkor*).

A magasabb évfolyamba lépés feltétele a tantervi követelmények legalább elégséges szintű teljesítése. *A tanuló az első évfolyamon csak abban az esetben utasítható évfolyamisméltásra, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni.* A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Az iskola igazgatója a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését, akkor is, ha a tanuló az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Ebben az esetben a megismétlésre kerülő évfolyamról nem kap bizonyítványt a tanuló. A szülő kérésére az iskola magasabb évfolyama is megismételhető legfeljebb egy alkalommal.

A követelményeket a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve szóveges értékelés alapján bírálják el. **Az 1. évfolyamon automatikus a továbbhaladás, a 2-8. évfolyamon elégséges év végi osztályzatot kell megszerezni a továbbhaladáshoz.** Ha a tanuló a tantervi követelményeket a tanév végére nem teljesítette, első évfolyamra felvett tanulót a megfelelő törvényi előírásoknak figyelembevételével az igazgató mentesítheti az értékelés és minősítés alól és ekkor a többi tanulóval azonos osztályban, de előkészítő évfolyamként fejezi be az évet. A felsőbb évfolyamon tanuló javítóvizsgát köteles tenni. Ha a tanuló kettőnél több tárgyból nem teljesítette a tantervi követelményeket, akkor a tantestület az osztályozó értekezleten dönt arról, hogy a tanuló javítóvizsgát tehet, vagy évet ismétel. A tantestület ezen döntéséről a szülőt írásban kell értesíteni.

A tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi, a szakértői bizottság véleménye alapján az igazgató mentesíti az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól.

A magántanulók az oktatási törvény alapján az SZMSZ-ben rögzített módon osztályozóvizsgát tesznek. A nevelőtestületnek joga ezt a vizsgát más esetekben is előírni (pl.: hosszan tartó hiányzás).

A tanulmányok alatti vizsgák (a továbbiakban: vizsga) a következők:

- a) javítóvizsga
- b) osztályozó vizsga
- c) különbözeti vizsga
- d) pótló vizsga

A tanulmányok alatti vizsgákkal kapcsolatos intézményi eljárásrend:

- A vizsgát a tanév helyi rendjében meghatározott időszakban (vizsgaidőszak) lehet tenni, azzal, hogy az igazgató ettől eltérő időpontot is kijelölhet.
- A vizsga időpontjait az igazgató jelöli ki, melyet a helyben szokásos módon valamint az intézmény honlapján közzétesz.
- A vizsga időpontjáról (év, hónap, nap, óra, perc) és helyszínéről (cím, épület, terem száma) a vizsgázó, illetőleg a kiskorú tanuló esetén a szülő (gondviselő) minimum a vizsga kezdete előtt 10 nappal tértivevényes postai értesítést kap
- Egy vizsgaidőszakban legfeljebb két évfolyam tananyagából tehető vizsga. Három évfolyam anyagából csak rendkívül indokolt esetben igazgatói engedéllyel lehet vizsgázni.
- Az osztályozó vizsga kérelemre történő letételét az igazgató engedélyezi. Az osztályozó vizsgára való jelentkezés az iskola titkárságán elérhető formanyomtatványon történik, az igazgató által meghatározottak és kihirdetettek szerint. A jelentkezési lapot a tanuló, valamint kiskorú tanuló esetében a gondviselő is aláírja). Az osztályozó vizsga napján a tanuló mentesül a tanórák látogatásának kötelezettsége alól.
- A vizsga követelményeit az iskola helyi tantárgyi tantervében foglaltak határozzák meg. A vizsga részletes követelményeiről a tanuló a vizsga előtt legalább 6 héttel írásbeli tájékoztatást kap. A tantervi követelmények az iskola honlapján folyamatosan megtekinthetők
- A vizsgakötelezettség a tanulónak az évfolyam követelményeiben megállapított valamennyi tantárgyra vonatkozhat. Ez alól felmentést csak a szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak alapján, az igazgató adhat engedélyt.

Vizsgaforma, vizsgarészek

- szóbeli vizsga
- írásbeli vizsga

A tanulmányok alatti vizsgák különös – eljárási - szabályai

1. Az írásbeli vizsga időtartama – a szakvélemény alapján ettől eltérést lehetővé tevő esetek kivételével – tantárgyanként és évfolyamonként 45 perc, magyar nyelv és irodalom tantárgyból 60 perc.
2. Egy napon legfeljebb két írásbeli vizsgát lehet tenni.
3. A szóbeli vizsgát az iskola szakos tanáraiból az igazgató által kijelölt vizsgabizottság előtt kell megtartani. A vizsgabizottság kérdező tanára lehetőleg az a tanár legyen, aki a tanulót előzőleg tanította.
4. Az elnöki teendőket az igazgató vagy a megbízottja látja el.
5. A vizsgán az elnökön és a kérdező tanáron kívül még egy vizsgabizottsági tagnak jelen kell lennie.
6. A tanulónak az írásbeli vizsgán kihúzott tétel (ami több feladatból állhat) kidolgozására legalább 20 percet kell biztosítani, kivéve a 1. pontban tett kivételt.
7. A szóbeli feleletek maximális időtartama 15 perc. Ha a tanuló a feladatát nem tudja megoldani, teljes tájékozatlanságot, árul el az elnök egy alkalommal póttételt húzathat vele. Erre is 20 perc a felkészülési idő, valamint 15 perc a felelet időtartama.
8. A vizsgázó osztályzatát a két felelet százalékos átlaga alapján kell megállapítani.
9. Azt a vizsgázót, aki akár az írásbeli, akár a szóbeli vizsgán figyelmeztetés ellenére meg nem engedett eszközt használ, az igazgató a vizsga folytatásától eltilthatja, a vizsgaeredménye: elégtelen. Az indokolatlanul félbehagyott vizsgát úgy kell tekinteni,

mint ami nem sikerült. Az önhibán kívüli; indokolt vizsgamegszakítás esetén módot kell adni, annak megismétlésére.

10. A vizsga a vizsgázó számára díjtalan
11. A szabályosan megtartott vizsga nem ismételtető meg.
12. A vizsgáról jegyzőkönyv készül az elnök és a tagok aláírásával, melyet az iskola irattárában a jogszabályban meghatározott ideig kell őrizni.
13. A jegyzőkönyv vezetéséért és hitelességéért a vizsgabizottság elnöke felel.
14. A jegyzőkönyvben minden vizsgázót külön jegyzőkönyv nyomtatványon kell jegyezni.
15. A jegyzőkönyv melléklete a vizsgázó írásbeli dolgozata és feladatlapja, valamint a diák szóbeli felkészülés alatti jegyzetei. Az írásbeli feladatlapot és jegyzetelés (vázlatkészítés) céljára kapott papírlapot az iskola körbelyegzőjével el kell látni. A tanuló és a szülő kérésre, egyeztetett időpontban a vizsgaelnök jelenlétében a vizsgadokumentumokba betekinthez, írásos megjegyzést fűzhet az értékeléshez, melyet jegyzőkönyvbe kell venni.
16. Az írásbeli dolgozatot a szaktanár piros tollal javítja, a hibák megjelölésével értékeli és aláírásával látja el. A javítás téves bejegyzéseit látható módon szignálva kell eszközölni.
17. A vizsga eredményét a törzslapba és a bizonyítványba a jogszabályban meghatározott záradékokkal be kell vezetni.
18. Az vizsgaeredmény kihirdetésének legkésőbb a vizsgát, több vizsga esetén a legutóbb teljesített vizsgát követő második munkanapon meg kell történnie.

A továbblépés feltételei:

A vizsgakövetelményeket és a továbbhaladáshoz szükséges minimum követelményeket a helyi tanterv 1. számú melléklete tartalmazza.

X.A felvétel és az átvétel helyi szabályai:

A tanuló – beleértve a magántanulót is – az iskolával tanulói jogviszonyban áll. A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik. A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételtől vagy átvételtől az iskola igazgatója dönt. A tanulói jogviszony a beiratás napján jön létre. A tanuló a tanulói jogviszonyon alapuló jogait az előbbi időponttól kezdve gyakorolhatja. Jogszabály, továbbá az iskola házirendje egyes jogok gyakorlását az első tanév megkezdéséhez kötheti.

Az általános iskola köteles felvenni, átvenni azt a tanköteles tanulót, akinek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye a körzetében található (a továbbiakban: kötelező felvételt biztosító iskola). Ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, a további felvételi kérelmek teljesítésénél előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket, tanulókat, és sorsolás nélkül felvehető a sajátos nevelési igényű diák, illetve akinek különleges helyzete ezt indokolja. Ilyen lehet az, hogy a szülő, a testvér tartósan beteg vagy fogyatékkal él, a testvér az adott intézménybe jár, a szülő munkahelye az adott körzetben vagy egy kilométeren belül van.. A további felvételi lehetőségről szóló tájékoztatót a helyben szokásos módon – legalább tizenöt nappal a felvételi, átvételi kérelmek benyújtására rendelkezésre álló időszak első napja előtt nyilvánosságra kell hozni.

Az általános iskola első évfolyamára történő beiratkozáskor be kell mutatni a gyermek személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt, továbbá az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolást.

Az apátfalvi Dózsa György Általános Iskola beiskolázási körzete Apátfalva Község közigazgatási területe.

Az iskola igazgatója a felvételi eljárásban a felvételtől, átvételtől tanulói jogviszonyt létesítő, vagy a kérelmet elutasító döntést hoz. Az iskola igazgatója köteles értesíteni a felvételi, átvételi kérelem elbírálásáról a szülőt a döntést megalapozó indokolással, a fellebbezésre vonatkozó tájékoztatással, továbbá átvétel esetén az előző iskola igazgatóját is. Az iskola igazgatója a felvételi, átvételi kérelem benyújtásával kapcsolatos ügyintézés, a határidő számítás, a mulasztás elbírására és a kérelem benyújtásával kapcsolatos eljárás során a köznevelés rendszerében hozott döntésekkel kapcsolatos szabályok alapján jár el. (22/2013(III:22.EMMI rendelet)

A kötelező felvételt biztosító iskola igazgatója a kormányhivataltól kapott nyilvántartás, a kijelölt iskola a megküldött szakértői vélemény vagy a kormányhivatal határozata alapján értesíti a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, ha a gyermeket az iskolába nem írták be.

Az iskola igazgatója értesíti a gyermek, tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, ha olyan gyermeket, tanköteles tanulót vett fel vagy át, akinek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye nem a nevelési-oktatási intézmény székhelyén van.

Ha helyhiány lép fel, akkor az érintettek között sorsolás útján dönt az igazgató.

A tanuló átvételére – kivétel, ha az általános iskolai tanuló úgy kíván iskolát váltani, hogy az az iskolatípus változtatásával is jár – a tanítási év során bármikor lehetőség van.

Az iskolába felvett gyermeket, tanulót – beleértve a magántanulót is – az iskola tartja nyilván. Az iskola a vele tanulói jogviszonyban álló tanulókról külön nyilvántartást vezet. Ha a tanköteles tanuló iskolát változtat, további nyilvántartása az átadó iskola értesítése alapján az átvevő iskola feladata. Az iskola nyilvántartásában marad az a tanköteles tanuló, aki iskolai tanulmányait külföldön folytatja. Az iskola kivezeti a nyilvántartásából azt a tanulót, akinek tanulói jogviszonya kérelmére a tankötelezettség megszűnését követően megszűnik.

Ha a tanköteles tanuló az általános iskola utolsó évfolyamának elvégzése után a középfokú iskolai felvételi eljárásban nem vett részt, az általános iskola igazgatója értesíti a tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, amely gondoskodik a tanuló tankötelezettségének teljesítését biztosító nevelés-oktatásban történő részvételéről. Ha a tanulót rendkívüli felvételi eljárás keretében vették fel az iskolába, a beiratkozásának időpontját az iskola igazgatója állapítja meg.

Az adott évben tanköteles korba lépő gyermeket a szülő április 1-je és április 30-a között – a kormányhivatal által közleményben vagy hirdetményben közzétett időpontban – köteles beírni a lakóhelye szerint illetékes vagy a választott iskola első évfolyamára. Amennyiben a választott iskola a gyermek felvételét elutasító döntést hoz, a szülő a gyermekét a döntés jogerőre emelkedését követő öt napon belül köteles beírni a kötelező felvételt biztosító iskola első évfolyamára.”

A tanköteles tanuló kivételével megszűnik a tanulói jogviszonya annak, aki egy tanítási éven belül igazolatlanul harminc tanítási óránál többet mulaszt, feltéve, hogy az iskola a tanulót, kiskorú tanuló esetén a szülőt legalább két alkalommal írásban figyelmeztette az igazolatlan mulasztás következményeire.

XI. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv:

Az *elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása* tanírási órákon belül (osztályfőnöki, biológia és testnevelés óra) és délutáni csoportfoglalkozásokon valósul meg.

Az elsősegély azonnali segítségnyújtás vagy beavatkozás, amelyet a sérült kap valamely sérülésére vagy hirtelen egészségkárosodása miatt, a mentők, orvos vagy más személy megérkezése előtt.

Az elsősegélynyújtás képessége tudáson, begyakorláson és tapasztalaton alapul.

Egy elsősegély tanfolyam nagyban növeli az önbizalmat és cselekvőképességet. Az ott kapott alapos felkészítés segít uralkodni az érzelmek, és sok nehéz helyzetben átsegít. Az iskolai balesetek számának utóbbi időben való növekedése, valamint a szakszerű ellátása a sérülteknek, megkívánja, hogy az iskolai oktatásban nagyobb hangsúlyt kapjon az elsősegélynyújtás. Lehetőség van egészségtan-, osztályfőnöki-, biológia-, órákon, szakkörökön az ismeretek elsajátítására.

Jó alkalmat teremtenek az iskolai egészségnapok nagyszámú tanulócsoporthoz előtti szemléltető elsősegélynyújtó ismeretanyag bemutatására.

Minden osztály számára fontos, hogy az iskola megfelelő számú elsősegélynyújtó ládával rendelkezzen, melyet nemcsak a mindennapok, de a kirándulások, és egyéb rendezvények (pl. hulladékgyűjtés során) alkalmával is tudnak használni.

1. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat;
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegélynyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten - tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

3. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:

- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, Magyar Ifjúsági Vöröskereszttel és az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületével;
- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
- támogatjuk a pedagógusok elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésekre való jelentkezését.

4. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a helyi tantervben szereplő tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
Biológia	<ul style="list-style-type: none"> - rovarcsípések - légúti akadály - artériás és ütőeres vérzés - komplex újraélesztés

Kémia	<ul style="list-style-type: none"> - mérgezések - vegyszer okozta sérülések - savmarás - égési sérülések - forrázás - szénmonoxid mérgezés
Fizika	<ul style="list-style-type: none"> - égési sérülések - forrázás
testnevelés	<ul style="list-style-type: none"> - magasból esés

- az ötödik – nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja; valamint az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele az ötödik – nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.

5. Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:

- szakkörök (Ifjúsági Vöröskereszt, elsősegély-nyújtó);
- minden évben egy alkalommal elsősegély-nyújtási bemutatót szervezünk a tanulóknak az Országos Mentőszolgálat, a Magyar Vöröskereszt bevonásával;
- évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegélynyújtással foglalkozó projektnap (téma nap) szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára.

II. HELYI TANTERV:

*Mindenki a maga módján látja a világot,
a maga módján éli meg nehézségeit és a sikereit.
Tanítani annyi, mint megmutatni a lehetőséget.
Tanulni annyi, mint élni a lehetőséggel.”
(Paulo Coelho)*

I. A választott kerettanterv megnevezése:

Intézményünk helyi tantervét a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló EMMI rendelet figyelembevételével az alábbiak szerint határozza meg:

A választott kerettanterv tantárgyait és kötelező minimális óraszámait az alábbi táblázatok tartalmazzák.

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6
Idegen nyelvek				2
Matematika	4	4	4	4
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	3	3	3
Erkölcstan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2		
Fizika			2	1

Kémia			1	2
Biológia-egészségtan			2	1
Földrajz			1	2
Ének-zene	1	1	1	1
Dráma és tánc/Hon- és népismeret	1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika		1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

A kerettantervek közül az alábbiakat alkalmazzuk:

Tantárgy megnevezése	Változat
Magyar nyelv és irodalom	A változat
Matematika	
Fizika	A változat
Kémia	A változat
Biológia-egészségtan	A változat
Ének-zene felső tagozat	A változat
Ének-zene alsó tagozat	A változat
Történelem	
Angol nyelv	
Földrajz	
Természetismeret	
Hon-és népismeret	
Informatika	
Vizuális kultúra	
Életvitel és gyakorlat	
testnevelés és sport	
Erkölcstan	

II. A választott kerettanterv feletti óraszám :

A választott kerettantervek óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére a következő évfolyamokon és tantárgyakban emeljük meg az alábbi óraszámokkal.

Óraterv a helyi tantervhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+1	6+1
Idegen nyelvek				2
Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1
Erkölcstan	1	1	1	1

Környezetismeret	1	1	1+1	1+1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Informatika	0	0	0	0
Szabadon tervezett órakeret	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

Óraterv a helyi tantervhez – 5–8. évfolyam

Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4+1	3+1	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	3+1	3+1	3+1
Erkölcstan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2		
Fizika			2	1
Kémia			1	2
Biológia-egészségtan			2	1+1
Földrajz			1	2
Ének-zene	1	1	1	1
Hon- és népismeret	1			
Vizuális kultúra	1+1	1+1	1+1	1+1
Informatika	0+1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezett órakeret	2	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

A helyi tanterv egyes tantárgyakra vonatkozó, részleteiben kidolgozott tananyaga és követelményei a mellékletben található!

A kerettantervek által előírt tartalmak a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeret kilencven százalékát fedik le. Új tantárgy bevezetését nem tervezzük, a szabadon felhasználható órakeretet a helyi **Bibic sorozat** anyagával fedtük le, ahol csak lehetőség nyílt rá. Ahol nem tudtuk a helyi anyagot betenni, ott a kerettantervben az órákat elmélyítésre, gyakorlásra használtuk fel.

Osztály	tantárgy	témakör	Bibic tananyag
5.	történelem	A középkori Európa világa	Népvándorláskori leletek Apátfalván (helytörténeti óra)
		A magyarság történetének kezdetei és az Árpádok kora	Ajtony, a Maros-vidék ura

			Miről mesélnek a középkori oklevelek?
6.	történelem	A Magyar Királyság virágkora	Keresztesek áldott népe
		Magyarország a kora újkorban	Török gyerek megvágta
		A forradalmak és a polgárosodás kora Európában és Magyarországon	Apátfalva újratelepülése és fejlődése a 18. században
7.	történelem	Önkényuralom és kiegyezés. A dualizmus kora Magyarországon	Apátfalva a millenniumidején
		Európa és a világ a két háború között	Apátfalva a világháború sodrában 1914-18
		Magyarország a két világháború között	Román megszállás és az apátfalvi vérfürdő
		A második világháború	Hadműveletek a Maros völgyében 1944-ben
8.	történelem	Magyarország a második világháború végétől az 1956-os forradalom és szabadságharc leveréséig	Az 1956-os forradalom eseményei Apátfalván
		A Kádár-korszak jellemzői	Szemtanúk a téészesítésről Apátfalván Apátfalva a Kádár-korszakban

Felhasznált tankönyv: Urbancsok Zsolt: „mint fatörzsből gyenge ága...”Helytörténet Apátfalván

OSZTÁLY	TANTÁRGY	TÉMAKÖR	Bibic tananyag
5.	Magyar irodalom	Mesék	Legendamesék Apátfalván
5.	Magyar irodalom	A régió, a lakóhely kultúrája, irodalmi emlékei	A teknőkaparó
6.	Magyar irodalom	Ballada	Népballadák Apátfalván
6.	Magyar irodalom	Monda, rege	Népmondák Apátfalván
7.	Magyar irodalom	Nagyepikai alkotások-regényelemzés (Mikszáth: Szent Péter esernyője)	Ráolvasások Apátfalván
8.	Magyar nyelvtan	A nyelv állandósága és változása	Az apátfalvi nyelvjárás. Apátfalvi tájszótár.
8.	Magyar	Lírai és átmeneti műfajok, műtípusok	Archaikus népi imádságok

	irodalom		Apátfalván
--	----------	--	------------

Balázs Katalin: „Mikoron az Úr Jézus a földön járt...” könyve alapján.

OSZTÁLY	TANTÁRGY	Témakör. anyagrész	Bíbic tananyag
5. o.	Természetismeret	Állandóság és változás környezetünkben - Anyag és közeg A talaj szerkezete képződése	Mátóné Antal Júlia: A Dáli ugartól Belezig II. fejezet: Apátfalva természeti viszonyai 4. Talajföldrajzi adottságok
5. o.	természetismeret	Állandóság és változás környezetünkben – Anyag és közeg A talaj szerkezete, képződése	Tóthné Hanyecz Katalin: „...amerre a Nap lejár...” IV. fejezet 4. A talaj
5. o.	Természetismeret	Tájékozódás a valóságban és a térképen	Tóthné Hanyecz Katalin: „...Amerre a Nap lejár...” II.rész IV. fejezet: 1. Tájékozódás
6. o	Természetismeret	Felszíni és felszín alatti vizek Hazánk legjelentősebb folyóvizei Árvizek kialakulásának oka ellenük való védekezés formája	Mátóné Antal Júlia: A dáli ugartól Belezig II. fejezet: Az ős-Maros folyó Mátóné Antal Júlia: A Dáli ugartól Belezig II.fejezet: 3. Apátfalva környezetének vízrajzi helyzete
6. o	Természetismeret	Álföldi tájakon	Tóthné Hanyecz Katalin: „...Amerre a Nap lejár...” A Kiskunsági Nemzeti Park
6. o	Természetismeret	A természet és társadalom hatása Lakóhelyi táj term.f-i és gazd. f.i jellemzői	Mátóné Antal Júlia: A dáli ugartól Belezig VI. fejezet: Közlekedés, kereskedelem, vendéglátás, szolgáltatás

8. o	Földrajz	Magyarország természeti és kulturális értékei	Tóthné Hanyecz Katalin: "...Amerre a Nap lejár..." Körös – Maros Nemzeti Park
-------------	-----------------	--	--

Tóthné Hanyecz Katalin: "...Amerre a Nap lejár..."

Mátóné Antal Júlia: A dáli ugartól Belezig

Osztály	tantárgy	témakör	Bibic tananyag
5.	honismeret	Az én világom II.	Az apátfalvi építészet
		Találkozás a múlttal I.	Telekrend Apátfalván Az apátfalvi ház berendezése
		Találkozás a múlttal II.	Kosárfonás Népi halászat a Maroson Népi fazekasság Az apátfalvi bútorművesség Az apátfalvi népviselet az apátfalvi fehérhímzés

Felhasznált könyv: Vargáné Nagyfalusi Ilona: Múltunk szötte örökség

Az apátfalvi népi építészet, népviselet, hímzés és népi mesterségek

Osztály	tantárgy	témakör	Bibic tananyag
1.	magyar	Az ítélőképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történelmi érzék fejlesztése	„Gyí, paci paripa!” VI. fejezet/6.: Csúfolódó
2.	magyar	Az ítélőképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történelmi érzék fejlesztése	„Gyí, paci paripa!” IV. fejezet/1.: Körjátékok
3.	magyar	Az ítélőképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történelmi érzék fejlesztése	„Gyí, paci paripa!” III. fejezet/1.: Szellemi játékok
4.	magyar	Az ítélőképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történelmi érzék fejlesztése	„Gyí, paci paripa!” I. fejezet/4.: Sport jellegű játékok

Felhasznált könyv: Vargáné Nagyfalusi Ilona: Gyí, paci. paripa!

OSZTÁLY	TANTÁRGY	TÉMAKÖR	Bibic tananyag
----------------	-----------------	----------------	-----------------------

5.	ének	Zenei reprodukció - éneklés	Két nyárfa közt... De szeretnék hajnalcsillag... Amott jönnek a lovasok...
5.	ének	Zenei reprodukció – felismerő kottaolvasás	Megy a nap lefelé... Nyisd ki anyám... Pátfolvai sugártorony
5.	ének	Zenei befogadás - zenehallgatás	Ma két hete, vagy mán... Nyújtsd be anyám...
6.	ének	Zenei reprodukció - éneklés	Ráncos szárú kiscsizmám... Tisza szélén elaludtam... Sárga csikó, csengő rajta...
6.	ének	Zenei reprodukció – felismerő kottaolvasás	Kikötik a varnyút... Nincs édesebb a fekete szőlőnél...
6.	ének	Zenei befogadás - zenehallgatás	Ha bemegyek... Esik eső, Zsombolyáról fúj a szél...
7	ének	Zenei reprodukció - éneklés	Megérett a szőlő Gyenge a nádszál... Pátfolvai kertek alatt...
7.	ének	Zenei reprodukció – felismerő kottaolvasás	Kedves édesanyám... Nincsen vásár sátor nélkül... Kocsmárosné angyalom...
7.	ének	Zenei befogadás - zenehallgatás	Ez a legény kiment... Sej barna kislány, jól...
8.	ének	Zenei reprodukció - éneklés	Pátfolvai kanális... Mikor indult a kisangyalom...

			Keresik a, keresik a ...
8.	ének	Zenei reprodukció – felismerő kottaolvasás	Babáj Gyurka bújdosik... Éjfél után hármast üt... Betyár gyerek...
8.	ének	Zenei befogadás - zenehallgatás	Cserepes a, ripacsos a ...

Felhasznált könyv:Szigeti György:Pátfalvai Rákóczi utcába...

III. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei:

A kiválasztás joga az adott osztályban tanító pedagógusé, de figyelembe kell vennie a következőket:

- Az iskola helyi tantervéhez illeszkedő segédeszközöket kell választania
- Figyelembe kell vennie a szakmai munkaközösség véleményét az egységesség és a szakmai igényesség érdekében.
- Csak rendszeresen használt taneszközök vásárlása várható el a szülőktől
- Hasonlóan megfelelő taneszközök esetén az olcsóbbakat kell előnyben részesíteni.

A „**Bíbic könyvek**” sorozat elemeit segédletként fel kell használni a magyar, történelem természetismeret, hon- és népismeret valamint földrajz tanításához. E célból az említett könyvekből megfelelő mennyiségnek rendelkezésre kell állnia az iskolában. A következő tanévben szükséges taneszközökről legkésőbb május 31-ig írásban tájékoztatjuk a szülőket.

Az iskola a tankönyvrendelés során a NAT-nak és a kerettanterveknek megfelelő tartós tankönyvek közül választ.

Pedagógusaink nem választhatnak olyan tankönyvet, amelynek igénybevétele az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátás jogszabályban meghatározott rendje szerint nem biztosítható valamennyi tanulónak. Tanítási év közben a meglévő tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök beszerzésére vonatkozó döntés nem változtatható meg, ha abból a szülőre fizetési kötelezettség hárul. Pedagógusaink a tankönyvválasztásnál figyelembe veszik az Oktatási Hivatal által összeállított és közzétett **hivatalos tankönyvjegyzéket** (az Oktatási Hivatal az Emberi Erőforrások Minisztériuma honlapján teszi közzé a tankönyvek hivatalos jegyzékét, amelyet folyamatosan felülvizsgál és frissít).

IV. A NAT-ban meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai:

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot a társadalmi és kulturális tevékenységek során, az oktatásban és képzésben, a munkában, a családi életben és a szabadidős tevékenységekben.

Az **idegen nyelvi kommunikáció** az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül – oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek –, az egyén szükségleteinek megfelelően. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességeket is igényel, mint például a közvetítés, más kultúrák megértése. Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése és írásképesség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttere, környezete és igényei/érdeklődése szerint.

A **matematikai kompetencia** a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. A kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia – eltérő mértékben – felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, struktúrák, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést ezek alkalmazására.

A **természettudományos kompetencia** készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását nevezzük műszaki kompetenciának. E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

A **digitális kompetencia** felöleli az információs társadalom technológiáinak (Information Society Technology, a továbbiakban: IST) magabiztos és kritikus használatát a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: információ felismerése, visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítás, bemutatása és cseréje; továbbá kommunikáció és hálózati együttműködés az interneten keresztül.

A **hatékony, önálló tanulás** azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt. A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.

A személyes, értékorientációs, interperszonális, interkulturális, **szociális és állampolgári kompetenciák** a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység, felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani. Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

A **kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia** segíti az egyént a mindennapi életben - a munkahelyén is - abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és

hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Az **esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség** magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését mind a tradicionális művészetek nyelvein, illetve a média segítségével, ideértve különösen az irodalmat, a zenét, a táncot, a drámát, a bábjátékot, a vizuális művészeteket, a tárgyak, épületek, terek kultúráját, a modern művészeti kifejezőeszközöket, a fotót s a mozgóképet.

Kiemelt fejlesztési feladataink:

Énkép, önismeret:

Az egyén önmagához való viszonyának alakításában alapvető célként tűzhető ki az önmegismerés és önkontroll, a felelősség önmagunkért, az önállóság, az önkifejezés igénye és az erre irányuló tevékenységek, valamint mindezek eredményeként a személyes méltóság.

Hon- és népismeret.

Elengedhetetlen, hogy a tanulók ismerjék népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit. Fontos feladat a harmonikus kapcsolat elősegítése a természeti és a társadalmi környezettel, a nemzettudat megalapozása, nemzeti önismeret, a hazaszeretet elmélyítése és ettől elválaszthatatlan módon a hazánkban és szomszédságunkban élő más népek, népcsoportok értékeinek, történelmének, hagyományainak megbecsülése.

Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra:

Európa a magyarság tágabb hazája. A tanulók magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai polgárokká. Ismerjék meg az egyetemes emberi civilizáció legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményeit.

Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés:

A demokratikus jogállamban a társadalom fejlődésének és az egyén sikerességének, boldogulásának s nem ritkán boldogságának is egyik fontos feltétele az egyén részvétele, a civil társadalom, a lakóhelyi, szakmai, kulturális közösség életében és/vagy, politikai életben. Az aktív állampolgári léthez ismeretek, képességek, megfelelő beállítottság és motiváltság szükséges.

Gazdasági nevelés:

A gazdálkodás és a pénz világára vonatkozó tudás nélkül nem érthetjük meg a bennünket körülvevő világ számunkra fontos folyamatainak jelentős hányadát. Az iskolai nevelésnek alapvető szerepe van abban, hogy a tanulók tudatos fogyasztókká váljanak, mérlegelni tudják a döntéseikkel járó kockázatokat, a hasznot vagy a költségeket.

Környezettudatosságra nevelés:

A nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezetmegővásra, elősegítve ezzel az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését.

A tanulás tanítása:

A tanulás a pszichikum tartós módosulása külső tényezők hatására, tehát nem csupán ismeretelsajátítás és figyelem, emlékezet működtetése, hanem valamennyi értelmi képesség és az egész személyiség fejlődését, fejlesztését magában foglalja. A pedagógus fontos feladata, hogy megismerje a tanulók sajátos tanulási módjait, stratégiáit, stílusát, szokásait.

Testi és lelki egészség:

Az iskola nagy feladata és felelőssége, hogy a felnövekvő nemzedékeket egészséges életmódra nevelje, valamint minden tevékenységével szolgálni kell a tanulók egészséges testi,

lelki és szociális fejlődését. Személyi és tárgyi környezetével segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyerekek, fiatalok egészséges életvitellel kapcsolatos szemléletét és magatartását fejlesztik.

Felkészülés a felnőttléti szerepeire:

Fontos eleme a pályaeorientáció, amelynek célja, hogy segítse a tanulók további iskola- és pályaválasztását. Az iskolának átfogó képet kell nyújtania a munka világról. Kiemelt figyelmet igényel a rugalmasság, az együttműködés és a bizonytalanság kezelésének a képessége egyéni és társadalmi szinten egyaránt. A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttéléshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és állampolgári kompetencia tudatos, pedagógiaileg tervezett fejlesztése.

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása:

A gyerekek nagy része iskolaéretten kerül az első osztályba, hatalmas tudásvágygal, ismeret- és teljesítményigénnyel. A gyerek interperszonális kapcsolatait erősen meghatározza a számára fontos személyekhez – szülőkhöz, pedagógushoz – való kötődés. Az új követelményeknek való megfelelés számos problémát vethet fel, melyek nagy része beilleszkedési- illetve tanulási nehézségekben, valamint magatartásproblémákban fejeződik ki.

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

Fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe. A feladattudat és az alapvető szokásrendszer kialakítása.

A potenciálisan veszélyeztetett, beilleszkedési-, illetve teljesítményzavarokkal küzdő tanulók felismerése és segítése, különös figyelemmel a dyslexiás, dysgraphiás és dyscalculiás gyerekekre.

A személyiségfejlődés szempontjából fontos, közösségben végzett irányított játék, a kreativitást fejlesztő alkotómunkának, a differenciált napközis szabadidős foglalkozások szervezése.

El kell fogadtatni tanulóinkkal, hogy nem tehetnek különbséget társaik között származás alapján.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása:

Az ebben a korban lévő gyerekek viselkedésére jellemzőek még továbbra is a kisiskolás jegyek, de a korszak végén elkezdődik egy önállósulási törekvés, előtérbe kerül a társas kapcsolatok fontossága a személyiség és az önismeret alakulásában. A korszakban megfigyelhető érzelmi-hangulati labilitás már a serdülőkor előfutára. A részképesség-zavarok ebben a korban már ritkábbak, a beilleszkedési problémák nagy része is megoldódik ekkorra.

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a Nat elveiből következő motiválási és a tanulás-szervezés folyamat.

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával;

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása:

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat;
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni;
- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása:

Főleg az önmegismerés igénye jut kifejeződésre, az identitás-keresés, az önállósulási törekvés, a felnőttektől eltérő véleményalkotás, a kritikai hajlandóság jellemző. A kamaszkorban gyakoribbak a magatartásproblémák, melyeket súlyosabb esetben a pedagógusoknak a szülőkkel és a gyermekvédelmi szakemberekkel, esetleg pszichológussal közösen kell megoldaniuk.

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaorientációra. A gimnázium hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaorientációra.

Feladatunk ebben a korban:

Kifejleszteni tanulóinkban a reális önértékelés, önkifejezés és önfegyelem képességét.

Megtanítani őket arra, hogy átgondolt kritikájukat kulturált módon juttassák kifejezésre, egyúttal legyenek képesek objektív önkritikát gyakorolni.

Meg kell ismertetnünk tanulóinkat a káros szenvedélyek egészség- és személyiségromboló hatásaival, valamint alternatív lehetőséget kell kínálnunk a szabadidő kulturált és egészséges eltöltésére.

Meg kell adnunk a szükséges tájékoztatást ahhoz, hogy súlyos problémáikra a családon és az iskolán kívül hova fordulhatnak hathatós segítségért.

Osztályfőnökeink feladata, hogy végzős tanulóink és szüleik számára megadjanak minden lehetséges segítséget és információt a pályaválasztás sikeres lebonyolítása érdekében.

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,

- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával,
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni,
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

Valamennyi évfolyamon törekszünk a **mindennapos művészeti nevelés** megvalósítására. Ennek érdekében a rajz és ének-zene oktatást kiemelten kezeljük, szakköri és énekkari forma mellett szaktárgyi foglalkozások keretében is lehetőséget biztosítunk erre.

V. A mindennapos testnevelés testmozgás megvalósításának módja:

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg a következő módon.

A mindennapi testnevelés céljai:

- a tanulók egészségének megőrzése (testi fejlődésük, érésük támogatása, higiénés szokások kialakítása, orthopédiai elváltozások megelőzése, a keringési és légzőrendszer erősítése)
- mozgáskultúrájuk fejlesztése (alapvető mozgáskészségek kialakítása, fejlesztése, a koordinációs készség fejlesztése)
- a tanulással együtt járó szellemi túlterhelés csökkentése, feszültségoldás
- tanulási, játék – és sportolási élmények nyújtása
  - pozitív személyiségjegyek kialakítása, fejlesztése

A 2013/2014 tanévtől - felmenő rendszerben - heti 5 testnevelés óra bevezetése kötelező. Az átmeneti időszakban a mindennapos testnevelés megvalósítása az alábbiak szerint történik:

a. Az alsó tagozaton a heti testnevelés órák száma: 3

iskolai tömegsport foglalkozáson való sportolás: heti 1 óra.

Az iskolaotthonos oktatás keretében az általános napirend időtartama alatt, illetve a tanórák közötti játékos, „testedző percek” (tanítók ill. napközis nevelők irányításával) keretében heti 2-szer azokon a napokon, amikor nincs testnevelés óra biztosítjuk a mindennapos testedzés lehetőségét. Ezen túlmenően támogatjuk tanulóink néptánc foglalkozásokon történő részvételét önkéntes művészeti oktatás keretében.

b. A felső tagozaton a heti testnevelés órák száma: 3

iskolai sportkörben való sportolás: heti 2 óra

Sportköreinket az adott tanév elei igényfelmérés alapján szervezzük:

Lehetőségeink: kézilabda
                              labdarúgás
                              kosárlabda
                              floorball
                              játékos testedzés

Azokon a napokon, amikor az adott osztálynak nincs testnevelés órája az óráközi szüneteken tanári irányítás mellett „játékos testedző percek” néven tartunk foglalkozást.

A mindennapi testnevelés céljai:

- a tanulók egészségének megőrzése (testi fejlődésük, érésük támogatása, higiénés szokások kialakítása, orthopédiai elváltozások megelőzése, a keringési- és légzőrendszer erősítése)
- mozgáskultúrájuk fejlesztése (alapvető mozgáskészségek kialakítása, fejlesztése, a koordinációs készség fejlesztése)
- a tanulással együtt járó szellemi túlterhelés csökkentése, feszültségoldás
- tanulási, játék – és sportolási élmények nyújtása
- pozitív személyiségjegyek kialakítása, fejlesztése

VI. A választható tantárgyak és a pedagógusválasztás szabályai:

A választható tantárgyak esetében diákjainknak lehetőséget adunk, hogy megjelöljék, melyik pedagógusnál szeretnék tanulmányaikat folytatni. Amennyiben a tantárgyfelosztás ezt lehetővé teszi, biztosítjuk a többség által megjelölt pedagógust a kurzus vezetésére.

A választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

VII. Projektoktatás:

Iskolánk hagyományai alapján a tavasszal megrendezésre kerülő „**Dózsa- nap**” választott témáját projektoktatás formájában készítjük elő és bonyolítjuk le. Ennek témáját az első félév lezárását követően a tantestület állapítja meg. Részleteit a munkaközösségek dolgozzák ki részben külön alsó és felső tagozatra, részben a diákság egészére vonatkozóan. Ezen kívül kisebb közösségek számára is szervezhető projektek a tanév során, melyeknek témája lehet a környezeti-, egészségnevelési, művészeti nevelési, humán, illetve reál tantárgyblokkhoz köthető oktatási feladat.

VIII. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések:

Intézményünk integráló jellegű intézmény. Képesek vagyunk mind a különleges bánásmódot igénylő, mind a hátrányos helyzetű (HH), ill. halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) tanulók integrált nevelésére-oktatására.

E tevékenységünket alapvetően két szinten fejtjük ki:

a. Kötelező tanórai foglalkozásokon:

- A 2003/2004. Tanévtől bekapcsolódunk a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatását, illetve tehetséggondozását elősegítő programba. Ez az 57/2002 (XI. 8.) OM rendelet 39/D és 39/E § alapján szervezhető képesség-kibontakoztató, illetve integrációs felkészítés. Ennek bevezető és részletes programkimunkáló éve a 2004/2005. tanév.

b. Tanórai foglalkozásokon kívül:

- A pedagógusok kötelező óraszámába beépülő, felzárkóztatásra, illetve tehetséggondozásra fordítandó délutáni foglalkozások, valamint a diákok igénye alapján egyedi esetekben tartott korrepetálások keretei között.
- Minél több tanulót igyekszünk bejuttatni az „Útravaló” illetve „Arany János” ösztöndíj programokba.
- A kisebbségi tanoda megszervezése esetén annak munkájában aktív szerepet vállalunk.

A képesség-kibontakoztató, illetve integrációs felkészítés stratégiáját, módszereit, céljait az intézmény „A Dózsa György Általános Iskola **integrációs és képesség-kibontakozató felkészítésének pedagógiai rendszeréről**” című dokumentuma rögzíti, mely jelen pedagógiai program elválaszthatatlan 1. sz. melléklete. Ezt évente felülvizsgáljuk, aktualizáljuk. A Halmozottan hátrányos helyzetű tanulók minél eredményesebb nevelése érdekében továbbképzéseket szervezünk, amelyeken e speciális helyzetben lévő tanulók nevelésével kapcsolatos szakmai ismereteinket tökéletesítjük. Ennek érdekében munkacsoportokat működtetünk, intézményi találkozókot szervezünk. Az ezirányú szakmai és eszközjellegű fejlesztések feltételeit pályázatok útján teremtjük elő (HEFOP, TÁMOP)

Az eredményes munka szolgálatába kívánjuk állítani az egyéni bánásmód különböző formáit, úgy a tehetséges, mint a felzárkóztatást igénylő gyermekeknél. Célunk, hogy minden gyerek a neki megfelelő nevelésben, oktatásban részesüljön, összhangban a Gyermek Jogairól szóló Egyezmény előírásaival.

Célunk megvalósítása érdekében igen nagy súlyt helyezünk a családokkal kialakított együttműködésre, valamint kiemelt feladatnak tekintjük a szociálisan hátrányos helyzetű gyerekek életesélyeinek javítását.

IX. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formája:

Értékelési funkciók meghatározása:

- **Diagnosztikus**, prognosztikai, korrekciós funkció, amely fontos információkat ad a pedagógusnak a helyzetfelméréshez, a csoport és az egyén tanulási folyamatának tervezéséhez.
- **Formatív**, fejlesztő, szabályozó funkció, amely a tanulás folyamatához, annak korrekciójához, a fejlesztési stratégiák kimunkálásához ad segítséget pedagógusnak, szülőnek, diáknak.
- **Szummatív** funkció, megerősítés, visszacsatolás,- egy-egy tanulási szakasz végén ad összegző tájékoztatást az elsajátított ismeretek eredményéről pedagógusnak, szülőnek, tanulónak egyaránt.

Írásbeli feladatok értékelése

a. Írásbeli:

- felelet
- témaközi dolgozat
-
- témazáró dolgozat
- iskolai dolgozat (pl. irodalmi, idegen nyelvi szövegalkotás, stb.)
- házi dolgozat
- év eleji, félévi, év végi felmérés

Követelményei:

Csak olyan tananyagot lehet számon kérni, aminek a feldolgozása tanórán – rövidebb-hosszabb formában – megtörtént, készségfelmérés esetén ilyen jellegű felkészítés is történt. Az iskolai írásbeli beszámoltatások rendje, korlátai:

- Írásbeli felelet az utolsó 2 óra anyagából bejelentés nélkül, bármikor írható.
- A témaközi dolgozat a témakör 3-5 tananyagára terjedhet ki, előző órán bejelentendő, maximum 30 perces írásbeli számonkérés.
- A témazáró dolgozat írása, általában az egész tanórát igénybe veszi, 1-8. évfolyamon egy héttel előbb be kell jelenteni a megíratását és követelményeit. A témazáró dolgozatok érdemjegyét a munkaközösségek egységes % kulcsok alapján adják. v. a helyi tantervben rögzített % kulcsok alapján kell megállapítani.
- Az év eleji, félévi, év végi felmérések alapvetően diagnosztikai célt szolgálnak: a tanulók tudásának, készségeinek szintjét mérik. E felmérők csak akkor osztályozhatók, ha megfelelő ismétlés, gyakorlás után került sor rájuk, s megtörtént a házirend szerinti előzetes bejelentés.

Tanítási szünet utáni 1. nap tanóráin témazáró dolgozat nem íratható.

Házi dolgozat magyarból és idegen nyelvből félévente maximum 4, a többi tantárgyból félévente maximum 1 íratható. A házi dolgozat feladatát legalább 1 héttel a beadási határidő előtt kell kijelölni, ebbe az időtartamba a tanítási szünetek ideje nem számítható be. Két házi dolgozat párhuzamosan nem adható föl különböző tantárgyakból sem. A házi dolgozat érdemjeggyel értékelhető, be nem nyújtása a feladat elégtelen megoldásával egyenértékű.

A témazáró jegyek duplán számítanak és így számítandók be a félévi, illetve az év végi osztályzatba.

A csoportbontásban tanított tantárgyak esetében a szóbeli beszámoltatások szerepe is jelentős, egész osztályok tanítása esetén az írásbeli beszámoltatással szerzett érdemjegyek a meghatározóak.

Szóbeli értékelés:

Formái:

b. Szóbeli:

- · felelet
- · órai munka
- · tanulói kiselőadás

Tanulmányi munka értékelése

A tantárgyak követelményei alapján az ismeretek elsajátítását a tanító, a tanár folyamatosan ellenőrzi, értékeli.

Az 1. osztályban és 2. osztályban félévkor szöveges értékelést alkalmazunk.

A tanuló teljesítményének értékelése az ötfokozatú skálával történik a 2-8. évfolyamon (jeles =5; jó = 4; közepes =3; elégséges = 2; elégtelen = 1).

A tanulói teljesítmény érdemjeggyel való értékelésének gyakorisága függ a heti óraszámától, de

- heti 1-1,5 óra esetén félévenként legalább 3
- · heti 2 óra esetén félévenként legalább 4
- heti 2-nél több óra esetén félévenként legalább 5 érdemjegye legyen a tanulónak.

A tanárnak biztosítani kell, hogy az érdemjegyeket egyenletesen, kb. időarányosan elosztva szerezhessék meg a tanulók (kivételek a hosszú hiányzások). A félévi és év végi

osztályzatok megállapításánál a szaktanár illetve a tanító a témazáró dolgozatok érdemjegyét, (piros tollal írt jegy) duplán veszi figyelembe.

A tantárgyi modulok értékelése:

- Az önálló modulok értékelésére a tanulói teljesítményértékelés általános szabályai vonatkoznak.
- Integrált tantárgy esetén a modulok követelményei egybeépülnek az alaptantárgy követelményeivel, így a számonkérésben és az értékelésben is együtt kell figyelembe venni a tantárgy követelményeit.

A modulok ugyanúgy beleszámítanak jutalmazás esetén az év végi eredménybe, mint bármely más tantárgy. Ennek megfelelően a modul tantárgy teljesítése is feltétele az iskolai továbbhaladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek.

Tanulói értékelési – motivációs rendszer

Minden tanár köteles kidolgozni saját értékelési-motivációs rendszerét, melynek jóváhagyása a szakmai munkaközösség feladata és felelőssége. Az értékelési motivációs rendszerben az órai munkát, a kisebb házi feladatok jó vagy rossz megoldását illetve hiányát, a külön feladatok teljesítését stb. a tanár pozitív (piros pont, plusz, csillag stb.) vagy negatív (fekete pont, mínusz stb.) jelzéssel értékeli, s meghatározott számban ezek érdemjegyre válthatók. A tanár az értékelési rendszert év elején köteles ismertetni a tanulókkal.

Érdemjegyek, osztályzatok dokumentálása:

Az osztályzatokat az osztálynaplóban, E-naplóban, ellenőrző könyvben, üzenő füzetben, az év végi eredményeket az osztálynaplóban, bizonyítványban és az anyakönyvben kell rögzíteni. Az érdemjegyek beírása a naplóba az értékelés után azonnal következik, amely a szaktanár feladata. Az ellenőrző, illetve üzenő füzetbe a tanuló írja be, és a pedagógus írja alá. Az osztályfőnök havonta pótolja a be nem írt jegyeket.

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása:

Csak annyi írásbeli házi feladat adható fel, amennyit a következő tanórán a tanár ellenőrizni tud. Az írásbeli házi feladat a tanult ismeretek jobb elsajátítását, a készségek kialakítását szolgálja, így mindig ellenőrizni is kell.

Hétfégre és szünidőre csak annyi írásbeli és szóbeli házi feladat adható fel, amennyi a szokásos tanulnivaló egyik tanóráról a másikra. A kötelező olvasmányokat a pedagógus az év elején, lehetőleg az 1. tanórán, de legkésőbb szeptember 20-ig köteles bejelenteni és leírni, a sorrend és a várható időpont körülbelüli megjelölésével.

Az iskolaotthonban hétköznap a diák nem visz haza házi feladatot.

Az otthoni írásbeli házi feladat kiadásának korlátai:

- A tanulókat (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk.
- Az otthoni tanulási idő (írásbeli és szóbeli feladatok elvégzésének együttes ideje) maximum 20-30 percet vehet igénybe egy tantárgyból.
- A napi felkészülés otthoni (napközis, iskolaotthonos, tanulószoba) ideje nem lehet több 1-1,5óránál

X. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei:

Az oktatás eredményessége érdekében a hagyományos megoldás mellett alkalmazzuk az osztályra épülő, de az osztálykereteket időlegesen fellazító, átlépő megoldásokat.

Osztálybontás: az egyes tantárgyakban annak érdekében, hogy a hasonló szinten lévő diákok számára kisebb létszámú csoportban intenzívebb lehessen az oktatás, az osztályt két, vagy több csoportra bonthatjuk fel. Ez szolgálhatja a tehetségfejlesztést, a felzárkóztatást, a korrekciót és az esélyegyenlőséget.

Az osztálybontás formái:

Nívócsoportos oktatás: párhuzamos osztályok tanulóiból egyes tantárgyakból hasonló színvonalú csoportok létrehozása az eredményesebb tanítási, tanulási folyamat érdekében. Anyanyelv, matematika és idegen nyelv esetében kerülhet, sorra. A csoportba osztás szempontjaként a tanulók anyanyelvi matematikai és idegen nyelvi kompetenciáit vesszük figyelembe.

Team oktatás: két, esetleg több osztály számára szervezett közös tanítás. E megoldás lehetőséget biztosít a komplex műveltségterületek oktatására pl. különböző természettudományos tantárgyak oktatására, komplex művészeti foglalkozások tartására, történelmi játszóház szervezésére, egészségnevelési feladatok megoldására, illetve ökoiskolai programok szervezésére.

A tanulók feladatmegoldásra szerveződése osztálytól függetlenül: ennek lehetőségét az oktatás keretein belül a projektoktatás adja meg, illetve ez teszi szükségessé.

A csoportbontásnál a csoport létszáma nem lehet több az osztály létszámának 50 százalékánál. A csoportok között biztosítani kell az átjárhatóságot. A nívócsoportos oktatás esetén félévente vizsgálni kell a csoport tagjainak tanulmányi eredményét, és ennek megfelelően kell megváltoztatni a csoport összetételét.

A szaktárgyi foglalkozások esetében a megadott létszámhatár figyelembevételével az adott osztály sajátosságait szem előtt tartva bármely tantárgyból alkalmazható a bontás. Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására.

XI. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek:

Cél:

Az utóbbi évek vizsgálatait azt mutatják, hogy a gyerekek egészségi állapota fokozatosan romlik. Az általános fizikai teherbíró képesség mérése során feltérképezhetőek az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságok. Ezért célunk: az iskolai testnevelés és sport egészségmegőrző hatásának növelése, egészségmegőrző szerepének népszerűsítése, és tudatosítása az iskoláskorú fiatalok körében.

A mérések megvalósításának módjai:

- A teszt-vizsgálat értéke és hatékonysága nagymértékben a szigorú gyakorlati végrehajtáson és a tanulóknak a testnevelő tanártól kapott motiváltságán múlik.
- A vizsgálatot a testnevelő tanár végzi az osztályban, de bárki végezheti, aki a tanulók testi nevelésével foglalkozik, így más szakos tanárok, illetve tanítók is.
- A tesztekét évente kétszer, a tanév elején és végén kell végeztetni.
- A motiváció növelése miatt rendkívül fontos, hogy a teszt levezetője tisztában legyen, miért végeztetjük el a tesztekét és hogyan értelmezzük az eredményeket.
- Az összehasonlíthatóság érdekében a tesztek végrehajtási körülményeinek hasonlóknak kell lenniük minden diáknál, minden részletben (helyszín, eszköz, hőmérséklet, stb.).

- A tesztek eredményeit minden gyermeknek személyre szólóan kell megadni. Ezért minden gyermek rendelkezni fog egy teljesítményösszesítő adatlappal, amely tartalmazza 1-8. osztályig az eredményeit, illetve az ehhez tartozó szöveges értékelést. Ezt az adatlapot a testnevelő, ill. a mérést végző pedagógus vezeti, amelyet a szülő is bármikor megtekinthet.

A mérések általános szempontjai:

- A tanulók valamennyi tesztet testnevelési / sportfelszerelésben hajtják végre.
- Valamennyi tesztet, ha erre lehetőség van, jól szellőző, nagy teremben, pl. az iskola tornatermében vagy sportcsarnokban célszerű elvégeztetni. Sportcipő szükséges a futással és ugrással járó tesztekhez.
- Minden tesztre vonatkozóan külön utasítások vannak, amelyeket gondosan kell tanulmányozni minden testnevelőnek, hogy a vizsgálat pontos legyen.
- A tesztek között a tanulók pihenjenek.
- A tanulók nem próbálhatják ki a tesztek előre, kivéve, ha a teszt végrehajtási utasításában nincs erre külön utalás.
- A mérések során fontos bátorítani a tanulókat. A mérés vezetője ösztönözze őket a mért képességnek megfelelő, pontos, gyors és egyenletes tesztvégrehajtásra.
- Ha a motoros tesztek és a kardio-respiratorikus állóképesség (Cooper-teszt) tesztjeit azonos napon mérjük, akkor először a motoros tesztek végéztessük el.

Konkrét feladatok:

1. Helyből távolugrás
2. Karhajlítás – nyújtás mellő fekvőtámaszban, folyamatosan kifáradásig
3. Hason-fekvésből törzsemelés és- leengedés, folyamatosan kifáradásig
4. Hanyattfekvésből felülés és visszaereszkedés, folyamatosan, kifáradásig
5. Cooper-teszt

Értékelés módja:

A mellékelt táblázat szerint. A táblázatban megadott pontok összesítése után megkapjuk a minősítő kategóriákat.

1. Az alsó végtag dinamikus erejének mérése

Helyből távolugrás (m)

A gyakorlat végrehajtása:

Kiinduló helyzet: a vizsgált személy az elugró vonal (elugró deszka) mögött oldalterpeszbe áll.

(a lábfejek párhuzamosak és egymástól kb. 20-40 cm távolságra vannak) úgy, hogy a cipőorrával a vonalat nem érinti.

Feladat: térdhajlítás (és ezzel egyidejűleg páros karlendítés hátra, hátsó rézsútos mélytartás helyzetéig), - majd (páros karlendítéssel előre) - páros lábú elrugaszkodás és elugrás előre. A talajfogás páros lábbal történik.

Értékelés: az ugróvonalra merőlegesen, az utolsó nyom és az elugró vonal közötti legrövidebb távolságot mérjük: 1 cm-es pontossággal.

A bemelegítő ugrásokat követően, a próba során maximum 3 kísérleti lehetőség megadásával, a legnagyobb ugrás eredményét kell figyelembe venni a pontértékre történő átszámításkor.

A mozgásban résztvevő főbb izmok:

Nagyon komplex mozgás, szinte minden izom dolgozik.

1.fázis: elrugaszkodás

négyfejű combizom; combhajlító: félig inas, félig hártás, kétfejű combizom; háromfejű lábszárizom. A mozgásban résztvevő egyéb izmok: nagy mellizom, mély hátizom, hasizmok, nagy farizom.

2. fázis: légmunka

delta izom; csuklyás izom; elülső fűrészizom; nagy farizom; hasizmok: egyenes hasizom, haránt hasizom, belső ferdehasizom, külső ferdehasizom; háromfejű lábszár izom.

3. fázis: talajfogás

combhajlító: félig inas, félig hártvás, kétfejű combizom; nagy farizom; háromfejű lábszár izom; négyfejű combizom.

2. Fekvőtámaszban karhajlítás- és nyújtás folyamatosan, kifáradásig (db)

(Maximális időtartam: lányok 1,5 perc, fiúk 4 perc)

A gyakorlat végrehajtása:

Kiinduló helyzet: mellső fekvőtámaszban a tenyerek vállszélességben vannak egymástól - a kéztámasz előrenéző ujjakkal történik - a törzs egyenes, - a fej a törzs meghosszabbításában van - a térd nyújtott, a láb zárt, a kar az alátámasztási felületre merőleges.

Feladat: A vizsgált személy mellső fekvőtámaszból indítva karhajlítást - és nyújtást végez. A törzs (és a fej) feszes, egyenes tartását a karnyújtás- és karhajlítás ideje alatt is meg kell követelni.

Értékelés: a megadott időhatáron belül, szünet nélkül szabályosan végrehajtott ismétlések száma. A gyakorlat egyenletes, nem gyors tempóban végzendő.

3. A hátizmok erő-állóképességének mérése

Hason-fekvésből törzsemelés és – leengedés folyamatosan, kifáradásig (db)

Maximális időtartam: 4 perc

A gyakorlat végrehajtása:

Kiinduló helyzet: a vizsgált személy torna, vagy egyéb nem puha szőnyegen a hasán fekszik úgy, hogy a homlokával és behajlított karjaival megérinti a talajt, mindkét tenyere a tarkón van. A hasizom és a farizom egyidejű megfeszítésével a medencét középhelyzetben rögzíti, és ezt a gyakorlat során végéig megtartja! A lábakat nem kell leszorítani!

Feladat:

1. ütem: törzs- és tarkóra tett karemelés (hajlított karral),
2. ütem: karleengedéssel könyök érintés az áll alatt,
3. ütem: könyökben hajlított karok visszaemelése, oldalsó középtartásig,
4. ütem: törzs- és karok leengedésével kiinduló helyzet.

Hason fekvés után újabb törzsemelés következik.

A gyakorlat végrehajtása egyenletes, nem gyors tempóban történik.

Értékelés: a megadott időhatáron belül, szünet nélküli szabályosan végrehajtott ismétlések száma.

Vigyázat!

A farizom és a hasizom egyidejű megfeszítése a gyakorlat során végig feltétlenül megtartandó, ellenkező esetben az ágyéki gerincet károsító erők ébrednek és működnek!

A gyakorlat során a lábakat azért nem szabad leszorítani, mert a hosszú emelőkar miatt az ágyéki gerincszakaszon – izomgyengeség esetén pedig feljebb is - a gerincet károsító nyíró erők lépnek fel.

A mozgásban résztvevő izmok:

mély hátizmok: hosszú hátizom, külsőoldali csípő-bordaizom; kis- és nagy rombuszizom; csuklyás izom (főleg a középső része); nagy farizom; elülső fűrészizom.

Hosszú erőkarral erőteljesebb a trapézizom alsó és a mély hátizmok ágyéki szakaszának a munkája.

4. A hasizmok erő-állóképességének mérése

Hanyattfekvésből felülés és visszaérkezés, folyamatosan, kifáradásig (db)

Maximális időtartam: 4 perc

A gyakorlat végrehajtása:

Kiinduló helyzet: a vizsgált személy torna, vagy egyéb nem puha szőnyegen a hátán fekszik és mindkét térdét 90 fokos szögben behajlítja, a lábfejeket felteszi a bordásfalra, vagy a tornaszámolyra, vagy a talajra. A vizsgált személy mindkét könyöke előre néz, kezeinek ujjai a fülkagyló mögött támaszkodnak.

(A próbázó lábát külső erővel nem kell leszorítani.)

Feladat: a vizsgált személy a nyaki gerinc indításával, a gerincszakaszokat fokozatosan felemelve üljön fel úgy, hogy a combokat azonos oldali (előrenéző) könyökeivel érintse meg. Ezután a derék indításával a gerincszakaszokat fokozatosan leengedve feküdjön vissza. A fentiek szerint végrehajtott módon újabb felülés és hanyattfekvés következik folyamatosan.

Értékelés: a megadott időhatáron belül, szünet nélküli szabályosan végrehajtott ismétlések száma.

A gyakorlat végrehajtása egyenletes, nem gyors tempóban történik.

Vigyázat!

Ha a gerincszakaszokat nem lassan, fokozatosan emeljük el és engedjük vissza, vagy ha a lábakat külső erő szorítja le (pl. társ), akkor az ágyéki gerincet károsító erők ébrednek és működnek!

A mozgásban résztvevő főbb izmok:

Főként az egyenes hasizom felső szakasza dolgozik, de a többi hasizom is besegít.

Hasizmok: egyenes hasizom, haránt hasizom, belső ferdehasizom, külső ferdehasizom.

5. 12 PERCES FUTÁS / COOPER-TEST /

A vizsgált tényező: A kardio-respiratorikus állóképesség

A teszt leírása:

A gyerekek állórajttal indulva 12 perc alatt a lehető leghosszabb távot teljesítik a futópályán. Megengedhető, hogy amennyiben a próbázók kifáradtak egy időre lelassítsanak vagy gyalogoljanak. Ezt követően kezdjenek újra tovább futni és igyekezzenek minél hosszabb távot megtenni.

Felszerelések:

Pontosan kimért hosszúságú pálya, vízszintes terepen, vagy szabályos méretű (400m) futópálya

A gyerekeknek adandó utasítások:

Álljatok indulásra készen a vonal mögött. Az egyik lábatokat helyezétek pontosan a vonal mögé. Amikor meghalljátok a "RAJT" szót kezdjétek el futni a kijelölt pályán, amíg nem mondjuk, hogy "Elég". Ha elfáradtatok lassíthatok vagy sétálhattok, majd kezdjétek el újra futni, amíg nem halljátok, hogy "Elég"! Ne kezdjétek el gyorsan futni és versenyezni egymással!

Útmutatások a tesztet vezető személynek:

A gyerekek által teljesített köröket az indítóhely előtti elhaladásukkor feljegyezzük.

A 12 perc leteltével a gyerekeket "Állj" vagy "Elég" utasítással megállítjuk. A teljesített körök számához hozzáadjuk az utolsó nem teljes körben megtett távolságot.

Pontozás:

A gyerek neve mellé feljegyezzük a megtett méterek számát, illetve a táblázat alapján az ehhez tartozó pontértéket.

Siker kritérium:

- Váljon igényévé a folyamatos fejlődés, az egészséges életmódra való törekvés!
- Váljon igényévé a rendszeres testmozgás!

- Alakuljon ki közöttük az egészséges versengés, ami által jobb teljesítmény elérésére lesz képes!
- Érezze, hogy a mozgás által jobb lesz a közérzete!
- Érezze, hogy a jobb eredmények egészségére és közérzetére pozitív hatással vannak!
- Érezze, hogy a saját fizikai fitness-szintjének megismerése által fejlődik saját önértékelése!
- A mérések által a tanár/tanító és a szülő is jobban odafigyelhet a tanulóra, így a tanuló a folyamatos segítségadással könnyebben fejlődhet.
- Megteremtjük a lehetőséget arra, hogy döntéseket hozzanak személyes egészségükkel kapcsolatban, valamint, hogy megőrizzék és fejlesszék a biztonságos és egészséges fizikai környezetüket!

AZ ÁLTALÁNOS FIZIKAI TEHERBÍRÓ KÉPESSÉG MINŐSÍTÉSE

IGEN GYENGE 0-20. pont

Gyenge fizikai állapota miatt, a mindennapi tevékenységének maradéktalan elvégzése, legtöbb esetben olyan fizikai-szellemi megterhelést jelent, hogy rendszeresen fáradtnak, kimerültnek érzi magát. Figyelem terjedelmének tartósságának növeléséhez, közérzetének átmeneti - javításához igen gyakran különféle élénkítőszerek, esetenként gyógyszerek fogyasztására van szükség.

Hajlamos a gyakori megbetegedésre. Immunrendszerét a kisebb fertőzések, könnyebb megbetegedések leküzdése is már igen gyakran komoly feladat elé állítja.

GYENGE 21-40. pont

Az egésznapos tevékenységétől még gyakran fárad el annyira hogy nem tudja kipihenni magát egyik napról a másikra, ezért estére sokszor fáradtnak, levertnek, kimerültnek, rosszkedvűnek érzi magát.

ELFOGADHATÓ 41-60. pont

A rendszeres mindennapi tevékenységétől ugyan már ritkán fárad el, de a váratlan többletmunka még erősen igénybe veszi.

KÖZEPES 61-80. pont

Elérte az a szintet, amely elegendő ahhoz, hogy az egészséges létezése stabil maradjon, azaz tartósan kiegyensúlyozottan, jó közérzettel élhessen. Rendszeres, heti 2-3 óra testedzéssel a továbbiakban, törekedjen arra, hogy a későbbi élete folyamán is egészsége megőrzése érdekében, legalább ezt a szintet megtartsa.

JÓ 81-100. pont

Ezt a szintet általában azoknak sikerül elérni, akik valamilyen sportágban alacsonyabb szintű szakosztályban, ill. amatőr szinten rendszeresen edzenek, versenyeznek. Ha valaki arra az elhatározásra jut, hogy élsportoló szeretne lenni legjobban, ha minél előbb hozzákezd az alapvető kondicionális képességeinek magasabb szintre fejlesztéséhez.

KIVÁLÓ 101-120. pont

Aki ezt a szintet eléri, már joggal reménykedhet abban, hogy speciálisan is olyan jól terhelhető fizikailag, hogy néhány sportágban már akár élsportoló is lehet.

EXTRA 121-140 pont

Ha valaki ezt a szintet eléri és megtartja, akkor az általános fizikai teherbíró képessége területén elérte azt a szintet, hogy fizikailag kiválóan terhelhető. Az eddigi vizsgálataink szerint, ez egyben azt jelenti, hogy alkalmassá vált szinte valamennyi sportágban, olyan rendszeres, magas szintű sportági specifikus edzés elvégzésére, hogy - nagyobb formaingadozás nélkül – nemzetközi szinten is csúcsteljesítményt érjen el.

XII. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei:

Mottó: „Milyen keserves lehetett kihalásuk előtt a dinoszauruszoknak rádöbbenniük, hogy 150 millió év alatt úgyszólván semmit sem tudtak meg a világról, pedig elképesztően hosszú életüket annak köszönhették, hogy nem alakították át a természetet.”

A környezeti nevelés célja a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése, a természet harmóniájának megőrzése, fenntartása. Célja továbbá a természetet az épített és társadalmi környezetet, az embert tisztelő szokásrendszer érzelmi, értelmi esztétikai és erkölcsi megalapozása. A környezeti nevelés a fenntarthatóságra, az emberiség jövőjének biztosítására irányul. Gondot kell fordítanunk arra, hogy diákjaink a jövőben, a mindennapi életvitelükben képesek legyenek a bonyolultabb természeti, társadalmi, gazdasági és politikai konfliktusokat kezelni és megoldani.

Meg kell alapoznunk tanítványaink környezeti erkölcsét, társadalmi, természeti felelősségét, formálnunk kell alakuló értéktudatát, együttműködési képességeit, a személyes és a közös felelősségtudat alapjait.

A környezeti nevelés minden pedagógus és valamennyi tantárgy feladata és a hagyományos tanítási órákon kívüli, az iskolai szabadidős helyzetekben is számos lehetőség adódik a diákok ilyen irányú nevelésére.

Helyzetelemzés, helyzetkép:

A település hagyománya, jellege, környezeti sajátosságai:

Lakóhelyünk határ menti, alföldi falu. Lakói közül sokan élnek mezőgazdaságból, vagy valamilyen módon kötődnek a mezőgazdasági termeléshez. Tanulóink egy része a családi környezetben is megtapasztalja a természet közelségét, alakítását.

Földrajzi fekvése miatt igen nagy az átmenő forgalom sokszor kamionok százai zúgnak át a falut átszelő főútvonalon. A nagyarányú tranzitforgalom ellenére sokféle lehet a környéken sétákat, kerékpártúrákat, kirándulásokat szervezni.

A Maros partján lehetőség nyílik a vízparti élőlények megfigyelésére is. Közelünkben fekszik a Körös-Maros Nemzeti Park egyik tájvédelmi körzete.

Jövőkép:

Hosszú távú célunk, jövőképünk, hogy környezettudatos állampolgárrá váljanak tanítványaink.

Ennek érdekében diákjainkban ki kell alakítani:

- környezettudatos magatartást és életvitelt
- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartású életvitelt
- a környezet (természetes és mesterséges) értékei iránti felelős magatartást, annak megőrzésének igényét, akaratát
- a természeti és épített környezet szeretetét, a sokféleség őrzését
- a rendszer szemléletét
- tudományosan megalapozni a globális összefüggések megértését
- az egészséges életmód igényét és elsajátítani az ehhez vezető technikákat, módszereket

Konkrét célok:

- A tantestület tagjainak megnyerése a környezeti nevelési munkához
- A tantestületen belül továbbképzés szervezése a témában

- Drog prevenció program folytatása
- Osztályfőnöki órák környezetvédelmi témában
- Igényes környezetkultúra kialakítása a tanterekben, az iskola belső terében, az iskola körül (aktuális dekoráció falújságokon, derűs hangulatú, virágokkal díszített, tiszta belső terek)
- Helyes fogyasztási szokások kialakítása (étkezési és vásárlási szokások felmérése, megfigyelése, módosítása)
- Takarékos és figyelmes anyaghasználatra nevelés (energiatakarékosság, hulladék újrahasznosítása)
- A természeti és mesterséges környezet esztétikumának alakítása
- A lakókörnyezet és a közeli természeti környezet megismerése
- Meghatározott terület rendszeres ellenőrzése, rendbetétele az iskolában és az iskola körül

A környezeti nevelés szinterei hagyományos tanórai oktatásszervezésben:

- *Tanítási órákon:*
A kerettantervek részletesen tartalmazzák a tantárgyak környezeti neveléshez illeszkedő tananyagait.
- *Osztályfőnöki órákon*
Az osztályfőnöki órákon a környezet megóvására való nevelésen túl a mindennapi problémák felismerése, életmódminták elemzése, a megoldások keresése kiváló lehetőséget nyújt a közösségépítésre, a személyes kapcsolatok kialakítására, elmélyítésére.
- *Szaktárgy és egyéb foglalkozásokon* a tanulók életviteli kultúrájának, szokásainak alakítására irányuló játékos programok szervezése történhet.
- *Kirándulások*
Iskolánk tanulói életkoruktól és a szülők anyagi lehetőségétől függően egy-kettő-három napos kiránduláson vehetnek részt a tanév végén, melynek során megismerkednek hazánk közelebbi és távolabbi tájaival, annak növény- és állatvilágával, épített környezetével, természetvédelmi területével.

Évente megrendezésre kerülő akcióink, rendezvényeink:

- Szeptember:
- Természetjáró akadályverseny szervezése az Erdők hete alkalmából
- Hulladékgyűjtés a diákönkormányzat szervezésében
- Takarítási akció az iskolában és a település területén
- Október:
  - Környezetvédelemmel kapcsolatos irodalmi- vagy rajzpályázat. A rendezvény állandó témája az egészséges életmódra nevelés, a testi-lelki egyensúly megőrzése, a drogmegelőzés, a környezetvédelem.
  - Növénytelepítések
- November:
- A kiültetett növények és telepített területek téli előkészítése.
- December:

- A diákok csoportokban madáretetőket készítenek, és folyamatosan feltöltik azt élelemmel a tél során.
- A téli ünnepkör népszokásainak felelevenítése, adventi koszorú készítése, karácsonyfa díszek, ajándékok természetes alapanyagból.
- Február:
  - Készülődés környezetismereti tanulmányi versenyekre.
- Március:
  - Kerékpártúra a diákönkormányzat szervezésében
  - Víz világnapja vetélkedő szervezése
- Április:
  - Föld napja Virágosítási akció Az iskola környezetének rendbetétele.
- Május:
  - Madarak-fák napja alkalmából vetélkedőn való részvétel a szomszédos Magyarcsanak településén
- Június:
  - Tanulmányi kirándulások

Az faliújság aktualizálása a diákönkormányzat feladata.

A Föld globális problémáit lehetetlen egy kis iskolából megoldani, de megpróbáljuk egyszerűsíteni, és az iskolánkra szűkíteni a feladatot: megvizsgáljuk, hogy mi az, amiben egy falusi ember (diák) tevékenyen munkálkodhat az ügy érdekében, mit tud tenni a Földet elborító szemét, a nyersanyaghiány, energiagazdálkodás, rossz vásárlási szokások ellen, hogy védheti környezetét a hulladékok újrahasznosításával, energiatakarékossággal, hogyan teheti kellemesebbé, élhetőbbé szűkebb és tágabb világát. Ebben nagyon fontos szerepet játszik a pedagógus és az iskolai dolgozók személyes példamutatása is.

Módszerek:

A környezeti nevelésben a hatékonyság növelése érdekében módszertani megújulásra van szükség. Olyan módszereket kell választanunk, amelyek segítségével a környezeti nevelési céljainkat képesek leszünk megvalósítani.

Néhány, munkánk során alkalmazható módszer:

- együttműködő tanulási technikák
- játékok
- modellezés
- riportmódszer
- közösségépítés
- művészi kifejezés
- kreatív tevékenység
- projektmódszer
- Természettudományos megfigyelések
- Interjúk, felmérések készítése az emberek és a környezet viszonyáról
- Helyi, országos és globális döntéshozatali rendszerek tanulmányozása

- „Öröm- és bánattérkép” készítés
- Jegyzetek, feladatmegoldások összehasonlítása, elemzése.
- Új ismerethez kapcsolódó kérdések megfogalmazása csoportosan.
- Adatgyűjtés, feldolgozás információörögzítés együttműködéssel.
- Esszé kidolgozása csoportosan (ötletgyűjtő, kidolgozó, véleményező feladatok munkamegosztással).
- Problémamegoldó gyakorlat ötletrohammal, értékeléssel.
- Fogalmak, jelenségek, összefüggések, törvényszerűségek kollektív definiálása, pontosítása, tisztázása.
- Adott témának analitikus, analógiás és holisztikus körüljárása
- Írásbeli értekezések, vitairatok, készítése, vélemények, beadványok, javaslatok megfogalmazása és értelmezése csoportos munkában.
- Viták, szituációs játékok,
- Érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony kommunikáció elsajátítása)
- Természetvédelmi tevékenységek (örjáratok, madárvédelem, faültetés)
- Részvétel a helyi környezetvédelmi tevékenységben (helyi környezetvédelmi program megismerése, véleményezése, a megvalósítás segítése)

A környezeti nevelés mérési, értékelési formái:

A környezeti nevelés nem mérhető olyan egzakt módon, mint a tárgyi tudás. Az sem egyértelmű, hogy mi tekinthető az iskola és mi a családi nevelés eredményének. A fejlődés folyamatos követése és az iskolai célokkal történő összevetése alapvető nevelői kötelesség. Tanulóink neveltségi szintje és beállítódásának értékelése magatartásuk és szorgalmuk minősítésében jelenik meg.

A szakmai tartalmakat az egyes tantárgyak helyi tantervébe építjük be, s ennek keretében kerülnek mérésre, értékelésre is.

Egészségnevelési elvek:

A helyi megvalósításának részletes szabályai a pedagógiai program „**Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok**” c. fejezetében található.

XIII. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei:

A magatartás értékelésének elvei:

Formái:

A tanuló magatartásának értékelése, minősítése: példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2).

A tanuló szorgalmának értékelése, minősítése: példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2).

Félévkor a minősítés az ellenőrző könyvbe csak számmal kerül be, az év végi bizonyítványba a fenti egyszavas minősítéseket kell beírni. A tanulók szorgalmát az első évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök szövegesen minősíti, és azt az értesítőbe, illetve a bizonyítványba bejegyzzi.

A magatartás és szorgalom minősítésének szempontjai:

A tanulók magatartását és szorgalmát az osztályfőnök rendszeresen figyelemmel kíséri és havonként, értékeli. Félévkor és év végén az osztályfőnök javaslatára az adott osztályban tanítók a tanulók magatartását és szorgalmát minősítik a hagyományos négy fokozat egyikével.

A tanuló magatartása

példás, ha:

- a házirend szabályait jól ismeri és maradéktalanul be is tartja
- a tanítási órákon fegyelmezett és együttműködő
- a felnőttekkel szemben tisztelettudó és udvarias
- társaival barátságos, segítőkész
- beszéde kulturált
- a vállalt vagy rábízott feladatokat lelkiismeretesen elvégzi
- nincs elmarasztalási fokozata
- nincs igazolatlan órája

jó, ha:

- a házirend szabályait többnyire betartja
- a tanítási órákon legtöbbször fegyelmezett
- a felnőttekkel és tanítóival szemben tisztelettudó
- társaival többnyire barátságos, segítőkész
- beszéde általában kulturált
- a rábízott feladatokat tőle telhetően a legjobban igyekszik elvégezni
- az elmarasztalási fokozatok közül legfeljebb osztályfőnöki figyelmeztetése van

változó, ha:

- a házirend előírásait nem mindig tartja be, hajlamos a fegyelem megsértésére
- a tanítási órákat gyakran zavarja fegyelmezetlenségével
- a felnőttekkel szemben esetenként udvariatlan
- társaival nem túl barátságos, esetleg elszigetelődik
- beszédében gyakran használ trágár kifejezéseket
- a rábízott feladatokat nem mindig végzi el, munkája pontatlan
- az elmarasztalási fokozatok közül legfeljebb osztályfőnöki intése van

rossz, ha:

- az iskolai házirend szabályai ellen sorozatosan vét
- a rábízott feladatokat nem végzi el
- szándékosan árt a társainak, közösségének
- felnőttekkel szemben tiszteletlen, udvariatlan, durva
- társait bántalmazza, beszéde trágár
- az elmarasztalási fokozatok közül igazgatói intése van

A szorgalomjegyek megállapításának elvei:

A tanuló szorgalma

példás, ha:

- képességei szerint a legjobban tanul és a tanítási órákon aktív, együttműködő
- házi feladatait mindig gondosan, pontosan elkészíti
- munkájában precíz, önálló
- a kötelező feladatok mellett gyakran elvégez szorgalmi feladatokat is
- a közösségi munkában szívesen és gyakran vállal feladatokat
- iskolai felszerelése mindig kifogástalan

jó, ha:

- képességei szerint jól tanul, a tanítási órákon általában aktív
- házi feladatait legtöbbször pontosan elkészíti
- munkáját általában önállóan, pontosan végzi
- a kötelező feladatok mellett időnként szorgalmi feladatokat is vállal
- a közösségi munkában általában részt vesz
- iskolai felszerelése többnyire megfelelő

változó, ha:

- tanulmányi munkája ingadozó, többször képességei alatt teljesít, órákon passzív
- házi feladata többször hiányzik vagy gyakran pontatlan
- munkavégzése rendszertelen, figyelmetlensége miatt sokat hibázik
- közösségi munkában nem vesz részt
- iskolai felszerelése gyakran hiányos

hanyag, ha:

- tanulmányi munkájában mélyen képességei alatt teljesít
- házi feladatát nem készíti el
- munkájában figyelmetlen, sokat hibázik
- a közösségben megbízhatatlan, közömbös, érdektelen
- iskolai felszerelésére nem vigyáz, elveszíti, rendszeresen otthon felejt

Megjegyzés: A tanuló magatartása és szorgalma példás/jó, ha a felsorolt feltételek mindegyikének megfelel; változó/rossz ill. hanyag, ha a felsoroltak bármelyike fennáll. Osztályfőnöki, igazgatói, vagy tantestületi dicséret esetén a tantestület joga az esetleges jobb minősítés megadása.

A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei:

Az apátfalvi iskolában a kiemelkedő szorgalmi, sport, tanulmányi munkáért, többletmunkáért szaktanári, osztályfőnöki, igazgatói és nevelőtestületi dicséretet kap a tanuló. Karácsonykor a 2-4. osztályban 25, 5-8. osztályban 30 db tantárgyi jelesért osztályfőnöki, 50 db jelesért igazgatói dicséret jár. Az 1. osztályban az osztályfőnök javaslata alapján adható osztályfőnöki, illetve igazgatói dicséret. Év végén nevelőtestületi dicséretben részesül az a tanuló, aki a tantárgyai felénél több dicséretet kapott.

Tanév végén az SZMSZ-ben rögzített követelményeknek megfelelő diákok megkapják a Sánta Valéria díjat, illetve a Varga Sinka József díjat.

Azt a tanulót, aki tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti, vagy a házirend előírásait megszegi, vagy bármely módon árt az iskola jó hírnevének, büntetésben lehet részesíteni. Ennek eszközeit és fokozatait a házirend tartalmazza.

Az iskolai fegyelmezés formái:

Azt a tanulót, aki:

- a tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti
- a házirend előírásait megszegi
- árt az iskola hírnevének, büntetésben lehet részesíteni.

A büntetés formái:

- szaktanári figyelmeztetés,
- napközis nevelői figyelmeztetés,

- osztályfőnöki figyelmeztetés (szóban, írásban),
- osztályfőnöki intés,
- osztályfőnöki megrovás,
- igazgatói figyelmeztetés (szóban, írásban)
- igazgatói intés
- igazgatói megrovás
- tantestületi figyelmeztetés
- tantestületi intés
- tantestületi megrovás

Az iskolai büntetések kiszabását a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben a vétség súlyosságától függően el lehet térni. A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudtára kell adni.

XIV. Intézményünk értékei:

Az általános iskola alapvető funkciói közé tartozik az **értékközvetítés**. Amikor kiválasztottuk az iskola arculatát meghatározó legfontosabb értékeket, figyelembe vettük a helyi adottságokat, a tanulói összetételt, a szülők és a tanulók igényét.

A 2003/2004. tanévtől bekapcsolódtunk a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatását, illetve tehetséggondozását elősegítő programba. Az integrációs felkészítés stratégiáját, módszereit, céljait az intézmény **„IPR** stratégiája rögzíti, melynek szellemében végezzük a halmozottan hátrányos tanulók felzárkóztatását. Segítséget nyújtottunk a térségi általános iskoláknak saját IPR-es munkájuk kialakításában. Egyénre szabott fejlesztő foglalkozásokkal, újszerű pedagógiai módszerekkel törekszünk a tanulók neveltségi és műveltségi hátrányainak leküzdésére. Intézményünk **inkluzív**, a sajátos nevelésű diákok oktatása, fejlesztése saját szakembereinkkel történik, hagyományosan jó eredménnyel.

Az óvoda és iskola közötti átmenetet segíti **iskolaotthonos** nevelésünk. A tanulók napirendjében a pihenés és a tanulás váltakozása alkalmazkodik a kisgyerekek igényeihez. Az iskolaotthonos oktatási forma már több évtizede működik 1-4. évfolyamokon, a szülők szeretik, törekszünk arra, hogy a felső tagozatra is adaptáljuk, mely alapot adna az egész napos iskola bevezetéséhez.

Az átmeneteket kiemelten kezeljük, munkaközösségeink az óvodával együtt színvonalas programokat szerveznek az iskolai élet vonzóvá, színessé tételéhez: **Aranyhíd** és **Ezüsthíd** programok, valamint iskolahívogató, Fecsketábor, történelmi játszóház, kísérletező délutánok, projektnapok keretében.

Fontos értékeink közé tartozik a **mindennapos művészeti nevelés** gyakorlata, magasabb óraszámban foglalkoznak tanulóink a képzőművészettel, mely segíti a többi tantárgy tanulását is, azáltal, hogy elemez, láttat, kreatívvá nevel. A sikerélmény ösztönző, és a tanulók személyiségfejlődésére is pozitívan hat. A diákok szépen szerepelnek rangos kiállításokon, pályázatokon. Emellett a zenei nevelés és a néptánc oktatása színesíti a kínálatunkat.

Hosszú távú célunk, jövőképünk, hogy környezettudatos állampolgárrá váljanak tanítványaink. Ennek érdekében diákjainkban ki szeretnénk alakítani: környezettudatos magatartást és életvitelt, ezért már évek óta bekapcsolódtunk az **Ökoiskola** programba. Színes programokkal, vetélkedőkkel, parkosítással, iskolai környezetünk rendbetételével alakítjuk tanulóinkban a szépre, a személyes felelősségre alapuló környezetkímélő, takarékos magatartású életvitelt.

Mit tehet az iskolai nevelés a testi – lelki egészség megteremtéséért és tudatos megőrzéséért? „Hajszálnyit, de az a hajszálnyit döntő lehet az egyén életének egészében.” A

fenti gondolatok jegyében készült iskolánk egészségnevelési programja. Az egészséges életmód igényét igyekszünk felkelteni tanulóinkban érdekes programokkal, projektnapokkal. Kiemelten kezeljük a **testnevelés és sport** munkát az intézményben, kiváló feltételeket teremtettünk a csapat és egyéni sport műveléséhez.

Folyamatosan törekszünk a megújulásra, ezért bevezettük a Hejőkeresztúri IV. Béla Általános iskola által kidolgozott **táblajáték programot**, melynek célja a gyerekek értelmi képességének, fejlesztése, a szabadidő igényes, tartalmas eltöltése. A módszert a matematikai gondolkodás fejlesztésére tanórákon és a tanulószobai foglalkozásokon is alkalmazzuk.

A **délutáni foglalkozások** színes programlehetőséget biztosítanak tanulóinknak, délután 4 óráig mindennap megtalálhatják az érdeklődésüknek megfelelő elfoglaltságot. Kínálatunk: matematika, idegen nyelv, táblajátékok, sport szakkörök, néptánc fakultáció, képzőművészet, természetbúvár- és **ökoiskola**, informatika, énekkar.

Apátfalva a néphagyományok paradicsoma, ezek megőrzése, átadása a fiatal generációk számára fontos feladat. A „**Bíbic könyvek**” sorozat elemeit segédletként használjuk fel a magyar, történelem, természetismeret és földrajz tantárgyak tanításához.

A jövő nemzedékéért érzett felelősség körütekintő döntéshozatalt kíván az oktatásban résztvevőktől: fenntartótól, pedagógusoktól és szülőktől egyaránt. Ezért törekszünk kapcsolatrendszerünk felülvizsgálatára, a még jobb együttműködés kialakítására. Az eredményes munka szolgálatába kívánjuk állítani az egyéni bánásmód különböző formáit, úgy a tehetséges, mint a felzárkóztatást igénylő gyermekeknél. Célunk, hogy minden gyerek a neki megfelelő nevelésben, oktatásban részesüljön. Ennek megvalósítása érdekében igen nagy súlyt helyezünk a családokkal kialakított együttműködésre, valamint kiemelt feladatnak tekintjük a szociálisan hátrányos helyzetű gyerekek életesélyeinek javítását.

Záró rendelkezések

A nevelési program és a helyi tanterv engedélyeztetésének, nyilvánosságra hozatalának és módosításának mechanizmusa:

a./ A tájékoztatás, megismertetés formája, rendje:

A nevelőtestület számára, a program elfogadása előtt, az igazgató biztosítja a programtervezet 1-1 példányának átadásával a megismertetést 30 napos véleményezési határidővel.

b./ A hozzáférhető elhelyezés biztosítása:

A helyi pedagógiai program 1-1 példány az intézmény igazgatói irodájában, irattárában, ill. tanári szobában kerül elhelyezésre

c./ A tájékoztatás kérés és erre a tájékoztatás adás rendje:

Az intézményhasználók az igazgatótól kérhetik a pedagógiai programba történő betekintést. Az érdeklődők a gazdasági irodában vagy igazgatói irodában olvashatják el a dokumentumot, ill. az intézmény honlapjáról is lehetőség van azt letölteni.

d./ A pedagógiai program módosítása:

Az intézmény Pedagógiai Programjának módosítását - indoklás mellett - kezdeményezheti az igazgató, az intézmény vezetősége, az egyes tantárgyi munkacsoportok/munkaközösségek. A módosítási javaslatot és annak részletes indoklását az igazgató köteles 30 napon belül a nevelőtestület elé terjeszteni.

A nevelőtestület többségi határozattal (a jelenlévők 50%-a + 1 fő) dönt a javaslatról. Amennyiben a nevelőtestület a módosítás mellett dönt, az igazgató a döntés után 10 napon belül köteles a módosítási kérelmet a fenntartónak felterjeszteni.

Legitimációs záradék

Intézményünk helyi pedagógiai programját a nevelőtestület 2013. március 27-én elfogadta.

Felülvizsgálatát 2017. évben határozta meg.

2013. április 5-én a fenntartónak jóváhagyásra átadtuk.

Apátfalva, 2013. április 4.

Mátó Lajos
ig.

Dózsa György Általános Iskola Helyi tanterve

1.számú melléklet

A továbblépés feltételei:

1.osztály:

MAGYAR NYELV- ÉS IRODALOM: A tanuló képes legyen

- egyszerű szóbeli közlések megértésére, utasítások végrehajtására, kérdésekre való válaszadásra;
- meghallgatott vagy olvasott mese, történet elmondására segítséggel;
- az udvarias érintkezés tanult formáinak alkalmazására valóságos szituációkban (köszönés, bemutatkozás, kérés, köszönetnyilvánítás)
- a tanult memoriterek elmondására;
- magyar ábécé betűinek fölismerésére, összeolvasására;
- kiejtés szerint írandó szavak, szó szerkezetek, rövid mondatok – a tanuló fejlettségi szintjének megfelelő
- néma és hangos olvasására;
- másolásra kötött betűkkel írott mintáról, a saját nevének önálló, helyes leírására;
- a j hang helyes jelölésére a taneszközökből megismert szavak körében;
- szavak írására másolással: betűtévesztés, betűcsere, betűkihagyás nélkül.
- a leírt nyelvi anyag fölolvására, javítására összehasonlítással.

Memoriterek tanulása:

2-3 mondóka, soroló, találós kérdés, népdal;

Petőfi Sándor: A tavaszhoz;

Weöres Sándor: Szunnyadj, kisbaba; Kocsi és vonat;

Csanádi Imre: Farkas üvölt;

Szabó Lőrinc: Tavasz;

Kányádi Sándortól 1-2 szabadon választott vers.

MATEMATIKA:

- Számok olvasása, írása 20-as számkörben.
- Számfogalom, számok tulajdonságai, biztos számlálás 20-as számkörben (páros, páratlan, számszomszédok).
- Hozzátevés, elvétel tevékenységgel, megfogalmazása szóban.
- Összeadás, kivonás, bontás, pótlás 20-as számkörben.
- Egyszerű összefüggések: több, kevesebb, egyenlő megfogalmazása, lejegyzése, relációs jelek alkalmazása.
- Egyszerű szöveges feladatok értelmezése, megoldása, válasz megfogalmazása.
- Síkbeli alakzatok megkülönböztetése, alak megnevezése, csoportosítása (logikai készlet).

KÖRNYEZETISMERET:

Képességeinek megfelelően első osztály végén a tanuló:

- tájékozódjon jól saját testén, tudja megnevezni főbb testrészeit.
- tudja az irányokat helyesen használni.
- ismerje az iskola nevét, annak helységeit, s azokat rendeltetésszerűen használja.
- tudja elmondani saját lakcímét, szülei nevét.
- ismerje a napszakokat, a hét napjait, a hónapok, évszakok nevét, azok sorrendjét.
- tudjon röviden beszámolni a napi időjárásról.

- tudja megkülönböztetni az élő és az élettelen.
- ismerje fel a növények és az állatok legfontosabb részeit.

2. osztály

Magyar

A tanuló képes legyen

- ismert típusú írott utasítások megértésére, végrehajtására;
- kérdésekre adott válaszok értelmes megfogalmazására;
- a mindennapi érintkezés nyelvi formáinak alkalmazására, udvarias viselkedésre;
- a tanult memoriterek szöveghű elmondására;
- szavak, szó szerkezetek, rövid mondatok néma és hangos olvasására: legalább a szavak egyben tartásával;
- olvasmányok tartalmának elmondására tanítói kérdésekre;
- tartalmilag tisztázott és megértett szöveg felkészülés utáni felolvasására. A felolvasott szöveg mondatokra tagolására: szünettartás, levegővétel;
- 8-10 soros, a tanulóknak ismert témájú szöveg önálló megismerésére, megértésének igazolására kérdések megválaszolásával;
- az ábécérend ismeretére,
- hosszú magán- és mássalhangzók fölismerésére a beszédben;
- a hosszú hangok jelölésére az írásban;
- Felismeri és megnevezi a tanult nyelvtani fogalmakat, szükség szerint felidézi és alkalmazza a helyesírási szabályokat begyakorolt szókészlet körében. 30-40 begyakorolt szó esetében helyesen jelöli a j hangot. Az egyszerű szavakat helyesen választja el.
- Írása rendezett, a betűket olvashatóan alakítja és kapcsolja egymáshoz
- rövid, fonetikusán írandó szavak hibátlan lejegyzésére tollbamondásra, a kiejtéstől eltérőké másolással.
- Másolásakor nem vét írástechnikai hibát. Szöveg minta alapján felismeri és kijavítja hibáit. Percenként 15-20 betűt ír.
- a j hang biztos jelölésére 20 – a tanulók által gyakran használt – szótőben;
- a mondatok nagybetűvel való kezdésére, szavakra tagolására;
- a szavak elválasztására a szótagolás szabályai szerint.

- Memoriterek:
- Mondókák, sorolók, találós kérdések, népdalok. Mesemondás.
- *Petőfi Sándor: Itt van az ősz, itt van újra...(részlet) Anyám tyúkja;*
- *József Attila: Altató;*
- *Szabó Lőrinc: Csiga-biga;*
- *Weöres Sándor és Kányádi Sándor verseiből szabadon választott.*
- Matematika
- Számok helye a számegyenesen, nagyság szerinti sorrendje.

A számok néhány tulajdonságának ismerete: adott szám jellemzése a megismert tulajdonságokkal.

- A számok közötti kapcsolatok felismerése.
- Alapműveletek (összeadás, kivonás, szorzás, részekre osztás, bennfoglalás, maradékos osztás) értelmezése kirakással. Műveletek megoldása szóban. A kisegyszeregy biztonságos ismerete.
- A számok közötti kapcsolatok műveletekkel történő megjelenítése.
- A számok közötti kapcsolatok műveletekkel történő megjelenítése.
- Tagok felcserélhetőségének ismerete.
- Fordított műveletek alkalmazása.
- A műveletek közötti kapcsolatok felismerése.
- A kapcsolatok kifejezése szóban.
- Állítások megfogalmazása tevékenységről, rajzról.
- Állítások igazságának megítélése.
- Nyitott mondat kiegészítése igazzá tévése.
- Nyitott mondat készítése ábráról.
- Szöveges feladatok értelmezése, megoldása:
- Lejegyzés (ábrázolás)
- Műveltek kijelölése
- Számolás
- Ellenőrzés
- Válasz megfogalmazása
- Adott szabályú sorozat folytatása.
- Sorozatok képzése.
- Testek létrehozása másolással megadott egyszerű feltétel szerint.
- Élek, csúcsok, lapok felismerése, számbavétele a kocka és a téglatest esetében.
- Síkidomok létrehozása másolással, megadott egyszerű feltétel szerint.
- Csoportosítás, válogatás tulajdonságok szerint.
- Gyakorlati mérések a tanult egységekkel.
- A tanult szabványmértékegységek ismerete; használata.
- **Környezetismeret**
  - Megfigyeléseiről, tapasztalatairól a tanuló tudjon szóban beszámolni tanítói kérdések alapján!
  - Tapasztalatait rögzítse tanítói segítséggel! Ismerje fel a tanult jelenségeket rajzról, képről!
  - Ismert témakörben csoportosítson megadott szempont szerint!
  - Legyen képes méréseket végezni, használja helyesen a tanult mértékegységeket!
  - Használja helyesen a napszakok nevét! Sorolja fel az évszakokat és a hónapokat helyes sorrendben!
  - Nevezze meg az évszakok jellemző időjárási jelenségeit!
  - Mutasson be a tanult élőlények közül egyet, sorolja fel jellemző jegyeit!
  - Tájékozódjon jól saját testén! Ismerje a fontosabb étel- és italcsoportokat, valamint ezek arányos fogyasztását egészsége érdekében!
  - Fogadja el a másságot és a testi fogyatékos embereket!

- Ismerje és használja pontosan a helyet, helyzetet jelentő (előtte, mögötte, között, alatta, fölött, mellette) kifejezéseket!
- Nevezze meg otthona és az iskola között lévő legfőbb közlekedési veszélyforrásokat, ismerje azok elkerülésének módját!
- Ismerje lakóhelye főbb jellegzetességeit!
- Ismertessen egyet a település hagyományai közül!

3.osztály

Magyar

A tanuló képes legyen

Magyar nyelvtan

- a tanult tulajdonnevek nagybetűvel való kezdésére;
- az időtartam helyes jelölésére a begyakorolt esetekben;
- egyszerű szavak elválasztására önállóan;
- igék, főnevek, melléknevek fölismerésére és szófajának megnevezésére;
- a többes szám kifejezésének fölismerésére;
- a j hang helyes jelölésére a tanult szófajokban (az előző évihez viszonyítva újabb 20 szó);
- a korosztály szókincsében megtalálható, a kiejtésnek megfelelően írandó szavak helyes rögzítésére;
- a szöveg mondatokra tagolására; a mondatkezdés- és zárás helyes jelölésével;
- írásmunkák elvégzésére olvashatóan, tetszetős formában, az íráshoz szükséges tempóban;
- az önálló írásbeli munkák javítására tanítói segítséggel.

Magyar irodalom

- fél oldal terjedelmű ismeretterjesztő vagy szépirodalmi olvasmány önálló (néma) olvasására,
- ismert szöveg felkészülés utáni érthető, tagolt felolvasására: a szövszerkezetek egyben tartásával;
- tiszta artikuláció (az egyéni adottságok figyelembevételével), a helyzetnek megfelelő hangerő alkalmazására
- egyszerű szerkezetű mesék, elbeszélések eseményeinek elmondására néhány összefüggő mondattal;
- a témával kapcsolatos kérdések, válaszok megfogalmazására;
- a szövegértés bizonyítására feladatok megoldásával;
- ismert feladattípusok utasításának önálló megértésére, elvégzésére
- könyvek használatára ismeretek szerzéséhez;
- hat-nyolc értelmes, összefüggő mondat írására megadott vagy választott témáról;
- az időrend megtartására események leírásakor;
- memoriterek szöveghű, helyesen tagolt előadására;

Memoriterek:

Kölcsey Ferenc: Himnusz (2 versszak)

Petőfi Sándor: Arany Lacinak

Petőfi Sándor: Füstbe ment terv

Petőfi Sándor: Nemzeti dal (3 versszak)

Vörösmarty Mihály: Szózat (részlet)

Környezetismeret

- A tanuló rögzítse írásban tapasztalatait, megfigyeléseit, méréseit az előzetesen megbeszélteknek megfelelő módon! Tapasztalatai alapján döntsön mondatok, rövid szövegek igazságtartalmáról! Olvassa le helyesen a hőmérőt! Használja helyesen a tanult mértékegységeket!

- Nevezze meg az anyag halmazállapotait, azok néhány jellemzőjét! Közvetlen környezetéből nevezzen meg példákat a halmazállapot-változásra! Használja helyesen az oldódás, olvadás szavakat! Ismerje a mentők, tűzoltók, rendőrség telefonszámát, értesítésük módját!
- Nevezzen meg a környezetéből néhány fontosabb jellemző élőlény fajt! Sorolja fel az élőlények életfeltételeit, ismerje az életjelenségeket!
- Ismerje, hogyan kerülhetők el a betegségek! Tudja megkülönböztetni az egészséges és a beteg állapotot! Tervezze meg változatos, egészséges étrendjét!
- Tájékozódjon az iskola környékéről készített térképvázlaton! Állapítsa meg helyesen iránytű segítségével a fő világtájakat. Nevezze nevén a település jellemző felszíni formáit, felszíni vizeit, nevezetes épületeit, közlekedési eszközeit!
- Ismertessen egyet a település hagyományai közül!

Matematika

Halmazok tulajdonságainak felismerése, részhalmaz jellemzése.

Biztos számfogalom 1000-es számkörben.

Számok írása, olvasása 1000-ig.

Számok nagyságrendjének és helyiértékének biztos ismerete.

Számok képzése, helyiérték szerinti bontása.

Műveletek leolvasása ábráról, megjelenítése tevékenységgel.

Az alpműveletek eljárásainak alkalmazása szóban és írásban

Egyszerű nyitott mondat kiegészítése igazzá, hamissá.

Nyitott mondat igazsághalmazának megkeresése kis véges alaphalmazon behelyettesítéssel.

Szöveges feladatok értelmezése, adatainak lejegyzése, megoldási terv készítése.

Szöveges feladat megoldása közvetlenül az értelmezésre szolgáló tevékenységgel, ábrákkal és matematikai modellel.

A számítások helyességének ellenőrzése és az eredmény értelmezése.

Egyszerű sorozatok szabályának megállapítása. Egyszerű sorozat folytatása.

Kapcsolatok keresése táblázatok adatai között.

Testek építése modellről

Síkidomok előállítás tevékenységgel.

Téglalap, négyzet tanult tulajdonságainak felsorolása modell segítségével

Mérés alkalmi és szabvány egységekkel.

A gyakorlatban végrehajtott mérések alapján a mértékegység és mérőszám kapcsolatának megállapítása.

Át- és beváltások a tanult mértékegységekkel gyakorlati mérésekhez kapcsolódva.

A tanult szabvány mértékegységek gyakorlati alkalmazása.

A biztos és a véletlen megkülönböztetése konkrét tapasztalatszerzés útján

4.osztály

Magyar

A tanuló képes legyen

– feladatok utasításainak önálló értelmezésére, végrehajtására;

– érthető, helyesen tagolt, a magyar nyelv hangzástörvényeinek megfelelő beszédre a mindennapi kommunikációban, vers- és prózamondás közben a mondanivaló értelmes megfogalmazására szóban, figyelni a beszédpartnerre;

- a memoriterek szöveghű előadására: törekvés az érzelmek kifejezésére, a hallgatósággal való kapcsolattartásra;
- együttműködésre a társakkal dramatikus játékok és hagyományörző népszokások előadásában;
- előzetes felkészülés után: szöveghű, folyamatos, a tartalmat kifejező felolvasásra az élőbeszéd üteméhez közelítő tempóban és szabályos hanglejtéssel;
- olvasmányok tartalmának elmondására néhány összefüggő, értelmes mondattal;
- egy-másfél oldal terjedelmű, az életkornak megfelelő szöveg önálló (néma) olvasására, a szövegértés bizonyítására egyszerű feladatok megoldásával;
- a művek által keltett élmények megfogalmazására tanítói segítséggel;
- legnagyobb költőink, íróink nevének és a tőlük olvasott művek címének, témájának megjegyzésére;
- egyszerű szerkezetű regény önálló olvasására;
- tájékozódásra a szótárokban;
- a könyvek tartalomjegyzékének használatára;
- az ábécérend ismeretére;

készség szinten megkövetelhető tevékenységekre:

- a hangok időtartamának jelölése a begyakorolt esetekben;
- a *j* hang betűjelének helyes megválasztása 30-40 szótóban, jelölése a toldalékokban;
- a mondat és a tulajdonnevek tanult eseteinek nagybetűs kezdése;
- a múlt idő jelének helyes használata;
- az igekötő és az ige leírása, ha az igekötő közvetlenül a hozzá tartozó ige előtt vagy után áll; a melléknév, a számnév fokozott alakjának helyes írásmódja;
- a keltezés egyszerű alakjának írása;
- szavak elválasztása (*kivéve az összetett szókat és a tulajdonnevek nehezebb eseteit*);

jártasság szinten megkövetelhető tevékenységekre:

- szavak csoportosítása a tanult szófajok szerint;
- egyalakú szótövek fölismerése;
- a tanult szófajok toldalékos alakjainak írása;
- a hangkapcsolati törvények helyes jelölése szóelemzés segítségével;
- a mondatfajták megnevezése konkrét esetekben,
- záró írásjelük helyes megválasztása;
- közös előkészítés után 6-8 összefüggő mondat terjedelmű írásbeli fogalmazás készítésére a megadott témáról:
- elbeszélés, leírás vagy levél;
- a szövegműfajnak és a témának megfelelő szókincs használatára;
- írásbeli feladatok elvégzésére a kívánt helyesírási és íráshasználati normák megtartásával;
- önellenőrzésre, hibajavításra tanítói utasításra; helyesírási szótár használatára.

Matematika

- Biztos számfogalom tízezres számkörben.
- Számok helyi érték szerinti írása, olvasása.

- Számok képzése, bontása.
- Számok nagyságának és a számjegyek különféle értékének biztos ismerete.
- A tízes, százás, ezres számszomszédok meghatározása.
- Szóbeli és írásbeli műveletek értelmezése és megoldása.
- A becslés, ellenőrzés eszközként való alkalmazása.
- A helyes műveleti sorrend ismerete és alkalmazása a négy alpművelet körében.
- Szöveges feladathoz tartozó számfeladat alkotása, és ezzel a szöveges feladat megoldása.
- Adott halmaz elemeinek szétválogatása adott szempont szerint.
- Nyitott mondat igazsághalmazának megkeresése véges alaphalmazon.
- Egyszerű és összetett szöveges feladatok megoldása.
- Megoldási algoritmusok alkalmazása.
- Sorozat szabályának felismerése, sorozat folytatása.
- A szabály megfogalmazása egyszerű formában.
- Összetartozó elemek táblázatba rendezése.
- Összefüggés felismerése a táblázat elemei között.
- Adatgyűjtés táblázatok leolvasásával. Példák megfogalmazása a biztos, a lehetséges és a lehetetlen fogalmának használatával.
- Mérés szabvány egységekkel.
- Át- és beváltások a tanult mértékegységekkel gyakorlati mérésekhez kapcsolva, illetve ilyenek felidézése nyomán.
- Számítások a kerület és terület megállapítására.
- Adott feltételeknek megfelelő geometriai alakzatok építése síkban, térben.
- Geometriai tulajdonságok felismerése, alakzatok kiválasztása a felismert tulajdonság alapján.
- Transzformációk létrehozása eltolás és tükrözések segítségével.

Környezetismeret

- A tanuló keressen a tankönyvön kívül más ismerethordozókból a tananyaghoz kapcsolódó információkat!
- Tanítói kérdésre néhány mondatos összefüggő felelettel válaszoljon!
- Tudja az élőlényeket megfelelő csoportba besorolni, ismerje ezeknek a csoportoknak fő jellemzőit.
- Mutasson be egy-egy ismert növényt, emlőst, madarat és gerinctelen állatot a lakóhely környezetéből!
- Nevezze meg az életükhöz szükséges környezeti feltételeket!
- Nevezzen meg a környezetéből környezetszennyező forrásokat, ismerje azok egészségkárosító hatásait!
- Legyen képes méréseket végezni a tanult körben az emberi testen, nevezze meg a tanult élettani jellemzőket!
- Tudja, hogyan őrizheti meg egészségét, és mi veszélyezteti azt leginkább!
- Tudjon irányokat meghatározni fő égtájak segítségével.
- Ismerje a domborzat jelölését a térképen!
- Ismerje fel a Földön kívüli térségek létét!

- Találja meg lakóhelyét, valamint az ország nagy tájegységeit Magyarország domborzati térképén!
- Ismerje lakóhelyének védett természeti értékeit!
- Mutassa be a lakóhelyéhez közeli kirándulóhelyek egyikét!
- Nevezze meg a különbségeket az eltérő településtípusok között!
- Tudja, hogyan lehet megközelíteni a szomszédos településeket!
- Nevezzen meg veszélyhelyzeteket járművel való közlekedés, kerékpározás közben!
- Nevezze meg a lakóhelyén élő népcsoportokat, beszéljen szokásaikról, hagyományaikról!
- Rendelkezzenek az életkoruknak megfelelő környezeti erkölccsel, társadalmi–természeti felelősséggel, együttműködő-képességgel, a személyes és közös felelősségtudat alapjaival!

5.osztály

5.	angol	<p>Cselekvés, történés, létezés leírása. – Present Continuous Tense helyes használata.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Személyek leírása, tulajdonságok. 2. Vásárlás. 3. Megszólítás, üdvözlések, bemutatkozás 4. Kétféle jelen idő, kérdő alakok, tagadások. 5. Határozott és határozatlan névelők. 6. There is/are... 7. A számok. 8. Sorszámnevek, dátumok kifejezése. 9. Tárgyak az osztályban, színek, ruházat, sportok. 10. Vásárlások. 11. Jeles napok az évben, a hónapok nevei. 12. Állatok és testrészek. 13. Some/any 14. Mutató névmások: this, that, these, those 15. Múlt idő. (kijelentés, kérdés, tagadás) 16. Rendhagyó múlt idejű igék. 17. Szóbeli: 18. Bemutatkozás. 19. Üdvözlések. 20. Vásárlás. 21. Egyszerű történet elmesélése múlt időben. (nyári élmény)
	informatika	<p>Legyen képes kezelni a billentyűzetet és az egeret.</p> <ul style="list-style-type: none"> • A tanuló értse, hogy ugyanazt az ismeretet különféle jelekkel leírhatjuk. • Tudjon alapszinten kommunikálni az adott programokkal. • Tudjon tájékozódni a számítógép könyvtárstruktúrájában.

		<ul style="list-style-type: none"> • Tudjon mappákat és fájlokat létrehozni, másolni, törölni. • Képes legyen ábrákat, rajzokat készíteni rajzoló programmal.
	matematika	<p>Számтан, algebra</p> <ul style="list-style-type: none"> • A tanult számok helyes leírása, olvasása, számegeyenesen való ábrázolása, két szám összehasonlítása. • A tízes számrendszer biztos ismerete. • Összeadás, kivonás, szorzás, kétjegyűvel való osztás a természetes számok körében. Egyjegyű nevezőjű pozitív törtek (legfeljebb ezredek tartalmazó tizedes törtek) összeadása és kivonása két tag esetén, az eredmény helyességének ellenőrzése. • Helyes műveleti sorrend ismerete a négy alpművelet esetén. • Egyszerű egyenletek, szöveges feladatok megoldása következtetéssel. <p>Összefüggések, függvények, sorozatok</p> <ul style="list-style-type: none"> • Konkrét pontok ábrázolása, pontok koordinátáinak leolvasása. <p>Geometria, mérés</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szakasz másolása, adott távolságok felmérése. • Felezőmerőleges szemléletes fogalma. • Téglalap (négyzet) kerületének, területének, kocka felszínének és térfogatának kiszámítása konkrét esetekben. Hosszúság és terület szabványmértékegységei és egyszerűbb átváltások konkrét gyakorlati feladatokban. A térfogat, űrtartalom, idő, tömeg mértékegységei. <p>Valószínűség, statisztika</p> <ul style="list-style-type: none"> • Konkrét feladatok kapcsán a biztos és a lehetetlen események felismerése. • Két szám számtani közepének (átlagának) meghatározása.
	technika	<p>Ismerkedés a környezet tudatos átalakításának elveivel és szükségességével. Egyszerű, mindennapos technikai rendszerek azonosítása. A kommunikáció alapfogalmainak alkalmazása, tömegkommunikációs eszközök kezelése. Egyszerű műveleti algoritmusok értelmezése és végrehajtása (egyszerű tervek és vázlatrajzok készítése). Becslés centiméter pontossággal, mérés milliméter pontossággal. Egyszerű műszaki rajzok olvasása és készítése.</p>

		<p>A gyalogos, a kerékpáros és a tömegközlekedés szabályainak és helyes magatartásformáinak alkalmazása.</p> <p>A következetes és rendszeres tisztálkodás ismerete. Az egészséges táplálkozás jelentőségének felismerése. A családi munkamegosztás ismerete, a házi és ház körüli munkák gyakorlása. A szükséges eszközök és szerszámok szakszerű és balesetmentes használata. Környezetkímélő magatartás és takarékoság fontosságának felismerése.</p>
	történelem	<p>Források csoportosítása.</p> <p>A zsákmányoló ember foglalkozásai és szerszámai.</p> <p>A termelő ember foglalkozása és szerszámai.</p> <p>Az ókori Kelet nagy birodalmainak és folyóinak megmutatása atlaszában és a falitérképen.</p> <p>Az öntözéses földművelés folyamatának néhány mondatos ismertetése.</p> <p>Egy ószövetségi történet elmesélése.</p> <p>A történelem korszakainak felsorolása</p> <p>Mi fűzte egységbe a görög városállamokat?</p> <p>Spárta, a katonaállam.</p> <p>Az athéni népgyűlés.</p> <p>Róma és a Római Birodalom térképen való elhelyezése.</p> <p>Egy történet elmondása Caesarról vagy Augustusról.</p> <p>Néhány mondatos ismertetés Pannónia provinciáról.</p> <p>Jézus élete</p> <p>Krisztus előtt, Krisztus után fogalmak helyes használata.</p> <p>Eltelt időtartam kiszámítása. (pl Róma alapítása és bukása között)</p> <p>A magyar nép vándorlása, állomásainak megnevezése és térképen való megmutatása.</p> <p>A honfoglalás története és időpontja.</p> <p>Tudja, hogy a tanult történetek közül melyik történt előbb, melyik később.</p> <p>Tudjon a tanult történetekhez kérdéseket feltenni.</p> <p>Istenek, mondai hősök és valós történelmi személyek szétválasztása. 6.</p>
	természetismeret	<p>Legyenek képesek konkrét természeti formák, tárgyak, élőlények és egyszerű jelenségek, folyamatok megfigyelésére, tapasztalatainak rögzítésére élőszóban, rajzban és írásban.</p> <p>Tudják felidézni a természeti és az ember által létesített környezetre vonatkozó konkrét, szemléletes képi tartalmakat. E képzetek alapján tudjanak ítéleteket alkotni, következtetéseket levonni.</p> <p>Legyenek képesek a leggyakoribb térképjelek alapján elemi térképhasználatra. Fogalmazzák meg milyen az aktuális időjárás. Tudják a tanult mértékegységek alkalmazásával a vizsgált jelenségeket mennyiségileg is jellemezni, és a mért adatokat értelmezni. Tudják megkülönböztetni a különböző halmazállapotokat és értsék azok változásait. Jellemezzék az évszakokat időjárásuk szerint. Ismerjék az időjárást kialakító</p>

		<p>legfontosabb tényezőket. Jellemezzék éghajlatunkat. Ismerjék az időjárási események és a felszín változása közötti összefüggéseket.</p> <p>Ismerjék fel a megfigyelt táj legfontosabb felszínformáit. Tudják értelmezni az egyszerű felszínformákat kialakulásuk szerint. Tudjanak jellemző tulajdonságokat mondani megfigyelt kőzetmintákról. Ismerjék fel az emberek földrajzi környezetet veszélyeztető tevékenységét. Értsék meg, hogy a környezet állapotának romlásáért az emberek a felelősek.</p> <p>Tudják megkülönböztetni leggyakoribb gyümölcsünket, zöldségnövényeinket. Megfigyelt tulajdonságaik alapján jellemezzék azokat. Ismerjék a táplálkozásunkban betöltött szerepüket.</p> <p>Ismerjék fel a települési környezet leggyakrabban előforduló állatait és a háziállatokat. Legyenek tisztában az állatvédelem jelentőségével, erkölcsi szabályaival.</p>
	magyar nyelv	<p>HELYESÍRÁS:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Írása legyen rendezett, olvasható. 2. Megfelelő tempóban írjon diktálás esetén. 3. Kevés hibával másoljon 8-10 soros szöveget vagy 10-15 nehéz szót. <p>NYELVTANI ISMERETEK:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tudja, mit jelent a kommunikáció szó, mik a tényezői. 2. Tudja felsorolni a beszélszerveket. 3. Ismerje a következőket: hangok felosztása, a magán- és a mássalhangzók felosztása 4. Ismerje a mély és magas magánhangzókat. 5. Tudja, mi a hangrend törvénye, és azt ismerje fel a szavakban, ill. maga is tudjon példákat gyűjteni. 6. Tudja felsorolni a helyesírási alapelveket: a kiejtés, a hagyomány és a szóelemzés elvét. 7. Ismerje az abc-t, a betűrendbe sorolás szabályait, ezt a gyakorlatban is tudja alkalmazni. 8. Tudjon egyjelentésű és rokon értelmű szavakat gyűjteni, ismerje fel az ellentétes jelentést a szavak között.
	magyar irodalom	<p>A tanuló legyen képes életkorának megfelelő tempóban olvasni a tk. prózai és verses szövegeit. Az ismert szövegeket tudja értelmezni.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Tudjon felsorolni néhányat az év során tanult művek közül címmel és szerzővel együtt. 3. Adott műcímhez tudjon szerzőt (író, költőt) rendelni, a tanult írók, költők nevéhez egy-egy mű címét társítani: (Petőfi: János vitéz, Alföld, Egy estém otthon, Arany: Családi kör, Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk, stb). 4. Ismerje és tudja vázlatosan elmondani Petőfi életét, tudjon néhány adatot Molnár Ferenc életéről, tudja elhelyezni a korban.

		<p>5. Ismerje és tudja elmondani a János vitéz, a Tündérszép Ilona, a Fehérlófia, A Pál utcai fiúk tartalmát.</p> <p>6. Ismerje az alábbi fogalmakat, tudja azok legfőbb sajátosságait: elbeszélő költemény, népdal, regény, mese, monda, mítosz</p> <p>7. Tudja felsorolni a szóképeket: metefora, hasonlat, megszemélyesítés, ismert szövegben tanári segítséggel ismerje fel őket.</p> <p>8. A tankönyvben lévő mítoszok közül egy szabadon választottnak tudja elmondani a tartalmát.</p> <p>9. Tudja elmondani az alábbi műveket önállóan (memoriterek):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Petőfi: János vitéz 1. feje. <p>Az alföld (1-2. és utolsó 2 versszak).</p> <p>Egy estém otthon</p> <ul style="list-style-type: none"> - La Fontaine: A róka és a holló - Arany: Családi kör 4 vsz
	honismeret	<p>Ismerjék meg lakóhelyük, szülőföldjük természeti adottságait, hagyományos gazdasági tevékenységeit, néprajzi jellemzőit, történetének nevezetesebb eseményeit, jeles személyeit.</p> <p>Alakuljon ki bennük az egyéni, a családi, a közösségi, a nemzeti azonosság tudat.</p> <p>Tudjon képet alkotni a hagyományos család felépítéséről.</p>
	testnevelés	
	vizuális nevelés	<p>Legyen tisztában az alábbi vizuális alapfogalmakkal, megfelelő körülmények között tudjon velük dolgozni:</p> <p>Pont, vonal, folt, sík, tér, test</p> <p>Tudja használni az ábrázolási rendszereket:</p> <p>Vetületi, axonometrikus, perspektivikus ábrázolás</p> <p>A képi kifejezés érdekében tudja alkalmazni a legalapvetőbb szintani ismereteket:</p> <p>Hideg-meleg, sötét-világos kontraszt</p> <p>Stílus jegyeik alapján ismerjen föl néhány őskori, ókori egyiptomi, görög, római épületet, szobrot, festményt.</p>
	erkölcstan	<p>Legyen tisztában az egészség megőrzésének jelentőségével.</p> <p>Fogadja el az emberek sokféleségét.</p> <p>Gondolkodjék el saját személyiségjegyében.</p> <p>Törekszik megalapozott véleményalkításra.</p> <p>Képes különféle szintű kapcsolatok kialakítására.</p> <p>Képes belátni tévedéseit, törekszik a hibák kijavítására.</p>
	ének	<p>5 magyar népdal éneklése kotta nélkül</p> <p>2 egyszerű ritmusgyakorlat olvasása kottából (ismert és tudatosított ritmusjelek, képletek)</p> <p>Zenetörténeti ismeretek a gregorián, reneszánsz és barokk korszakból</p> <p>Bach életrajza</p>

6.osztály:

6.	angol	Cselekvés, történés, létezés leírása. – Present Continuous Tense helyes használata. <ol style="list-style-type: none"> 1. Személyek leírása, tulajdonságok. 2. Vásárlás. 3. Megszólítás, üdvözlések, bemutatkozás 4. Kétféle jelen idő, kérdő alakok, tagadások. 5. Határozott és határozatlan névelők. 6. There is/are... 7. A számok. 8. Sorszámnevek, dátumok kifejezése. 9. Tárgyak az osztályban, színek, ruházat, sportok. 10. Vásárlások. 11. Jeles napok az évben, a hónapok nevei. 12. Állatok és testrészek. 13. Some/any 14. Mutató névmások: this, that, these, those 15. Múlt idő. (kijelentés, kérdés, tagadás) 16. Rendhagyó múlt idejű igék. 17. Szóbeli: 18. Bemutatkozás. 19. Üdvözlések. 20. Vásárlás. 21. Egyszerű történet elmesélése múlt időben. (nyári élmény)
	informatika	Tudjon szöveget karakter szinten formázni és egyszerű dokumentumot készíteni. Tudjon használni néhány közhasznú információforrást. Tudjon webhelyekre látogatni, és ott adott információt megkeresni. Küldjön és fogadjon elektronikus leveleket. Legyen képes egyszerű, hétköznapi algoritmusokat értelmezni, illetve végrehajtani. Tudjon eligazodni az iskolai könyvtár szabadpolcos állományában. Tudja, hogy milyen könyvtári szolgáltatásokat nyújt az iskolai könyvtár. Tudjon irányítással információt keresni a segédkönyvekben és helyi adatbázisban. Legyen képes megkülönböztetni a főbb könyvtári médiumokat
	magyar	Olvasás a) Tudjon elolvasni az olvasókönyvből és a munkafüzeteiből – vagy a pedagógus által kijelölt más könyvből – legalább 120-130 szavas szöveget 5 perc alatt. Ez idő alatt tudjon megoldani legalább 2 olyan feladatot (adatkeresést), amely a

	<p>szöveghez kapcsolódik.</p> <p>b) 5 perces felkészülés után tudjon folyamatosan felolvasni legalább 10 mondatos szöveget. Eközben legfeljebb 5 újrakezdési és más olvasási hibát ejthet. Figyelmeztetésre tudja az időtartam- és a hangsúlyhibáit javítani.</p> <p>c) Egyedül tudjon címszót keresni a Magyar értelmező kéziszótárban. Az olvasókönyvben lévő szómagyarázatokat segítség nélkül értelmezze.</p> <p>d) Tudjon megnevezni legalább két magyar könyvtárat. Ismerje az általa megnevezett könyvtárak leghíresebb könyvritkaságait.</p> <p>Írás-helyesírás</p> <p>a) Írása olvasható és rendezett. 8-10 soros szöveggel hibátlanul tud másolni.</p> <p>b) Diktálás után helyesen jelöli a hangok időtartamát.</p> <p>c) Minden írástechnikai tevékenység során képes elemezni a részleges hasonulást, az összeolvadást és a teljes hasonulást tartalmazó szavakat. Hibáit tanári segítséggel képes javítani.</p> <p>d) Helyesen jelöli a tulajdonnevek kezdőbetűjét legalább a személynevek (az állatnevek, az intézménynevek, valamint az egyelemű és az egybeírandó földrajzi nevek) esetén.</p> <p>e) Ismeri <i>A Magyar helyesírás szabályai</i> című könyv szerkezetét. Önállóan tudja használni annak <i>Szótár</i> fejezetét.</p> <p>Beszédfejlesztés</p> <ul style="list-style-type: none"> • b) Tudja köszönteni társait ismerős felnőtteket ünnepi alkalmakkor (névnap, karácsonyi ajándékozás) az ismert nyelvi formák alkalmazásával, udvarias testtartással, helyes hangerővel. Hasonlóan tudjon válaszolni, ha őt köszöntik. • c) Tudjon tudakozódni, segítséget kérni személyes érintkezés során, illetve telefonon keresztül. Más tudjon udvariasan, jó kapcsolattartással informálni, útbaigazítani. • d) Sérelmét, véleményét tudja leíró vagy elbeszélő szövegben kifejtetni. A pedagógus által vezetett vitákban vegyen részt. • e) Élmény és fantázia alapján tudjon elbeszélő szöveget mondani a tanult történelmi eseményekről. • f) Tudjon a műfaj szabályainak megfelelő leíró szöveget mondani a tanult földrajzi térről, épületekről, növényekről, állatokról, tevékenységekről, műalkotásokról. • g) Tudjon a műfaj szabályainak megfelelő jellemzést mondani a közösen feldolgozott irodalmi alkotások hőseiről úgy, hogy tulajdonságaikat cselekedeteik elbeszélésével támassza alá. • h) Az egyes tantárgyak keretében tanult törvényeket, meghatározásokat, összefüggéseket tudja reprodukálni
--	--

		<p>a szakszavak memorizálása után.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Megadott szempontok alapján tudja értékelni saját és társai versmondását. <p>Irodalom</p> <p>a) Tudja bemutatni (15-20) Arany János életútját.</p> <p>b) Tudja felsorolni a tanult írók nevét, elolvasott, elemzett műveik címét.</p> <p>c) Tanári kérdések segítségével tudja kiemelni elemzett irodalmi alkotások főbb gondolatait.</p> <p>d) Tudja reprodukálni a következő irodalomelméleti alapfogalmakról tanult alapvető ismereteket: ballada, rím, ritmus, hasonlat, megszemélyesítés.</p> <p>e) Társai előtt tudja előadni a következő műveket: Janus Pannonius: Pannonia dicsérete Csokonai Vitéz Mihály: A Reményhez Arany János: A walesi bárdok (részlet), Toldi (részletek)</p>
		<p>Gondolkodási módszerek</p> <p>Egyszerű, matematikailag is értelmezhető hétköznapi szituációk megfogalmazása szóban és írásban.</p> <p>Számтан, algebra</p> <p>Tört, tizedestört, negatív szám fogalma. Pozitív törtek szorzása és osztása pozitív egészszel. 2-vel, 5-tel, 10-zel, 100-zal való oszthatóság. A mindennapi életben felmerülő egyszerű, konkrét arányossági feladatok megoldása következtetéssel. Egyszerű elsőfokú egyismeretlenes egyenletek megoldása szabadon választható módszerrel.</p> <p>Összefüggések, függvények, sorozatok</p> <p>Biztos tájékozódás a derékszögű koordinátarendszerben.</p> <p>Geometria, mérés</p> <p>A pont, egyenes, szakasz fogalmának helyes használata. Pont tengelyes tükrképének megszerkesztése. Párhuzamos és merőleges egyenesek előállítása, szögmásolás, szakaszfelező merőleges szerkesztése. Háromszögek, négyszögek területének kiszámítása. Téglatest felszíne és térfogata konkrét esetekben. A térfogat és irtartalom mértékegységeinek átváltása.</p> <p>Valószínűség, statisztika</p> <p>Konkrét feladatok kapcsán a biztos és a lehetetlen események felismerése. Néhány szám számtani közepének (átlagának) meghatározása.</p>

	technika	A természet törvényeinek ismerete, gazdálkodás a természeti erőforrásokkal. Az információtárolás és továbbítás eszközeinek használata. A munkavégzéshez szükséges anyagok, az átalakításhoz szükséges szerszámok és gépek kiválasztása, balesetmentes és szakszerű használata. Mérés milliméter pontossággal. Egyszerű műszaki rajzok készítése. Tárgyak felismerése vetületek alapján. A makett és a modell szerepe. Logikai áramkörök értelmezése. A biztonságos közlekedés alkalmazása. A kerékpáros közlekedés szabályai. Az egészséges életmód ismeretei. Egyszerű háztartási munkák gyakorlati végzése. Családi gazdálkodás összefüggései.
	történelem	A diák legyen képes a korszakra jellemző képeket, tárgyakat, épületeket felismerni. Tudjon információt gyűjteni adott történelmi témában, tanári segítséggel. Tudjon tanult történetet önállóan elmesélni a kerettantervben megjelölt fogalmak felhasználásával. Tudja a tanult történet lényegét kiemelni. Tudjon különböző korszakokat térképen beazonosítani. Tudjon távolságot becsülni és számításokat végezni történelmi térképen
	természetismeret	<p>A tanuló legyen képes egyszerű társadalmi-gazdasági jelenségek megfigyelésére a tapasztalatok szóbeli megfogalmazására, feljegyzésére és értékelésére.</p> <p>Tudjon biztonsággal tájékozódni a térképen. Olvasson le egyszerű információkat különböző térképekről. Legyen képes tanári irányítással tájékozódni a különféle földrajzi-környezeti tartalmú információs anyagokban és ezek gyűjteményeiben. Tudjon alapvető földrajzi tartalmú adatokat, információkat értelmezni, összehasonlítani és azokból következtetéseket levonni. Legyen képes földrajzi tartalmú adatok, információk ábrázolására. Ismerje fel és nevezze meg térképen a közvetlen földrajzi térben való eligazodáshoz nélkülözhetetlen topográfiai fogalmakat.</p> <p>Ismerje fel a természetföldrajzi folyamatok és a történelmi, társadalmi-gazdasági események időnagyságrendi és időtartambeli különbségeit. Tudja bemutatni példák alapján a legfontosabb gazdasági ágazatok, illetve tevékenységek szerepét, jellemzőit. Ismerje fel az egyes településtípusok sajátos vonásait.</p> <p>Ismerje fel a földrajzi környezetre kifejtett emberi, társadalmi hatások következményeit, bizonyítsa példákkal az egyéni felelősség fontosságát a környezetkárosító folyamatok mérséklésében.</p> <p>Tudjanak a konkrét környezeti jelenségekből általánosítani, elvonatkoztatni. Ismerjék fel és értsék meg a vizsgált jelenségekben, folyamatokban megmutatkozó oksági kapcsolatokat, összefüggéseket, törvényszerűségeket. Legyenek képesek alapvető méréseket elvégezni és a mért adatokat értékelni. Ismerjék fel ezek közül azokat, amelyek</p>

		<p>veszélyesek lehetnek, tudják elkerülni azokat! Bemutatás után legyenek képesek egyszerű kísérleteket fegyelmezetten és a balesetvédelmi, érintésvédelmi, tűzvédelmi szabályok betartásával megismételni, a tapasztalt jelenségeket elmondani.</p> <p>Elemi szinten tájékozódjanak a térképen és a földgömbön a fokhálózat segítségével. Használják a térképet egyszerű földrajzi ismeretek megszerzésére, tudjanak adatokat leolvasni a domborzati és vízrajzi térképekről. Tudják felsorolni a kontinenseket és óceánokat. Legyenek egyszerű, szemléletes képzeik a földrajzi övezetekről.</p> <p>Ismerjék fel jellemző álló- vagy mozgóképről és leírás alapján hazánk nagytájakait, lakókörnyezetük néhány nevezetes települését, az ország fővárosát.</p> <p>Tudják felidézhető képzeik segítségével jellemezni a hazai életközösségeket. Tudjanak egyszerű táplálékláncokat bemutatni. Ismerjék a legjellegzetesebb hazai növény és állatfajok testfelépítését, életmódját. Értsék meg a természet védelmének jelentőségét, a fenntartható gazdaság feltételeit.</p>
	vizuális nevelés	<p>Az ábrázolási rendszereket összetettebb formák megjelenítésére tudja használni.</p> <p>Érezze a fény-árnyék kontraszt téralakító szerepét.</p> <p>Tudjon különbséget tenni az összeadó és a kivonó színkeverés között.</p> <p>Ismerjen meg néhány képzőművészeti technikát: Grafika, akvarell, tempera, fotómontázs, kollázs, lavírozott tus</p> <p>Ismerje meg a bizánci, a román kori, a gótikus, a reneszánsz és a barokk művészet legfontosabb alkotásait.</p>
	erkölcsstan	<p>Fontos számára a közösséghez tartozás érzése, elfogadja a közösségi normákat.</p> <p>Elfogadja az övétől eltérő álláspontokat.</p> <p>Képes együttérzést mutatni a rászorulóknak felé.</p> <p>Megbecsüli a neki nyújtott segítséget.</p> <p>Tisztában van azzal, hogy az emberi tevékenység hatással van a környezetre.</p> <p>Érti, hogy a világ megismerésének többféle útja van.</p>
	honismeret	<p>Ismerje meg a jeles napok, ünnepi szokások, a társas munkák jelentőségét.</p> <p>Ismerje meg az egyes tájegységek néprajzi jellemzőit.</p> <p>Tapasztalja meg egy-egy táj természeti adottsága kapcsolatát a gazdasági tevékenységgel, a népi építészettel, és hogy hogyan élt harmonikus kapcsolatban az ember a természettel.</p>
	ének	5 magyar népdal éneklése kotta nélkül

		1 históriás ének éneklése kotta nélkül 2 könnyű kottaolvasási feladat zenetörténeti ismeretek a bécsi klasszicizmus témakörében Tinódi Lantos Sebestyén életrajza
	testnevelés	

7.osztály

7.	angol	<p>A kétféle jelen idő ismerete, használata és megkülönböztetése. /állításban, tagadásban, kérdésben/ A Past Simple ismerete, helyes használata. A tanult rendhagyó múlt idejű igék ismerete, alkalmazása. Jövő idő kifejezése „going to”-val. Melléknevek fokozása. Hasonlító mondatok alap-, közép-,és felsőfokban. A „have to” – kell ige használata. Gyakoriságot kifejező határozók. Szóban: Tudjon bemutatkozni és bemutatni a családját és barátait. Tudjon mesélni a nyári élményeiről és jövőbeni terveiről.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Present Simple 2. Present Continuous 3. Past Simple 4. Past form of verbs (regular; irregular) 5. Daily Routine 6. What are you doing now? 7. What did you do in the summer holiday? 8. Communication two hundred years ago and nowadays
	biológia	<p>Ismerje fel a tanuló a tanult élőlényeket kép, vagy rajz alapján és tudja legjellemzőbb tulajdonságaikat. Tudja a tanult élőlényeket az élőhelyüknek megfelelő kontinensen elhelyezni. Tudjon minden tanult életközösségben legalább egy táplálékláncot készíteni. Ismerje a nevezetes szélességi köröket és az általuk határolt éghajlati öveket. Tudjon különbséget tenni az éghajlati övek és éghajlati területek között, és jellemezni azokat. Legyen tisztában az alapvető környezetvédelmi fogalmakkal és a környezetszennyezés megelőzésének módjaival.</p>
	fizika	<p>A TESTEK MOZGÁSA - Ismerje a sebesség, átlagsebesség fogalmát, jelét, kiszámítását - Oldjon meg egyszerű feladatok a sebességgel kapcsolatban. A DINAMIKA ALAPJAI – Soroljon fel mozgásállapot-változással járó</p>

		<p>kölcsönhatásokat.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Értelmezze a tömeg fogalmát. – Ismerje a sűrűség fogalmát, tudja összehasonlítani a testek sűrűségét. – Ismerje az erőhatás, erő fogalmát, jelét, mértékegységét, tudja értelmezni az iránymennyiség fogalmát. – Ismerje a különféle erőhatásokat, erőábrázolásokat. Az erő forgató hatását. – Ismerje fel a hatás–ellenhatás törvényét, az erő–ellenelő fogalmát. Az egy kölcsönhatásban fellépő és az egy testet erő erők megkülönböztetése néhány egyszerű köznapi jelenség alapján. – Ismerje a súrlódást és közegellenállást, mint a mozgásokat befolyásoló tényezőket. – Sűrűséggel és forgatónyomatékkal kapcsolatos egyszerű feladatok megoldása. <p>A NYOMÁS</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ismerje a nyomóerő, a nyomott felület és a nyomás fogalmát, jelét, mértékegységét, kiszámítását. – Folyadékok és gázok nyomását értelmezze, anyagszerkezeti alapokon történő magyarázatát ismerje. – Arkhimédész törvényének felismerése kísérletek alapján, értelmezze a felhajtóerőt. – Elemezze az úszás, merülés, lebegés jelenségét sűrűségviszonyokkal. – Magyarázza el a hajszálcsövesség, közlekedőedények szerepét az élő- és élettelen világban, ill. a környezetvédelemben. <p>HŐTAN</p> <ul style="list-style-type: none"> – A testek változtató-képességét jellemezze kísérletek alapján. – Tudja az energia fogalmát, jelét, mértékegységét, az energiamegmaradás törvényének érvényesülését a hétköznapi élet különböző folyamataiban, például egyszerű gépek alkalmazásakor. – Tudja a munka, teljesítmény, hatásfok fogalmát, mértékegységét és kiszámítási módját. –A belsőenergia és a fűhő fogalmát tudja meghatározni. –Tudja értelmezni a hőjelenségeket (hőtágulás, hőterjedés) különböző halmazállapot esetén az anyagszerkezeti ismeretek felhasználásával.
	<p>földrajz</p>	<p>Követelmények:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ismerje kialakulása és a földrajzi övezetesség összefüggésrendszerében vizsgálni • Tudja felsorolni a természetföldrajzi övezetesség fontos elemeit, tudja bemutatni a jellegzetességeit • Tudja jellemzőinek összefüggéseit, kölcsönhatásait • Ismerje a kontinensek tipikus tájak és országok regionális sajátosságait. • Tudja használni a térképet információszerzésre a szemléleti térképolvasás szintjén.

	<p>• Mutassa meg (jelölje be) a tanult topográfiai fogalmakat.</p> <p>Fogalmak passzát szél, tagolt partvonal, tagolatlan partvonal, népsűrűség, táblás vidék ősídő, óidő, középidő, Újidő harmadidőszak, újidő negyedidőszak pusztuló magaspart, kapás földművelés, ültetvényes gazdálkodás, farmgazdálkodás monszun, óceáni éghajlat, nedves kontinentális éghajlat, száraz kontinentális éghajlat, tundra, tajga, egyenlítői éghajlat, mediterrán éghajlat</p> <p>Topográfia Kontinensek határai, partvonala (félszigetek, szigetek, öblök) Szahara, Atlasz, Kongó – medence Nagy – Vízföld – hegység Urál – hg., Dél – kínai hegyvidék, Arab tábla, Himalája, Csomolungma (Mount Everest) Nyugat – szibériai – alföld, Kínai – alföld Andok, Amazonas – medence, Kanadai – pajzs, Appalache – hg., Sziklás – hg. Folyók: Nílus, Kongó, Jangce, Gangesz, Mississippi, Amazonas</p> <p>Ásványkincsek feketekőszén, kőolaj, földgáz, vasérc, uránérc, bauxit</p>
nyelvtan	<p>NYELVTANI ISMERETEK:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rendelkezzen a tanuló a 6. osztályban tanult nyelvtani ismeretekkel: ismerje fel a következő szófajokat: főnév, melléknév, számnév, névmás, igék, névelő. Ismerje a névszók fogalmát. 2. Tudja felsorolni az alárendelő szószerkezetek fajtáit (tárgyas, jelzős, határozós), ismerje a mondatrészek jelölését (aláhúzás módját, jelölését az ágrajzban). 3. Tudja elmondani az állítmány fajtáit, az alany és az állítmány kérdéseit. 4. Ismerje fel az alanyt, az igei és a névszói állítmányt. 5. Tudja elmondani a tárgyas szószerkezet kérdését, ismerje jelölési módját. 6. Tudja felsorolni a határozók fajtáit, azok kérdéseit. 7. Ismerje fel a határozós szószerkezetek gyakoribb fajtáit: hely, idő, ok, cél, eszköz, társ, mód, állapot, szám, részes, ismerje jelölésük módját. 8. Tudja felsorolni a jelzők fajtáit, azok kérdéseit. 9. Ismerje fel a következő jelzőket: minőség, mennyiség, birtokos. <p>HELYESÍRÁS</p> <ol style="list-style-type: none"> 10. Írása legyen olvasható és rendezett. Diktálás után írt szövegben legyen képes a hibáit javítani. Az alapvető és gyakran használt tulajdonneveket (saját adatai) írja hibátlanul.
irodalom	<p>A tanuló legyen képes a szöveg értő olvasását biztosító olvasásra, továbbá az olvasott művek tartalmáról szabatosan</p>

		<p>beszámolni.</p> <p>2. Ismerje a reformkor legfőbb jellemzőit, tudja elhelyezni a korban, ismerje kulturális intézményeit, tudja íróit, költőit felsorolni. Tudja megfogalmazni, hogy mit tanultunk irodalomból a 7. osztályban, vagyis a tanult írókat, költőket irodalmi alkotásokat tudja felsorolni.</p> <p>3. Tudja felsorolni az irodalmi műnemeket és műfajokat.</p> <p>4. Ismerje a következő költők életét vázlatosan a tk. szövegei alapján: Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály, Petőfi Sándor, Arany János, Jókai Mór, Mikszáth Kálmán.</p> <p>5. Tudja megfogalmazni a következő fogalmak legfontosabb jegyeit: dal, epigramma, óda, himnusz, elégia, regény, ballada, novella.</p> <p>8. Tudja a következő memoriterek: Himnusz, Szózat, Reszket a bokor, mert... + még két a tk.-ből szabadon választott Petőfi-verset.</p> <p>9. Legyen tisztában a kijelölt kötelező olvasmány: Jókai Mór: A kőszívű ember fiai cselekményével, tudja felsorolni a főszereplőket.</p> <p>10. Ismerje és tudja elmondani a következő két Mikszáth-novella cselekményét: Bede Anna tartozása, A néhai bárány.</p>
	kémia	<p>A tanuló sorolja fel az atomot felépítő elemi részecskéket, tudja, hogy a protonok és az elektronok száma azonos a semleges atomban. Alkalmazza a periódusos rendszerben való elhelyezkedés és az atom protonszáma közti összefüggést. Nevezze meg a tanult atomokat, ionokat, molekulákat és tudja felírni kémiai jelüket. Használja a molekulamodellt a tanult molekulák bemutatására. Ismerje fel a tanult anyagokat tulajdonságaik alapján. Az elvégzett tanulókísérleteket szóbeli utasítás vagy leírás alapján szakszerűen mutassa be. Tudja, hogy a megismert anyagoknak, változásoknak mi a szerepük a mindennapi életben, ismerje helyes alkalmazásukat, környezet- és egészségkárosító hatásukat. Legyen képes a tanult anyagok összetétel szerinti csoportosítására. Ismerje az égés folyamatának lényegét, mindennapi jelentőségét, feltételeit, veszélyeit, a helyes magatartásformát tűz esetén. Társítson minél több hétköznapi példát a tanultakhoz. Legyen képes egyszerű tudományos népszerűsítő irodalmi részlet értelmezésére, lényegének elmondására.</p>
	testnevelés	<p>Tudjanak kötél- és rúdon mászókulcsolással mászni</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tudjanak 9 percet folyamatosan futni - Ismerjék a dobások kar és törzsmunkáját - Tudják a térdelő és az állórajtot - Ismerjék az eddig tanult torna elemek helyes végrehajtását - Ismerjék a röplabda főbb szabályait - Ismerjék és tartsák be az alapvető játékszabályokat
	történelem	<p>A francia forradalom kiemelkedő személyei és eseményei. Az első és a második ipari forradalom legfontosabb találmányai és feltalálói (képek segítségével).</p>

	<p>A polgári állam jellemzői. Mária Terézia és II. József rendeletei. Széchenyi és Kossuth életének és munkásságának a bemutatása. A reformországgyűlések főbb kérdései. A márciusi forradalom eredményei és a szabadságharc legfontosabb eseményei. Az első független felelős magyar kormány miniszterelnökének és legalább 3 tagjának, valamint a 13 aradi vértanúból legalább hatnak a megnevezése. A szabadságharc legfontosabb katonai vezetőiből legalább háromnak a megnevezése, egy csata-részletesebb bemutatása (térképpel). A kiegyezés létrejötte és az Osztrák-Magyar Monarchia. A tökéletes fejlődés néhány eredménye és a polgárosodás jelei. Budapest egyesítése.</p>
informatika	<p>A tanuló legyen képes a számítógép legfontosabb perifériáit kezelni. Tudjon tájékozódni a számítógép könyvtárstruktúrájában. Tudja használni a számítógép karbantartásához szükséges segédprogramok egyikét, vagy az operációs rendszer néhány szolgáltatását. Ismerje és tudja kezelni a multimédia alapelemeit (szöveg, kép, mozgókép, hang). Tudja használni az elektronikus levelezés alapszolgáltatásait. Képes legyen egyszerű feladatokhoz (néhány utasításból álló) algoritmusokat készíteni. Ismerjen fel algoritmus-szerkezeteket (elágazás, ciklus). Ismerje a könyvtártípusokat. Tudja használni az elektronikus könyvtárat. Tudjon információt keresni a segédkönyvekben (szótár, lexikon, enciklopédia) és az interneten.</p>
matematika	<p>Gondolkodási módszerek • Gondolatok (állítások, feltételezések, választások stb.) világos, érthető szóbeli és írásbeli közlése.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Egyszerű állítások igazságának eldöntése. • Sorba rendezés, kiválasztás legfeljebb 4 elem esetén. <p>Számtan, algebra</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alapműveletek helyes elvégzése kis abszolútértékű egészek, törtek, tizedestörtek körében egyszerű esetekben. • 10 pozitív egész kitevőjű hatványai, 10-nél nagyobb számok normálalakja.

		<ul style="list-style-type: none"> • Egyenes és fordított arányosság felismerése és alkalmazása egyszerű konkrét feladatokban. Egyszerű százalékszámítási feladatok. • Osztó, többszörös, két szám közös osztóinak, néhány közös többszörösének megkeresése. • Egyszerű elsőfokú egyismeretlenes egyenletek megoldása. • Egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel is. <p>Összefüggések, függvények, sorozatok</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lineáris függvények ábrázolása értéktáblázattal egyszerű esetekben. • Egyszerű sorozatok folytatása adott szabály szerint, néhány taggal megadott sorozat esetén szabály(ok) keresése. <p>Geometria</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szög (fok), hosszúság, terület, térfogat, tömeg, úrtartalom, idő mérése a szabványos mértékegységeinek ismerete. • Háromszögek területének kiszámítása. • Adott pont középpontos tükörképének megszerkesztése. Szögfelező szerkesztése. • Háromszöggel kapcsolatos legegyszerűbb szerkesztések. • Háromszögek és konvex négyszögek belső szögeinek összege. • Háromszög és négyszög alapú egyenes hasábok, valamint a forgáshenger felismerése, jellemzése. <p>Valószínűség, statisztika</p> <ul style="list-style-type: none"> • A gyakoriság fogalma. • Egyszerű grafikonok olvasása, készítése.
	technika	<p>A természet törvényeinek ismerete, gazdálkodás a természeti erőforrásokkal. Az információátvitel és továbbítás eszközeinek használata. A munkavégzéshez szükséges anyagok, az átalakításhoz szükséges szerszámok és gépek kiválasztása, balesetmentes és szakszerű használata. Mérés milliméter pontossággal. Egyszerű műszaki rajzok készítése. Tárgyak felismerése vetületek alapján. A makett és a modell szerepe. Logikai áramkörök értelmezése. A biztonságos közlekedés alkalmazása. A kerékpáros közlekedés szabályai. Az egészséges életmód ismeretei. Egyszerű háztartási munkák gyakorlati végzése. Családi gazdálkodás összefüggései.</p>
	erkölcsstan	<p>Megérti, hogy az ember egyszerre biológiai és tudatos lény. Érti, hogy az emberek viselkedéseit, döntéseit tudásuk, érzelmeik, nézeteik befolyásolják. Kellő tapintattal viszonyul mások gondolat-és érzelmvilágához. Képes erkölcsi szempontok szerint mérlegelni a cselekedeteket. Képes autonóm döntéseket hozni. Tisztában van vele, hogy emberi kapcsolataiban felelősséggel tartozik mások iránt.</p>

	vizuális kultúra	<p>Legyen képes egy-egy képi ötletet variációs sorozatban kivitelezni.</p> <p>Ismerjen meg további színelméleti törvényeket: Magábanvaló- szín kontraszt, minőségi és mennyiségi kontraszt—ezeket tudja a képi kifejezés szolgálatába állítani. Ismerje a portré, a csendélet, a belső tér, a tájkép fogalmát. Tudjon tervező jellegű munkákat készíteni: Embléma, várostervezés, lakóház és udvar terve—ezek bizonyos részleteit tudja makettben is kivitelezni. Részlet gazdag megjelenítéssel tudjon szabálytalan természeti formákat tónusosan megjeleníteni. Művészettörténeti ismereteiben szerepeljen: a klasszicizmus, a romantika, az impresszionizmus fogalma.</p>
	ének	<p>5 magyar népdal éneklése kotta nélkül 5 magyar népdal ritmusának olvasása ritmusnévvel, tapssal Erkel Ferenc és Liszt Ferenc életrajza zenetörténeti ismeretek a romantikus korszakból</p>

8.osztály

8.	angol	<p><i>Hallott szöveg értése</i></p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> - utasításokat megért, azokra cselekvéssel válaszol; - jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket megért; - jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegből fontos információt kiszűr; - jórészt ismert nyelvi eszközökkel, megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveg lényegét megérti; - ismeretlen nyelvi elem jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegből kikövetkezteti; - jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben képes a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni. <p><i>Beszédképesség</i></p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> - jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű mondatokban válaszol; - egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz, - kérdéseket feltesz, - eseményeket elmesél;
-----------	--------------	---

		<ul style="list-style-type: none"> - megértési probléma esetén segítséget kér; - egyszerű párbeszédben részt vesz. <p><i>Olvasott szöveg értése</i></p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> - ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott szövegben kikövetkezteti; - jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben fontos információt megtalál; - jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveg lényegét megérti; - egyszerű történetet megért; - jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben ismeretlen nyelvi elemek jelentését kikövetkezteti; - jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott, kb.100 szavas szövegben a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníti. <p><i>Íráskészség</i></p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> - ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget diktálás után leír; - egyszerű közléseket és kérdéseket írásban megfogalmaz; - egyszerű, strukturált szöveget (üzenet, üdvözlés, baráti levelet) létrehoz; - ismert struktúrák felhasználásával tényszerű információt közvetítő kb. 50 szavas szöveget ír.
	biológia	<p>Szerveződési szintek, sejtek és szövetek típusai és azok jellemzői, felismerésük képről.</p> <ul style="list-style-type: none"> - A bőr felépítése, rétegei, alkotórészei és ezek feladatai. - A mozgás szervrendszere, részei, a csontok, izomtípusok, csontkapcsolódások (rajz) - Anyagcsere: a légzés lényege, mechanizmusa, szervei, légzésszám. az emésztés szervei, szakaszai, emésztőnedvek, tápanyagok, vitaminok a keringés szervei, vérkörök és a szív (rajz), a vér, vércsoportok, a kiválasztás szervei (rajz), a szűrlet, a vizelet alkotói, művese - Tudósok és felfedezéseik a tananyaghoz kapcsolódóan
	fizika	ELEKTROMOSSÁG

	<p>Egy test elektromosan semleges és az anyagszerkezeti magyarázata</p> <p>A testek elektromos állapota és fajtái</p> <p>Vezetők és a szigetelők közötti különbségek és példák</p> <p>Elektromos áram fogalma</p> <p>Áramerősség fogalma, jele, kiszámítása, mértékegysége, méréséről pár mondat</p> <p>Elektromos áramkör részei, áramirányok</p> <p>Feszültség fogalma, jele, kiszámítása, mértékegysége, méréséről pár mondat</p> <p>Pár mondat a soros és párhuzamos kapcsolásról</p> <p>Elektromos ellenállás fogalma, jele, kiszámítása, mértékegysége</p> <p>Egyszerű számításos feladat megoldása az áramerősség, feszültség és ellenállással kapcsolatban</p> <p>AZ ELEKTROMOS ÁRAM HATÁSAI</p> <p>Elektromos munka fogalma, jele, kiszámítása, mértékegysége</p> <p>Elektromos teljesítmény fogalma, jele, kiszámítása, mértékegysége</p> <p>Elektromos áram hatásai a gyakorlati életben</p> <p>Váltakozó áram és egyenáram fogalma</p> <p>Egyszerű számításos feladatok az elektromos munka és elektromos teljesítménnyel kapcsolatban</p> <p>FÉNYTAN</p> <p>Fényforrás fogalma, csoportosítása</p> <p>Fény terjedési sebessége</p> <p>Fény visszaverődésével és a fény törésével kapcsolatos alapvető jelenségek, törvények</p> <p>Síktükörben látott kép</p> <p>Síktükör, homorú- és domború tükör, domború- és homorú lencse használata a gyakorlati életben</p> <p>Tudjanak egyszerű optikai eszközök felsorolni</p> <p>Látás feltétele</p> <p>Fehér fény és a szivárvány</p>
<p>nyelvtan</p>	<p>Rendelkezzen a tanuló az előző években szerzett nyelvtani ismeretekkel minimális szinten.</p> <p>2. Ismerje fel a mondatokat a beszélő szándéka szerint, az írásjeleket helyesen alkalmazza a mondatok végén.</p> <p>3. Tudja megkülönböztetni az egyszerű és az összetett mondatokat.</p> <p>4. Tudja elmondani az alárendelő összetett mondatok ismérveit, fajtáit, egyszerűbb összetett mondatot tudjon ábrázolni.</p> <p>5. Ismerje a mellérendelő összetett mondatok fajtáit, jeleit, néhány kötőszót, és tudjon elemezni egyszerűbb mellérendelő összetett mondatot.</p> <p>6. Írásképe legyen olvasható, áttekinthető</p> <p>7. Tudjon szöveget leírni hallás után, 10-15 mondatot kb.10 perc alatt. Írástempója legyen megfelelő. Az alapvető tulajdonneveket írja helyesen (saját adatai)</p>

		<p>8. Ismerje a mondatvégi és mondatközi írásjeleket, tudja kis hibával alkalmazni.</p> <p>9. Tudjon önéletrajzot írni tanári segítséggel.</p> <p>10. Ismerje az iskolai könyvtárat, tudjon benne eligazodni.</p> <p>11. Rendelkezzen minimális nyelvtörténeti ismerettel: tudja felsorolni nyelvrokonainkat, tudja jellemezni a magyar nyelv természetét. (tk. szövegei alapján)</p> <p>12. Legyen fogalma a nyelvjárásokról, a nyelvváltozatokról.</p>
	irodalom	<p>A tanuló legyen képes a szöveg értő olvasását biztosító olvasásra, az olvasott szöveg tartalmának elmondására.</p> <p>3. Tudja elmondani, hogy mit tanultunk irodalomból 8. osztályban, vagyis felsorolni az írók költők nevét, tudjon említeni 8.-ban tanult irodalmi alkotásokat.</p> <p>4. Tudja az irodalmi műfajokat műnemek szerint elrendezni, ismerje a következő fogalmakat: líra, epika, dráma, dal, elégia, epigramma, regény, novella, ballada, óda.</p> <p>3. Ismerje a következő költők életét vázlatosan, a tk.-ben lévő szöveg alapján: Ady Endre, Móricz Zsigmond, Babits Mihály, Kosztolányi Dezső, Tóth Árpád, Juhász Gyula, József Attila, Radnóti Miklós.</p> <p>4. Ismerje a következő fogalmakat: szonett, leoninus, lélektani novella.</p> <p>5. Tudjon 3 idén tanult költeményt. (szabadon választható)</p> <p>6. Tudja elmondani Móricz Zsigmond: Hét krajcár című novellájának tartalmát.</p> <p>7. Ismerje Móricz Zsigmond: Légy jó mindhalálig c. regényének tartalmát, ismerje a szereplők nevét, ugyanígy Tamási Áron: Ábel c. regényét. (Segítség: tk. szövege)</p> <p>8. Tudjon az idén tanult irodalmi alkotásokról 2-3 mondatot mondani.</p> <p>(8. osztályos tananyag: a 3. pontban felsorolt írók, költők élete. Versek: Ady Endre: A fekete zongora, El a faluból, Hazamegyek a falumba, A föl-földobott kő, Lédával a bálban, Őrizem a szemed. Móricz Zsigmond: Hét krajcár, Légy jó mindhalálig, Babits Mihály: Új leoninusok, Hazám, Kosztolányi Dezső: Ötévi fegyház, A szegény kisgyermek panaszai, Tóth Árpád: Esti sugárkoszorú, Körüti hajnal, Juhász Gyula: Milyen volt ..., Anna örök, József Attila: Tiszta szívvel, Születésnapomra, Curriculum vitae, Istenem, Mikor az uccán..., Radnóti Miklós: Tétova óda, Nem tudhatom, Erőltetett menet, Razglednicák, Tamási Áron: Ábel)</p>
	testnevelés	<p>Tudjanak egyénileg bemelegíteni</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tudjanak 10 percet folyamatosan futni - Legyenek képesek a torna négy szerén különböző elemek bemutatására - Ismerjék az atlétikai számokat - Tudjanak aktívan bekapcsolódni a kosárlabda, röplabda és labdarúgás játékba - Ismerjék és tartsák be az alapvető játékszabályokat
	történelem	<p>A diák tudjon önálló könyvtári munka alapján kiselőadást</p>

		<p>tartani. Tudja, mi történt Európa más régiókban a magyar történelem egy-egy kiemelkedő eseménye idején. Legyen képes összefüggéseket találni a történelmi események és a technikai-gazdasági fejlődés legfontosabb állomásai között. Tudja a XX. századi magyar és egyetemes történelem legfontosabb fordulópontjait, idejét. Tudja ismertetni a demokráciák és diktatúrák legjellemzőbb vonásait. Legyen képes néhány jelentős eseményhez kapcsolódó forrást összehasonlítani. Ismerje a mai Magyarország közjogi és politikai rendszerének alapelemeit. Környezetének, lakóhelyének fontos történelmi eseményeit el tudja helyezni a köztörténet folyamában.</p>
	informatika	<ul style="list-style-type: none"> • A tanuló ismerje a számítógép fontosabb alkalmazási területeit és jelentőségét a mai társadalomban. • Képes legyen többféle formázást tartalmazó szöveges-rajzos-táblázatos dokumentumot készíteni. • Minta alapján tudjon dokumentumot készíteni. • Tudjon adatokat táblázatos formában és diagramon megjeleníteni. • Tudja, hogy a tárgyszó és a szakjelzet a könyv témáját fejezi ki. Tudjon a szakjelzet ismeretében a szabadpolcon műveket keresni. Legyen képes - segítséggel - a tárgyi katalógust használva egyszerű keresési feladatokat megoldani. Tudjon forrásokra hivatkozni.
	matematika	<p>Gondolkodási módszerek</p> <p>Szabatos, pontos írásbeli és szóbeli fogalmazás. Szövegértelmezés egyszerű esetekben. A tanult halmazműveletek felismerése két egyszerű, konkrét halmaz esetén. Sorba rendezés, kiválasztás legfeljebb 4-5 elem esetén, az összes eset felsorolása.</p> <p>Számtan, algebra</p> <p>Alapműveletek helyes sorrendű elvégzése egyszerű esetekben a racionális számkörben. Egyszerű algebrai egész kifejezések helyettesi értékének kiszámítása. Elsőfokú egyenletek megoldása. Egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel, egyenlettel.</p> <p>Összefüggések, függvények, sorozatok</p> <p>Az a $x+b$ függvény és ábrázolása konkrét racionális együtthatók esetén.</p>

		<p>Geometria</p> <p>Háromszög és négyszög alapú egyenes hasábok felszíne és térfogata. Adott pont eltolása adott vektorral. Kicsinyítés és nagyítás felismerése hétköznapi szituációkban. Pitagorasz-tétel ismerete (bizonyítás nélkül).</p> <p>Valószínűség, statisztika</p> <p>Relatív gyakoriság. Leggyakoribb és középső adat meghatározása kisszámú konkrét adathalmazban. Grafikonok készítése, olvasása egyszerű esetekben.</p>
	technika	<p>A villamos áram útjának ismerete az erőműtől a fogyasztókig. A lakás villamos berendezéseinek ismerete és helyes használata. Alapvető balesetvédelmi és érintésvédelmi ismeretek. A vezérlés és szabályzás megismerése, áramkörök készítése. A közművek (vízvezeték és fűtésrendszere) működésének ismerete. Ismerje az információs rendszereket. A fenntartható fejlődés problémájának megismerése. A közlekedési helyzetek helyes megítélése, a veszélyhelyzetek gyors felismerés és elhárítása. Tudja az egészséget fenyegető veszélyeket elkerülni, különös tekintettel a dohányzás, az alkohol és a kábítószer-fogyasztás veszélyeire. Ismerje az egészséges táplálkozás szabályait</p>
	földrajz	<p>A tanuló tudja bemutatni hazánk földrajzi környezetének természeti és társadalmi-gazdasági jellemzőit megadott szempontok alapján. Tudja ismertetni hazánk tájainak természeti és társadalmi-gazdasági jellemzőit különböző térképi információk felhasználásával. Ismerje fel a természeti adottságok szerepét, hatását az egyes térségek gazdasági életében. Ismerje hazánk környezeti értékeit. Legyen képes önálló információgyűjtésre a megadott szempontok szerint különböző földrajzi-környezetvédelmi tartalmú információhordozókból, és tudja feldolgozni ezeket tanári irányítással. Tudja megmutatni térképen és felismerni kontúrtérképen a topográfiai fogalmakat. Tudja meghatározni és megfogalmazni földrajzi fekvésüket, kapcsoljon hozzájuk tartalmi jellemzőket.</p>
	kémia	<p>A tanuló a tanult elemek helyét ismerje fel a periódusos rendszerben. Néhány fontos tulajdonság említésével mutassa be a tanult elemeket, vegyületeket, írja fel kémiai jelüket. Használja a molekulamodellt a tanult molekulák bemutatására. Értelmezze a kémiai reakció lényegét (kiindulási anyagok és termékek megadása) az elvégzett kísérletek alapján. Sorolja be a megismert anyagokat a megfelelő anyagcsoportokba, a</p>

		<p>kísérleti úton is megismert változásait, reakcióikat a megfelelő típusba (egyesülés, bomlás). Társítson minél több hétköznapi példát a tanultakhoz. Leírás alapján mutassa be a tanuló kísérleteket, ezek során használja szakszerűen a laboratóriumi eszközöket. Alkalmazza a kémiai biztonságról szóló törvénynek az elvégzett kísérlet anyagaira vonatkozó előírásait. Tudja, hogy a megismert anyagoknak, változásoknak mi a szerepük a mindennapi életben, ismerje helyes alkalmazásukat, környezet- és egészségkárosító hatásukat. Érzékszervvel megfigyelhető tulajdonságaik alapján azonosítsa a köznapiban is fontos szervetlen anyagokat. Használati utasítás alapján szakszerűen dolgozzon a háztartási vegyszerekkel, a mindennapi életben használt oldatokkal. Sorolja fel a természetes vizek összetevőit. Ismerje fel az egészségét, a környezet épségét veszélyeztető jelenségeket, problémákat saját környezetében. Sorolja fel a levegő és a természetes vizek szennyezéseit. Legyen képes egyszerű tudományos leírás önálló értelmezésére, felhasználására.</p>
	Mozgóképi és médiaismeret	<p>A tanuló legyen tisztában a mozgóképi közlésmód formanyelvi alapjaival. Az ábrázolás megismert eszközeit a mozgóképi szövegek értelmezése során alkalmazni is tudja.</p> <p>Legyen képes a technikai reprodukció és a személyes közlés elhatárolására, a beállítások és a jelenetek elkülönítésére, leírása és értelmezésére.</p> <p>Az egyes mozgóképi szövegeket tudja elkülöníteni a valóság ábrázolásához való viszonyuk szerint: tudjon különbséget tenni pl. a dokumentumfilm és a játékfilm között.</p> <p>Az életkorának megfelelő szinten képes a különböző médiumokból és médiumokról szóló ismeretek összegyűjtésére, azok rendszerezésére, az önálló megfigyelésekre.</p> <p>Tudjon érvelni olyan vitában, amely a médiaszövegek (pl. reklám, hírműsor) valóság tartalmáról folyik.</p> <p>A mozgóképi szövegekkel, a média működésével kapcsolatos ismereteit a műsorválasztás során is alkalmazni tudja.</p>
	Vizuális kultúra	<p>Testcsoport, tagolt alakzat megjelenítése mindhárom ábrázolási rendszerben.</p> <p>Legyen képes dekoratív síkkompozíciók létrehozására bármely színkontraszt célszerű használatával.</p> <p>Állandó ismétlésekkel tartsa felszínen a művészettörténeti ismereteket.</p> <p>Ismerje meg a XX.sz . legfőbb művészeti irányzatait.</p> <p>Tudjon összefüggéseket meglátni az irodalom, a zene, a film és a képzőművészet között.</p>
	erkölcsstan	<p>Nyitott más kultúrák értékeinek befogadására.</p> <p>Érti a szabályok szükségességét az emberi együttélésben.</p>

		<p>Van elképzelése saját jövőjét illetően, és igyekszik ezért tenni is .</p> <p>Képes megfogalmazni ,hogy mi szerez neki örömet, és mi bánatot.</p> <p>Tisztában van a függőséget okozó szokások következményeivel.</p> <p>Tudja ,hogy ugyanazt a dolgot a különböző emberek eltérő módon ítélik meg, ami konfliktusok forrása is lehet.</p>
	ének	<p>5 magyar népdal éneklése kotta nélkül</p> <p>2 olyan magyar népdal éneklése, amely Kodály vagy Bartók műben található</p> <p>Kodály Zoltán és Bartók Béla életrajza</p> <p>a jazz- zenetörténeti alapismeretek</p>